

un coated

GRUPA KAPITAŁOWA ARCTIC PAPER S.A.
Skonsolidowany raport roczny
za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

ARCTIC PAPER

Spis treści

List Prezesa Zarządu Arctic Paper S.A.....	5	Informacje o trendach rynkowych.....	48
Wprowadzenie.....	7	Czynniki mające wpływ na wyniki finansowe w perspektywie kolejnego roku.....	50
Informacje o raporcie.....	7	Czynniki ryzyka.....	51
Definicje i objaśnienia skrótów.....	7	Informacje uzupełniające.....	56
Stwierdzenia odnoszące się do przyszłych oczekiwań.....	11	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników finansowych.....	56
Stwierdzenia odnoszące się do czynników ryzyka.....	12	Informacje o dywidendzie.....	56
Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A. do raportu za 2016 rok	13	Zmiany w organach Arctic Paper S.A.....	56
Opis działalności Grupy Arctic Paper.....	14	Zmiany w kapitale zakładowym Arctic Paper S.A.....	57
Informacje ogólne.....	14	Nabywanie akcji własnych.....	57
Struktura grupy kapitałowej.....	17	Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.....	59
Zmiany w strukturze kapitałowej Grupy Arctic Paper.....	17	Umowy z Członkami Zarządu gwarantujące rekompensaty finansowe.....	59
Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania.....	17	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę Arctic Paper S.A.....	60
Struktura akcjonariatu.....	17	Zarządzanie zasobami finansowymi.....	60
Otoczenie rynkowe.....	18	Lokaty kapitałowe i inwestycje.....	60
Kierunki rozwoju i strategia.....	21	Informacje o poręczeniach, gwarancjach i zastawach.....	60
Struktura sprzedaży.....	22	Istotne pozycje pozabilansowe.....	62
Rynki zbytu.....	23	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych.....	62
Odbiorcy.....	23	Informacja o toczących się postępowaniach sądowych, arbitrażowych i przed organami administracji publicznej.....	63
Dostawcy.....	24	Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe.....	63
Objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności.....	25	Informacja o umowach powodujących zmiany w proporcjach posiadanych akcji.....	63
Badania i rozwój.....	25	Informacje o nabyciu akcji własnych.....	63
Środowisko naturalne.....	26	Informacje na temat podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	63
Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych.....	29	Zatrudnienie.....	63
Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	29	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego.....	64
Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	33	Zbiór zasad ładu korporacyjnego.....	64
Skonsolidowane przepływy pieniężne.....	37	Wskazanie, w jakim zakresie Emitent odstąpił od postanowień zasad ładu korporacyjnego.....	64
Istotne informacje i czynniki mające wpływ na osiągnięte wyniki finansowe oraz ocenę sytuacji finansowej.....	38	Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych.....	68
Kluczowe czynniki wpływające na wyniki działalności.....	38		
Zdarzenia i czynniki o charakterze nietypowym.....	39		
Wpływ zmian w strukturze Grupy Arctic Paper na wynik finansowy.....	39		
Pozyskanie nowego finansowania.....	39		
Emisja obligacji.....	44		
Splata zadłużenia przez Spółki zależne.....	45		
Zawarcie umowy faktoringowej przez Arctic Paper Munkedals AB.....	46		
Inne istotne informacje.....	47		
Czynniki mające wpływ na rozwój Grupy Arctic Paper.....	48		

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji.....	69	8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	105
Papiery wartościowe dające specjalne uprawnienia kontrolne.....	69	9. Istotne zasady rachunkowości.....	106
Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta oraz wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu...	69	10. Segmenty operacyjne.....	132
Opis zasad zmiany Statutu Emitenta.....	70	11. Przychody i koszty.....	137
Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia.....	70	12. Składniki innych całkowitych dochodów	140
Opis działań organów zarządzających i nadzorujących Emitenta oraz ich komitetów, a także informacje o składzie osobowym tych organów	72	13. Podatek dochodowy	141
Informacja zgodnie z wymogami szwedzkich przepisów dotyczących ładu korporacyjnego.....	80	14. Aktywa trwale zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana.....	144
Oświadczenia Zarządu.....	82	15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS....	146
Dokładność i wiarygodność prezentowanych raportów	82	16. Zysk przypadający na jedną akcję	147
Wybór jednostki uprawnionej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego	82	17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	149
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku do raportu rocznego za 2016 rok	83	18. Rzeczowe aktywa trwale	150
Skonsolidowane sprawozdania finansowe i wybrane dane finansowe	85	19. Leasing.....	151
Wybrane skonsolidowane dane finansowe.....	85	20. Nieruchomości inwestycyjne.....	152
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	86	21. Aktywa niematerialne.....	153
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	87	22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.....	155
Skonsolidowany bilans.....	88	23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących.....	155
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych.....	89	24. Pozostałe aktywa	155
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	90	25. Test utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	156
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	92	26. Świadczenia pracownicze	158
1. Informacje ogólne	92	27. Zapasy	161
2. Skład Grupy	94	28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	161
3. Skład organów zarządzających i nadzorujących	95	29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	162
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	97	30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe.....	165
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	97	31. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego.....	171
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	100	32. Oprocentowane kredyty bankowe, obligacje i pożyczki oraz pozostałe zobowiązania finansowe.....	171
7. Zmiany w dotychczas stosowanych zasadach rachunkowości i porównywalność danych	101	33. Rezerwy	181
		34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	182
		35. Plany inwestycyjne (niebadane)	183
		36. Zobowiązania warunkowe	183
		37. Informacje o podmiotach powiązanych	185
		38. Informacje o umowie i wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	187
		39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	187

40.	Instrumenty finansowe	191
41.	Zarządzanie kapitałem	202
42.	Struktura zatrudnienia	203
43.	Prawa do emisji CO2	203
44.	Certyfikaty w kogeneracji	205
45.	Dotacje i działalność w SSE	205
46.	Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	207

List Prezesa Zarządu Arctic Paper S.A.

Szanowni Państwo,

2016 – dobry rok, w którym podjęto kolejne kroki w celu zapewnienia bardziej stabilnej przyszłości

Nie bez satysfakcji stwierdzam, że w roku 2016 osiągnęliśmy znakomite wyniki. Dotyczy to zarówno nieprzeciętnych wyników finansowych, jak i osiągnięć w zakresie obecności na rynku, wydajności produkcji i rozwoju produktów. We wszystkich tych obszarach widzieliśmy postęp we właściwym kierunku.

Nasze proaktywne działania podjęte w 2015 i 2016 roku pozwoliły nam osiągnąć dobre wyniki finansowe. Wynik operacyjny (EBIT) w wysokości 125 milionów złotych i wynik netto wynoszący 58 milionów złotych to solidne wielkości, wypracowane dzięki poczynaniom w obszarze produkcji, obecności na rynku i w ramach wszystkich innych funkcji w firmie. W połączeniu ze skonsolidowanymi przychodami w wysokości 2,96 miliardów złotych, tworzą dobrą podstawę dla dalszego wzrostu.

Realizacja Programu Poprawy Rentowności 2015/2016

Już na początku 2016 roku dostrzegliśmy pierwsze, zachęcające oznaki świadczące o tym, że nasze działania dotyczące poprawy sytuacji finansowej przynoszą zamierzone rezultaty. Były one jeszcze bardziej widoczne w kolejnych miesiącach, potwierdzając tym samym nasze przekonanie, że istnieją możliwości nawet na tak trudnym rynku, jak rynek papieru graficznego. Wykazaliśmy się konsekwencją pod względem działań w zakresie obecności na rynku, wydajności produkcji i rozwoju produktów, co przyczyniło do dobrych wyników roku 2016. Stworzenie jesienią 2016 roku nowej struktury finansowania stanowi dodatkowy tego dowód.

Program Poprawy Rentowności 2015/2016 składał się z działań realizowanych na dużą skalę, w połączeniu z wieloma mniejszymi. Zakończył się on osiągnięciem założonego celu w postaci oszczędności, które w roku 2016 i I kw. 2017 roku wyniosły 46 milionów złotych.

Zwiększenie udziałów w rynku i zmiana struktury finansowania tworzą nowe podstawy na przyszłość

Jedną z podstaw prowadzenia naszej działalności było zawsze tworzenie nowych gatunków papieru, jest to nasz sposób na mierzenie się z wyzwaniami związanymi z kurczącym się rynkiem wysokogatunkowego papieru graficznego w Europie. Również w roku 2016 zwiększyliśmy udziały w rynku. Wprowadzenie pierwszych gatunków „Arctic Paper Highway” na niszowym rynku HighSpeedInkJet potwierdziło słuszność tej strategii - to bardzo pozytywne osiągnięcie. Kolejne gatunki papieru w tym segmencie zostaną wprowadzone w roku 2017.

W minionym roku kontynuowaliśmy także, ze zwiększoną intensywnością, działania mające na celu zmniejszenie naszego zadłużenia netto do EBITDA oraz optymalizację wykorzystania kapitału obrotowego. W III kw. 2016 roku udało się nam stworzyć nową, znacznie ulepszoną strukturę finansowania naszej działalności. Oznaczało to całkowitą spłatę poprzedniego zadłużenia oraz wdrożenie nowej struktury finansowania w ciągu 2016 roku. Tym samym finansowa stabilność Grupy uległa znacznej poprawie, przy jednoczesnym zwiększeniu elastyczności, która jest konieczna na tak zmiennym rynku.

Rottneros – idealne dopasowanie

Osiągnięty ponownie w roku 2016 przez Rottneros solidny wynik stanowi dużą wartość w Grupie Kapitałowej Arctic Paper. Potwierdza on również zasadność dokonanej przez nas inwestycji w Rottneros. Dwie firmy, każda osobno, udowodniły swoje pokrewieństwo i naturalne pozycje w ramach łańcucha działalności prowadzonej na rynku celulozy i papieru.

W rok 2017 wkroczyliśmy z ufnością, widząc pozytywne wyniki naszych działań. W ciągu roku zainwestujemy w zwiększenie wydajności produkcji, jak również podniesienie naszych kompetencji związanych z rozwojem i marketingiem wyjątkowych, wysokiej jakości gatunków papierów, które wprowadzamy na rynek.

Z wyrazami szacunku

Per Skoglund

Prezes Zarządu Arctic Paper S.A.

Wprowadzenie

Informacje o raporcie

Niniejszy Skonsolidowany Raport Roczny za 2016 rok został sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2009 r., Nr 33, poz. 259, z późn. zm.), a także w części skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania

standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie oraz standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Niektóre wybrane informacje zawarte w niniejszym raporcie pochodzą z systemu rachunkowości zarządczej oraz systemów statystycznych Grupy Arctic Paper.

Niniejszy Skonsolidowany Raport Roczny prezentuje dane w PLN, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Definicje i objaśnienia skrótów

O ile z kontekstu nie wynika inaczej, w całym dokumencie obowiązują następujące definicje i skróty:

Skróty stosowane w odniesieniu do podmiotów gospodarczych, instytucji i organów oraz dokumentów Spółki

Arctic Paper, Spółka, Emitent, Jednostka Dominująca, AP	Arctic Paper Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, Polska
Grupa Kapitałowa, Grupa, Grupa Arctic Paper, Grupa AP	Grupa kapitałowa tworzona przez Arctic Paper Spółka Akcyjna wraz ze spółkami zależnymi i wspólnymi przedsięwzięciami
Arctic Paper Kostrzyn, AP Kostrzyn, APK	Arctic Paper Kostrzyn Spółka Akcyjna z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą, Polska
Arctic Paper Munkedals, AP Munkedals, APM	Arctic Paper Munkedals AB z siedzibą w gminie Munkedal, powiat Västra Götaland, Szwecja
Arctic Paper Mochenwangen, AP Mochenwangen, APMW	Arctic Paper Mochenwangen GmbH z siedzibą w Mochenwangen, Niemcy

Arctic Paper Grycksbo, AP Grycksbo, APG	Arctic Paper Grycksbo AB z siedzibą w Kungsvagen, Grycksbo, Szwecja,
Papiernie	Arctic Paper Kostrzyn, Arctic Paper Munkedals, Arctic Paper Grycksbo, Arctic Paper Mochenwangen (do końca grudnia 2015 roku)
Arctic Paper Investment AB, API AB	Arctic Paper Investment AB z siedzibą w Göteborgu, Szwecja
Arctic Paper Investment GmbH, API GmbH	Arctic Paper Investment GmbH z siedzibą w Wolpertswende, Niemcy
Arctic Paper Verwaltungs	Arctic Paper Verwaltungs GmbH z siedzibą w Wolpertswende, Niemcy
Arctic Paper Immobilienverwaltungs	Arctic Paper Immobilienverwaltungs GmbH & Co. KG z siedzibą w Wolpertswende, Niemcy
Grupa Kostrzyn	Arctic Paper Kostrzyn Spółka Akcyjna z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą oraz EC Kostrzyn Sp. z o.o. z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą
Grupa Mochenwangen	Arctic Paper Investment GmbH, Arctic Paper Mochenwangen GmbH, Arctic Paper Verwaltungs GmbH, Arctic Paper Immobilienverwaltungs GmbH & Co.KG (w niniejszym raporcie pokazane jako działalność zaniechana)
Grupa Grycksbo	Od dnia 8 lipca 2014 roku Arctic Paper Grycksbo AB, wcześniej Arctic Paper Grycksbo AB i Grycksbo Paper Holding AB,
Biura Sprzedaży	Arctic Paper Papierhandels GmbH z siedzibą w Wiedniu (Austria); Arctic Paper Benelux SA z siedzibą w Oud-Haverlee (Belgia); Arctic Paper Danmark A/S z siedzibą w Greve (Dania); Arctic Paper France SA z siedzibą w Paryżu (Francja); Arctic Paper Deutschland GmbH z siedzibą w Hamburgu (Niemcy); Arctic Paper Ireland Ltd z siedzibą w Dublinie (Irlandia); zlikwidowane dnia 25 października 2016 roku Arctic Paper Italia Srl z siedzibą w Mediolanie (Włochy); Arctic Paper Baltic States SIA z siedzibą w Rydze (Łotwa); Arctic Paper Norge AS z siedzibą w Kolbotn (Norwegia); Arctic Paper Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (Polska); Arctic Paper España SL z siedzibą w Barcelonie (Hiszpania); Arctic Paper Sverige AB z siedzibą w Munkedal (Szwecja); Arctic Paper Schweiz AG z siedzibą w Zurychu (Szwajcaria); Arctic Paper UK Ltd z siedzibą w Caterham (Wielka Brytania); Arctic Paper East Sp. z o.o. z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą (Polska);
Arctic Paper Finance AB	Arctic Paper Finance AB z siedzibą w Göteborgu, Szwecja
Rottneros, Rottneros AB	Rottneros AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja
Grupa Rottneros, Grupa Rottneros AB	Rottneros AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja; Rottneros Bruk AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja; Utansjo Bruk AB z siedzibą w gminie Harnösand, Szwecja, Vallviks Bruk AB z siedzibą w gminie Söderhamn, Szwecja; Rottneros Packaging AB z siedzibą w Sztokholmie, Szwecja; SIA Rottneros Baltic z siedzibą w Ventspils, Łotwa
Celulozownie	Rottneros Bruk AB z siedzibą w gminie Sunne, Szwecja; Vallviks Bruk AB z siedzibą w gminie Söderhamn, Szwecja
Biuro Zakupów Rottneros	SIA Rottneros Baltic z siedzibą na Łotwie
Kalltorp	Kalltorp Kraft Handelsbolaget z siedzibą w Trollhattan w Szwecji
Nemus Holding AB	Nemus Holding AB z siedzibą Göteborgu, Szwecja
Thomas Onstad	Główny akcjonariusz Emitenta, posiadający bezpośrednio i pośrednio ponad 50% akcji

	Arctic Paper S.A.; członek Rady Nadzorczej Emitenta
Zarząd, Zarząd Emitenta, Zarząd Spółki, Zarząd Grupy	Zarząd Arctic Paper S.A.
Rada Nadzorcza, Rada Nadzorcza Emitenta, Rada Nadzorcza Spółki, Rada Nadzorcza Grupy, RN	Rada Nadzorcza Arctic Paper S.A.
WZA, WZ, Walne Zgromadzenie, Walne Zgromadzenie Emitenta, Walne Zgromadzenie Spółki	Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Arctic Paper S.A.
NWZA, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki	Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Arctic Paper S.A.
Statut, Statut Emitenta, Statut Spółki	Statut Arctic Paper S.A.
KSSSE, SSE	Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna
Sąd Rejestrowy	Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu
Giełda, GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka Akcyjna
KDPW, Depozyt	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
SFSA	(ang. Swedish Financial Supervisory Authority) Szwedzka komisja nadzoru finansowego, odpowiednik polskiego KNF
NASDAQ w Sztokholmie, Nasdaq	Giełda papierów wartościowych w Sztokholmie, w Szwecji
CEPI	(ang. Confederation of European Paper Industries) Konfederacja Europejskiego Przemysłu Papierniczego
EURO-GRAPH	(ang. The European Association of Graphic Paper Producers) Zrzeszenie Producentów Papierów Graficznych
Eurostat	Europejski Urząd Statystyczny
GUS	Główny Urząd Statystyczny
NBSK	(ang. Northern Bleached Softwood Kraft) masa celulozowa siarczanowa bielona z drewna iglastego północnego
BHKP	(ang. Bleached Hardwood Kraft Pulp) bielona siarczanowa masa celulozowa z drewna liściastego

Definicje wybranych pojęć i wskaźników finansowych oraz skróty stosowane dla walut

Marża zysku ze sprzedaży	Stosunek zysku (straty) ze sprzedaży do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
EBIT	Zysk z kontynuowanej działalności operacyjnej
Rentowność EBIT, rentowność operacyjna, marża zysku operacyjnego	Stosunek zysku (straty) z działalności operacyjnej do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
EBITDA	Zysk z kontynuowanej działalności operacyjnej powiększony o amortyzację i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości aktywów z działalności kontynuowanej
Rentowność EBITDA, marża EBITDA	Stosunek zysku z działalności operacyjnej powiększonego o amortyzację i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości aktywów do przychodów ze sprzedaży z działalności

	kontynuowanej
Marża zysku brutto	Stosunek zysku (straty) brutto do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej
Wskaźnik rentowności sprzedaży, marża zysku netto	Stosunek zysku (straty) netto do przychodów ze sprzedaży
Wskaźnik rentowności kapitału własnego, stopa zwrotu z kapitału własnego, ROE	Stosunek zysku (straty) netto do kapitału własnego
Wskaźnik rentowności aktywów, stopa zwrotu z aktywów, ROA	Stosunek zysku (straty) netto do sumy aktywów
EPS	(ang. Earnings Per Share) Stosunek zysku netto do średniej ważonej liczby akcji
BVPS	(ang. Book Value Per Share) Stosunek wartości księgowej kapitału własnego do liczby akcji
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	Stosunek zobowiązań razem do kapitału własnego
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	Stosunek kapitału własnego do aktywów trwałych
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego zadłużeniem oprocentowanym	Stosunek zadłużenia oprocentowanego i innych zobowiązań finansowych do kapitału własnego
Wskaźnik długu netto do EBITDA	Stosunek zadłużenia oprocentowanego pomniejszonego o środki pieniężne do EBITDA z działalności kontynuowanej
Wskaźnik „solidity ratio”	Stosunek kapitału własnego (liczonego na podstawie szwedzkich zasad rachunkowości - Swedish GAAP) do wartości aktywów
Wskaźnik „interest coverage”	Stosunek wartości odsetek (z wyłączeniem odsetek dotyczących leasingu finansowego) do EBITDA (liczonego na podstawie szwedzkich zasad rachunkowości - Swedish GAAP)
Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek przez EBITDA	Stosunek EBITDA do kosztów odsetek z działalności kontynuowanej
Wskaźnik bieżącej płynności	(ang. current ratio) Stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych
Wskaźnik szybkiej płynności	(ang. quick ratio) Stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe do zobowiązań bieżących
Wskaźnik wypłacalności gotówkowej	Stosunek sumy aktywów pieniężnych i innych aktywów pieniężnych do zobowiązań krótkoterminowych
DSI	(ang. Days Sales of Inventory) Stosunek zapasów do kosztu własnego sprzedaży z działalności kontynuowanej pomnożony przez liczbę dni w okresie
DSO	(ang. Days Sales Outstanding) Stosunek należności z tyt. dostaw i usług do przychodów ze sprzedaży z działalności kontynuowanej pomnożony przez liczbę dni w okresie
DPO	(ang. Days Payable Outstanding) Stosunek zobowiązań z tyt. dostaw i usług do kosztu własnego sprzedaży z działalności kontynuowanej pomnożony przez liczbę dni w okresie
Cykl operacyjny	DSI + DSO
Cykl konwersji gotówki	Cykl operacyjny – DPO
FY	Rok obrotowy
Q1	I kwartał roku obrotowego

Q2	II kwartał roku obrotowego
Q3	III kwartał roku obrotowego
Q4	IV kwartał roku obrotowego
H1	I półrocze roku obrotowego
H2	II półrocze roku obrotowego
YTD	Narastająco w roku obrotowym
Like-for-like, LFL	Analogiczny, w odniesieniu do wyników działalności.
p.p.	(ang. percentage point) Punkt procentowy - różnica między dwiema wartościami jednej wielkości podanymi w procentach
PLN, zł, złoty	Jednostka monetarna Rzeczypospolitej Polskiej
gr	grosz – 1/100 złotego – jednostki monetarnej Rzeczypospolitej Polskiej
Euro, EUR	Jednostka monetarna Unii Europejskiej
GBP	Funt szterling – jednostka monetarna Wielkiej Brytanii
SEK	Korona szwedzka - jednostka monetarna Królestwa Szwecji
USD	Dolar amerykański, waluta obowiązująca, jako prawny środek płatniczy na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki
MSR	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
PKB	Produkt krajowy brutto

Pozostałe definicje i skróty

Akcje Serii A	50.000 Akcji Arctic Paper S.A. Serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda.
Akcje Serii B	44.253.500 Akcji Arctic Paper S.A. Serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda.
Akcje Serii C	8.100.000 Akcji Arctic Paper S.A. Serii C o wartości nominalnej 1 zł każda.
Akcje Serii E	3.000.000 Akcji Arctic Paper S.A. Serii E o wartości nominalnej 1 zł każda.
Akcje Serii F	13. 884.283 Akcji Arctic Paper S.A. Serii F o wartości nominalnej 1 zł każda
Akcje, Akcje Emitenta	Akcje Serii A, Akcje Serii B, Akcje Serii C, Akcje Serii E i Akcje Serii F łącznie

Stwierdzenia odnoszące się do przyszłych oczekiwań

Informacje zawarte w niniejszym raporcie, które nie stanowią faktów historycznych, są stwierdzeniami dotyczącymi przyszłości. Stwierdzenia te mogą w szczególności dotyczyć strategii Grupy, rozwoju działalności, prognoz rynkowych, planowanych nakładów inwestycyjnych oraz przyszłych przychodów. Stwierdzenia takie mogą być identyfikowane poprzez użycie stwierdzeń dotyczących przyszłości takich jak np. „uważać”, „sądzić”, „spodziewać się”, „może”, „będzie”,

„powinno”, „przewiduje się”, „zakłada się”, ich zaprzeczeń, odmian lub zbliżonych terminów. Zawarte w niniejszym raporcie stwierdzenia dotyczące spraw niebędących faktami historycznymi, należy traktować wyłącznie, jako przewidywania wiążące się z ryzykiem i niepewnością. Stwierdzenia dotyczące przyszłości są z konieczności oparte na pewnych szacunkach i założeniach, które, choć nasze kierownictwo uznaje za racjonalne, są z natury obarczone znanym i nieznanym

ryzykiem i niepewnością oraz innymi czynnikami mogącymi sprawić, że faktyczne wyniki będą się znacząco różnić od wyników historycznych lub przewidywanych. Z tego względu nie można zapewnić, że jakiegokolwiek ze zdarzeń przewidzianych w stwierdzeniach dotyczących przyszłości wystąpi lub, jeśli nastąpi, jakie będą następstwa jego wystąpienia dla wyniku działalności operacyjnej Grupy lub jej sytuacji finansowej. Przy ocenie informacji zaprezentowanych w niniejszym raporcie nie należy polegać na takich

Stwierdzenia odnoszące się do czynników ryzyka

W niniejszym raporcie opisaliśmy czynniki ryzyka, jakie Zarząd naszej Grupy uważa za specyficzne dla branży, w której działamy, jednakże lista ta może nie być wyczerpująca. Może się, bowiem zdarzyć, że istnieją inne czynniki, które nie zostały przez nas zidentyfikowane, a które mogłyby mieć istotny i niekorzystny wpływ na działalność, sytuację finansową, wyniki działalności operacyjnej lub perspektywy Grupy Arctic Paper. W takiej sytuacji cena akcji Spółki

stwierdzeniach dotyczących przyszłości, które są wyrażone jedynie w dacie ich sformułowania. O ile przepisy prawa nie zawierają szczegółowych wymogów w tym względzie, Grupa nie jest zobowiązana do aktualizacji lub weryfikacji tychże stwierdzeń dotyczących przyszłości, aby uwzględnić w nich nowe zdarzenia lub okoliczności. Ponadto, Grupa nie jest zobowiązana do weryfikacji ani do potwierdzenia oczekiwań analityków lub danych szacunkowych, z wyjątkiem tych wymaganych przepisami prawa.

notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie lub na giełdzie NASDAQ w Sztokholmie może spaść, inwestorzy mogą utracić całość lub część zainwestowanych środków, a możliwość wypłacania przez Spółkę dywidendy może zostać ograniczona.

Prosimy o staranną analizę informacji zawartych w części Czynniki ryzyka niniejszego raportu, która zawiera omówienie czynników ryzyka i niepewności związanych z działalnością Grupy Arctic Paper.

Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A.
do raportu za 2016 rok

Opis działalności Grupy Arctic Paper

Informacje ogólne

Grupa Arctic Paper jest wiodącym europejskim producentem objętościowego papieru książkowego, oferującym szeroki asortyment produktów w tym segmencie oraz jednym z czołowych producentów graficznego papieru wysokogatunkowego w Europie. Produujemy wiele rodzajów bezdrzewnego papieru niepowlekanego oraz powlekanego, a także drzewnego papieru niepowlekanego dla drukarni, dystrybutorów papieru, wydawców książek i czasopism oraz branży reklamowej. W związku z nabyciem Grupy Rottneros w grudniu 2012 roku, nasz asortyment poszerzył się o produkcję celulozy. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Arctic Paper zatrudnia około 1.750 osób w swoich papierniach, spółkach zajmujących się sprzedażą papieru oraz w spółkach celulozowych, biurze zakupu oraz spółce produkującej opakowania do żywności. Nasze papiernie zlokalizowane są w Polsce i Szwecji i posiadają łączne zdolności produkcyjne na poziomie ponad 700.000 ton papieru rocznie. Produkcja

papieru w Papierni zlokalizowanej w Niemczech o łącznej zdolności produkcyjnej 115.000 ton papieru rocznie została wygaszona pod koniec 2015 roku. Celulozownie zlokalizowane są w Szwecji i posiadają łączne zdolności produkcyjne na poziomie ponad 400.000 ton celulozy rocznie. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała 14 Biur Sprzedaży zapewniających dostęp do wszystkich rynków europejskich, w tym Europy Centralnej i Wschodniej. Nasze skonsolidowane przychody ze sprzedaży za 12 miesięcy 2016 roku wyniosły 2.967 milionów PLN.

Arctic Paper S.A. jest spółką holdingową utworzoną w kwietniu 2008 roku. Jednostka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu – Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000306944. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 080262255.

Przedmiot działalności

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Arctic Paper jest produkcja i sprzedaż papieru.

Dodatkowymi przedmiotami działalności Grupy, w części podporządkowanymi produkcji papieru, są:

- Produkcja i sprzedaż celulozy,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Produkcja ciepła,
- Dystrybucja ciepła,
- Usługi logistyczne,
- Dystrybucja papieru.

Nasze zakłady produkcyjne

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, jak również na dzień przekazania raportu Grupa posiadała następujące papirnie:

- papirnia w Kostrzynie nad Odrą (Polska) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 280.000 ton rocznie i produkuje głównie niepowlekany papier bezdrzewny do ogólnych zastosowań drukarskich, tj. druku książek, broszur, formularzy oraz do produkcji kopert i innych wyrobów papierniczych;
- papirnia w Munkedal (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 160.000 ton rocznie i produkuje głównie wysokiej, jakości niepowlekany papier bezdrzewny stosowany przede wszystkim do druku książek oraz wysokiej jakości broszur;
- papirnia w Grycksbo (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 265.000 ton rocznie i zajmuje się produkcją powlekanego papieru bezdrzewnego, stosowanego do druku map, książek, czasopism, plakatów i materiałów reklamy kierunkowej.

Ponadto pod koniec 2015 roku została wygaszona produkcja w papirni w Mochenwangen (Niemcy) posiadającej moce produkcyjne na poziomie ok. 115.00 ton rocznie.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, jak również na dzień przekazania raportu Grupa posiadała następujące celulozownie:

- celulozownia w Rottneros (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 150.000 ton rocznie i produkuje głównie dwa rodzaje celulozy włóknistej mechanicznej: ścier drzewny (ang. groundwood) oraz celulozę chemotermomechaniczną (ang. CTMP);
- celulozownia w Vallvik (Szwecja) posiada moce produkcyjne na poziomie ok. 250.000 ton rocznie i produkuje dwa rodzaje celulozy siarczanowej (ang. long-fibre sulphate pulp): celuloza siarczanowa pełnoblona (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz niebielona celuloza siarczanowa (ang. unbleached sulphate pulp). Większość produkcji celulozowni

Vallvik znana jest jako celuloza NBSK. Produkowana przez celulozownię niebielona celuloza siarczanowa cechuje się bardzo wysokim poziomem czystości i

jest używana między innymi w produkcji transformatorów oraz przemyśle kablowym.

Nasze produkty

Asortyment produktów Grupy Arctic Paper obejmuje:

Niepowlekany papier bezdrzewny, a w szczególności:

- biały papier offsetowy (ang. offset paper), który produkujemy i dystrybuujemy przede wszystkim pod marką Amber, będący jednym z najbardziej wszechstronnych rodzajów papieru przeznaczony do różnorodnych zastosowań;
- bezdrzewny książkowy papier objętościowy (ang. woodfree bulky book paper), który produkujemy pod marką Munken, stosowany przede wszystkim do druku książek;
- wysokogatunkowy papier graficzny (ang. high quality graphic paper) o szczególnie gładkiej powierzchni, używany do druku różnorodnych materiałów reklamowych i marketingowych, który produkujemy pod marką Munken;

Powlekany papier bezdrzewny, a w szczególności:

- powlekany papier bezdrzewny (coated woodfree) produkowany pod markami G-Print oraz Arctic, stosowany przede wszystkim do druku książek, czasopism, katalogów, map, spersonalizowanej korespondencji seryjnej (ang. direct mail).

Do końca 2015 roku Grupa wytwarzała drzewny książkowy papier objętościowy (ang. wood containing bulky book paper) produkowany pod marką Pamo i drzewny papier offsetowy (ang. wood containing offset paper) pod marką L-Print. Wraz z wygaszeniem produkcji w pielni w AP Mochenwangen, Grupa zaprzestała produkcji tego rodzaju papieru.

Niepowlekany papier drzewny, a w szczególności:

- wysokiej jakości drzewny książkowy papier objętościowy (ang. premium wood containing bulky book paper), który produkujemy i dystrybuujemy pod marką Munken, został zaprojektowany specjalnie z myślą o wielobarwnym i czarno-białym druku książek;

Celulozę siarczanową:

- celulozę siarczanową pełnobieloną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz celulozę siarczanową niebieloną (ang. unbleached sulphate pulp), która jest używana przede wszystkim do produkcji papieru drukarskiego i piśmiennego, tektury, papieru higienicznego oraz białego papieru opakowaniowego.

Celulozę włóknistą mechaniczną:

- celulozę chemotermomechaniczną (ang. CTMP) oraz ścier drzewny (ang. groundwood), które są stosowane głównie do produkcji papieru drukarskiego oraz papieru piśmiennego;

Struktura grupy kapitałowej

Grupa Kapitałowa Arctic Paper składa się z Jednostki Dominującej Arctic Paper S.A. i jej spółek zależnych oraz wspólnych przedsięwzięć. Akcje Arctic Paper S.A. od 23 października 2009 roku notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na rynku podstawowym i od 20 grudnia 2012 roku na giełdzie papierów wartościowych NASDAQ w Sztokholmie. Grupa prowadzi działalność operacyjną poprzez swoje

Papiernie i Celulozownie wraz ze spółką produkującą opakowania oraz Biura Sprzedaży i Biuro Zakupów.

Szczegółowe informacje na temat organizacji Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A. ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji zawarte są w części Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego (nota nr 1 oraz 2).

Zmiany w strukturze kapitałowej Grupy Arctic Paper

W 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze kapitałowej Grupy Arctic Paper.

Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania

W 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany w podstawowych zasadach zarządzania.

Struktura akcjonariatu

Głównym akcjonariuszem Arctic Paper S.A. jest spółka prawa szwedzkiego Nemus Holding AB (należąca pośrednio do Pana Thomasa Onstad) posiadająca na dzień 31 grudnia 2016 roku 40.231.449 akcji naszej Spółki stanowiących 58,06% jej kapitału zakładowego odpowiadających 58,06% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Tym samym Nemus Holding AB jest podmiotem dominującym w stosunku do Emitenta.

Ponadto, Pan Thomas Onstad, pośredni akcjonariusz Nemus Holding AB, posiada bezpośrednio 6.073.658 Akcji stanowiących 8,77% całkowitej liczby akcji Spółki oraz przez inny podmiot 900 000 akcji stanowiących 1,30% całkowitej liczby Akcji Spółki. Łączny bezpośredni i pośredni udział Pana Thomasa Onstada w kapitale Arctic Paper S.A. wynosi 68,13% na dzień 31 grudnia 2016 roku i nie zmienił się do dnia niniejszego raportu.

Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu

Akcjonariusz	według stanu na 20.03.2017				według stanu na 10.11.2016			
	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]	Ilość akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	41 131 449	59,36%	41 131 449	59,36%	41 356 449	59,69%	41 356 449	59,69%
<i>Nemus Holding AB</i>	40 231 449	58,06%	40 231 449	58,06%	40 006 449	57,74%	40 006 449	57,74%
<i>inny podmiot</i>	900 000	1,30%	900 000	1,30%	1 350 000	1,95%	1 350 000	1,95%
- bezpośrednio	6 073 658	8,77%	6 073 658	8,77%	5 848 658	8,44%	5 848 658	8,44%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

Dane w powyższej tabeli wykazano według stanu na datę zatwierdzenia niniejszego raportu, a także na datę publikacji raportu kwartalnego za III kwartał 2016 roku.

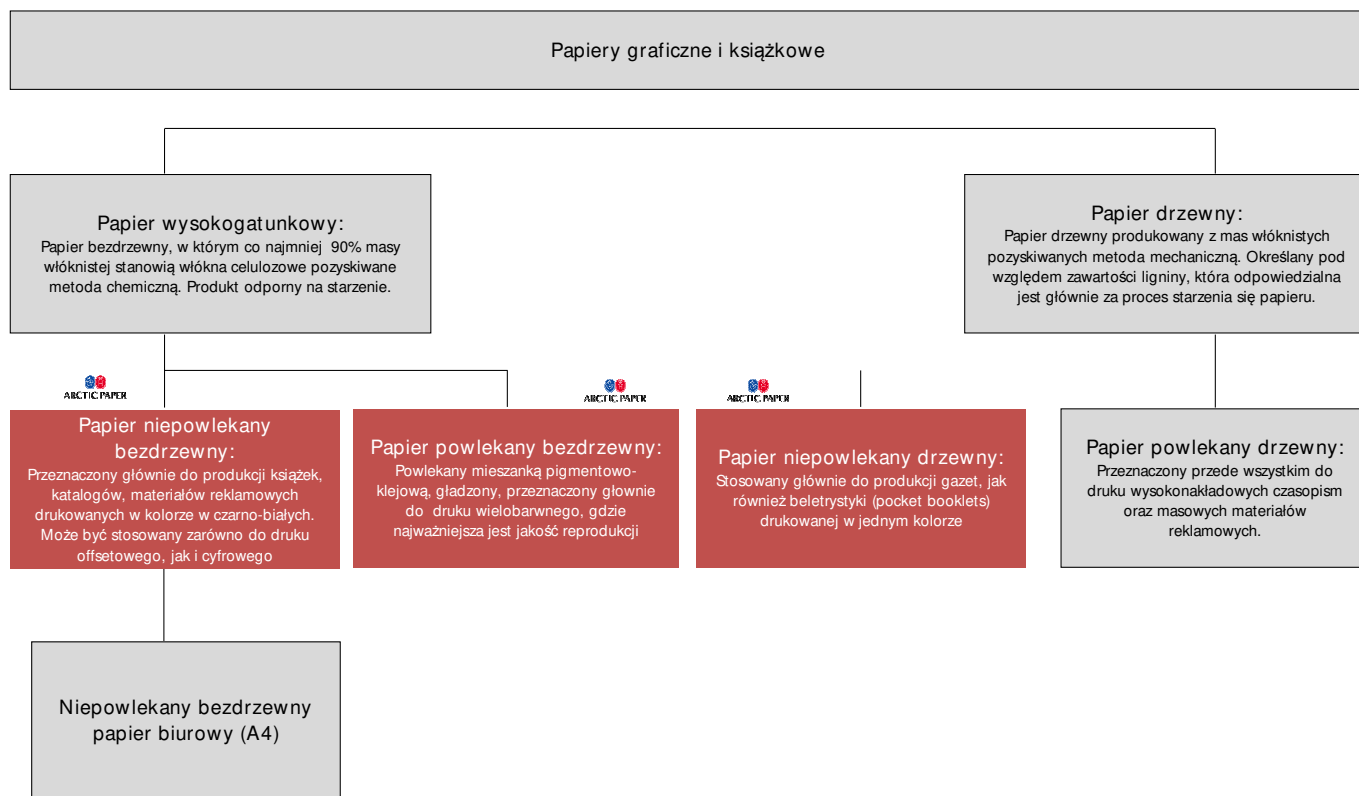
Otoczenie rynkowe

Segmenty rynku papieru graficznego

Rynek papieru graficznego dzieli się na trzy główne segmenty:

- papier wysokogatunkowy,
- papier gazetowy,
- papier do druku czasopism.

Grupa prowadzi działalność wyłącznie w segmencie papierów graficznych wysokogatunkowych. Nie jesteśmy obecni w segmencie papierów gazetowych i służących do druku czasopism, a także papierów kserograficznych, biurowych.

Poniżej przedstawiono opis poszczególnych segmentów rynku graficznego:

- papier wysokogatunkowy (ang. fine paper) to biały papier bezdrzewny, w którym co najmniej 90% masy włóknistej stanowią włókna celulozowe pozyskiwane metodą chemiczną:
 - niepowlekany papier bezdrzewny (ang. uncoated woodfree) wytwarzany z mas celulozowych. Może być poddawany uszlachetnieniom takim jak zaklejenie powierzchniowe, kalandrowanie, barwienie powierzchniowe lub w masie.
Dwie główne kategorie tego typu papieru to papier graficzny (używany m.in. do druku książek, podręczników i katalogów) oraz papier biurowy xero.
 - powlekany papier bezdrzewny (ang. coated woodfree) wytwarzane z mas celulozowych, poddawany jest procesowi powleczenia mieszankami pigmentowo-klejowymi (kaolin, węgiel wapnia). Powlekanie może odbywać się

o na maszynie papierniczej (ang. online), jak i poza maszyną papierniczą (ang. offline). Powleczenie papieru zwiększa gładkość i nieprzezroczystość podłoża, poprawia jakość reprodukcji barw.

- papier drzewny wytwarzany najczęściej z mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną (ang. mechanical pulp) lub mas makulaturowych, bez lub z małą ilością wypełniacza. Posiada w swym składzie ligninę, która zwiększa nieprzezroczystość papieru, ale przyspiesza proces starzenia.
 - niepowlekany papier drzewny (ang. uncoated wood-containing paper) wytwarzany z mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną, wykorzystywany do druku czasopism technikami rotograviurą i offsetową (papier gazetowy – newsprint) i do druku publikacji w jednym kolorze. Produkty Grupy w tym

segmencie są zazwyczaj używane do druku beletrystyki w oprawie miękkiej.

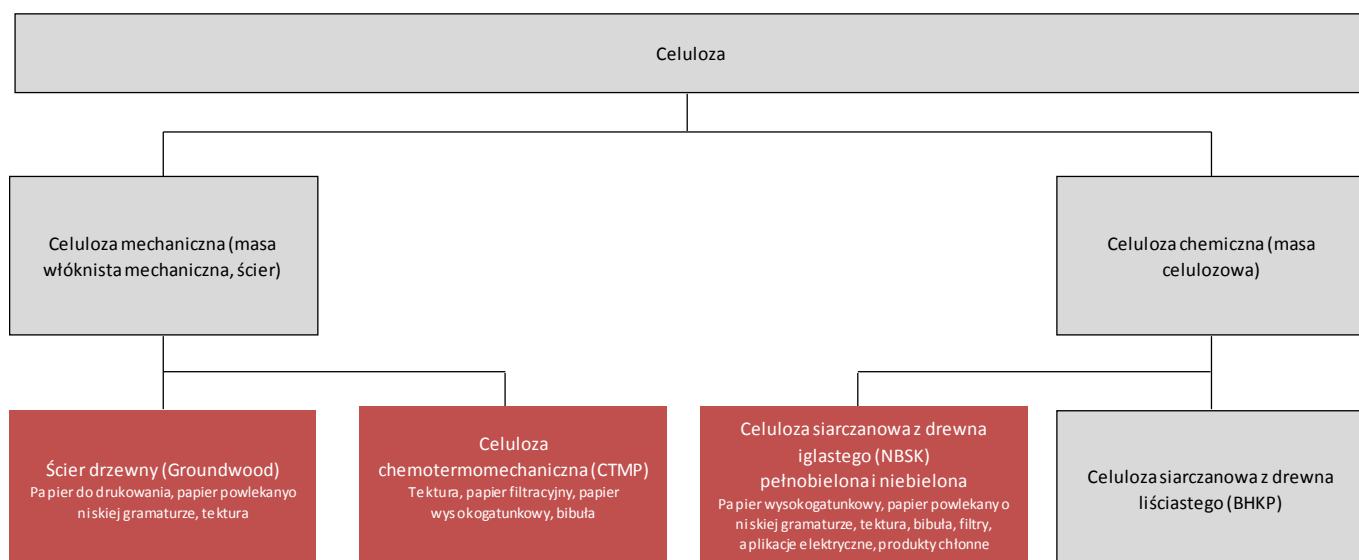
- powlekany papier drzewny (ang. coated wood-containing paper) wytwarzany z mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną, dwustronnie powlekany. Przeznaczony do druku wielobarwnych czasopism i katalogów.

W grupie tych produktów można wyróżnić między innymi papiery SC (Supercalandered),

MFC (Machine Finished Coated), LWC (Light Weight Coated), ULWC (Ultra Light Weight Coated) MWC (Medium Weight Coated). Papier ten w formie zwojów jest stosowany do druku typograficznego, offsetowego lub fleksograficznego.

Dodatkowe informacje na temat otoczenia rynkowego zamieszczono w dalszej części raportu w sekcji Informacje o trendach rynkowych.

Segmenty rynku celulozowego

Od grudnia 2012 roku, wraz z nabyciem Rottneros AB, nasz asortyment poszerzył się o:

- celulozę siarczanową pełnobieleną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz celulozę siarczanową niebieleną (ang. unbleached sulphate pulp), która jest używana przede wszystkim do produkcji papieru drukarskiego i piśmiennego, tektury, papieru

higienicznego oraz białego papieru opakowaniowego.

- celulozę chemotermomechaniczną (ang. CTMP) oraz ścier drzewny (ang. groundwood), które są stosowane głównie do produkcji papieru drukarskiego oraz papieru piśmiennego.

Kierunki rozwoju i strategia

Do głównych celów strategii Grupy należą:

Rozwój na rynkach Europy Środkowo-Wschodniej przy utrzymaniu pozycji lidera na kluczowych rynkach

W nadchodzących latach naszym strategicznym celem jest utrzymanie obecnej pozycji lidera w dziedzinie papieru wysokogatunkowego przeznaczonego dla rynków Europy Zachodniej przy jednoczesnym wykorzystaniu spodziewanego wzrostu rynku papieru w Europie Środkowo-Wschodniej. Rynki Europy Zachodniej pozostaną naszym strategicznym celem z uwagi na swoją wielkość, ale uważamy, że rynek papieru w Europie Środkowo-Wschodniej będzie rozwijał się w tempie szybszym niż w Europie

Zachodniej. Spodziewamy się, że podstawą tego rozwoju będzie długofalowy wzrost porównywalnie niskiego obecnie poziomu zużycia papieru na mieszkańca i przewidywane przeniesienie mocy drukarni z Europy Zachodniej do Europy Środkowo-Wschodniej. Kluczowe elementy tej strategii obejmują wykorzystanie naszych przewag konkurencyjnych wynikających z lokalizacji i wydajnej działalności naszej papierni w Kostrzynie nad Odrą oraz rozbudowanej sieci sprzedaży w Europie Środkowo-Wschodniej.

Ciągłe doskonalenie wydajności produkcji i dystrybucji

Jednym z kluczowych elementów decydujących o powodzeniu prowadzonej przez nas działalności jest zdolność do utrzymania efektywności kosztowej. W związku z powyższym podejmujemy inicjatywy w zakresie:

- maksymalizacji efektywności energetycznej,
- starannego zarządzania zasobami ludzkimi,
- wykorzystywania naszej silnej pozycji przetargowej do negocjowania niższych cen celulozy i innych surowców kupowanych od zewnętrznych dostawców,
- maksymalizacji wydajności naszych linii produkcyjnych oraz efektywności systemów logistycznych.

Struktura sprzedaży

W 2016 roku i 2015 roku struktura sprzedaży w podziale na poszczególne główne linie produktowe kształtowała się następująco:

Struktura sprzedaży w podziale na poszczególne produkty

tys. ton	2016 udział %		2015 udział %	
<i>Papier</i>	661	65%	671	66%
Amber	329	32%	324	32%
G-Print	128	13%	145	14%
Munken	100	10%	91	9%
Arctic	104	10%	103	10%
AP Tech	0	0%	1	0%
Pozostałe	-	0%	7	1%
<i>Celuloza</i>	351	35%	344	34%
NBSK	206	20%	201	20%
Ścier drzewny	67	7%	67	7%
CTMP	77	8%	75	7%
Razem papier i celuloza	1 012	100%	1 015	100%

Struktura przychodów ze sprzedaży w podziale na poszczególne produkty

tysiące PLN	2016	udział %	2015	udział %
<i>Papier</i>	2 219 154	75%	2 159 642	74%
Amber	1 042 710	35%	981 273	34%
G-Print	389 778	13%	413 688	14%
Munken	451 037	15%	419 438	14%
Arctic	334 907	11%	328 590	11%
AP Tech	722	0%	3 730	0%
Pozostałe	-	0%	12 923	0%
<i>Celuloza</i>	747 818	25%	740 818	26%
NBSK	501 423	17%	504 539	17%
Ścier drzewny	114 972	4%	109 605	4%
CTMP	131 423	4%	124 659	4%
Pozostałe	-	0%	2 015	0%
Razem papier i celuloza	2 966 972	100%	2 900 460	100%

W 2016 roku, nie zaszły istotne zmiany w strukturze sprzedaży papieru i celulozy Grupy ani w strukturze przychodów ze sprzedaży papieru i celulozy Grupy w podziale na jej produkty.

Rynki zbytu

W 2016 roku udział sprzedaży Grupy poza Polską w tysiącach PLN wyniósł 88% i nie zmienił się w porównaniu do 2015 roku (88%). W bieżącym roku, podobnie jak w latach poprzednich, sprzedaż była skoncentrowana na rynkach europejskich. Udział tych rynków w całości sprzedaży wartościowej wyniósł w 2016 roku 94% (w roku poprzednim 92%).

Odbiorcy

Baza naszych klientów obejmuje zarówno odbiorców bezpośrednich, jak i pośrednich. Odbiorcy bezpośredni dokonują zakupów produktów Grupy w naszych papierniach. Odbiorcy pośredni nie nabywają samodzielnie produktów Grupy, korzystając w tym zakresie z pośrednictwa firm reklamowych lub dystrybutorów papieru, pomimo to, są oni ważną grupą docelową działań marketingowych Arctic Paper, ponieważ to właśnie odbiorcy pośredni zalecają lub wskazują stosowanie produktów Grupy przez odbiorców bezpośrednich. Grupy bezpośrednich i pośrednich odbiorców produktów stanowią:

- drukarnie – są odbiorcami bezpośrednimi, nabywającymi papier produkowany przez Grupę bezpośrednio od papierni,
- dystrybutorzy – są odbiorcami bezpośrednimi nabywającymi papier produkowany przez Grupę w celu dalszej odsprzedaży,
- wydawcy – są odbiorcami bezpośrednimi i pośrednimi nabywającymi papier produkowany przez Grupę bezpośrednio od Grupy do wykorzystania w prowadzonej działalności wydawniczej oraz zlecają lub rekomendują używanie naszego papieru drukarniom, którym sami zlecają druk książek lub innych wydawnictw,
- agencje reklamowe – głównie są odbiorcami pośrednimi, którzy nie nabywają bezpośrednio naszych produktów, jednak pełnią ważną rolę w

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży wg najważniejszych rynków sprzedaży w 2016 roku w porównaniu do poprzedniego roku została zaprezentowana w nocie objaśniającej nr 10.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

zleceniu oraz rekomendowaniu drukarniom naszych produktów, zwłaszcza wysokiej jakości papieru do druku raportów rocznych spółek, broszur, ulotek i opakowań,

- ostateczni odbiorcy – są odbiorcami bezpośrednimi i pośrednimi nabywającymi nasze produkty bezpośrednio, jak również pełnią ważną rolę w rekomendowaniu korzystania z naszych produktów drukarniom, którym powierzyli druk.

Głównymi odbiorcami produktów Celulozowni są klienci produkujący papier do druku, papierowe środki higieniczne oraz tekturę, a także urządzenia elektryczne i filtry. Celuloza dostarczana jest do podmiotów, które nie posiadają możliwości produkcji celulozy we własnym zakresie, a także do odbiorców produkujących wybrany typ celulozy i szukających dostawcy innego rodzaju celulozy.

Naszym zdaniem nie jesteśmy w znaczącym stopniu uzależnieni od żadnego konkretnego odbiorcy. W oparciu o skonsolidowane przychody Grupy za rok 2016 udział największego odbiorcy nie przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży ogółem.

Dostawcy

Grupa wykorzystuje w prowadzonej działalności następujące towary i usługi:

- Celuloza dla Papierni,
- Drewno dla Celulozowni
- Środki chemiczne,
- Energia elektryczna,
- Usługi transportowe.

Celuloza

Głównym surowcem używanym przez Grupę do produkcji papieru jest celuloza. Grupa nabywa celulozę na podstawie odnawialnych kontraktów rocznych zawieranych na mocy umów ramowych lub jednorazowych transakcji.

W związku z nabyciem Grupy Rottneros w grudniu 2012 roku, część celulozy jest dostarczana do Papierni z Celulozowni Grupy Rottneros.

Drewno

Głównym surowcem używanym przez Celulozownie do produkcji celulozy jest drewno. Grupa Rottneros posiada dział zakupów dokonujących zamówień w tartakach w

Szwecji a także spółkę zależną – SIA Rottneros Baltic, dokonującą zakupów drewna dla celulozowni w Vallvik we wschodniej Europie, głównie w Łotwie i Rosji.

Środki chemiczne

Głównymi środkami chemicznymi wykorzystywanymi w produkcji papieru są wypełniacze (głównie węglan wapnia), skrobia (z kukurydzy, ziemniaków, tapioki),

wybielacze optyczne i inne środki chemiczne. Środki chemiczne wykorzystywane są także do produkcji celulozy, głównie typu NBSK.

Energia elektryczna

Grupa wykorzystuje w procesie produkcyjnym energię elektryczną i energię ciepłą. Całość zapotrzebowania kostrzyńskiej papierni na energię elektryczną i ciepłą jest zaspokajana z własnej elektrociepłowni zasilanej gazem ziemnym. Jest on dostarczany na podstawie umowy z polskim dostawcą (PGNiG) po cenach indeksowanych corocznie zgodnie ze zmianami wskaźników branżowych publikowanych przez GUS z zastrzeżeniem renegotjacji formuły indeksacyjnej w przypadku przekroczenia poziomu zmian określonego w umowie. Gaz jest wydobywany ze złóż w okolicach

Kostrzyna nad Odrą i przesyłany do papierni z wykorzystaniem lokalnego gazociągu.

W analizowanym okresie głównym źródłem energii elektrycznej dla papierni w Munkedal był zakup od dostawców zewnętrznych. Kupowaliśmy również olej opałowy w celu zaspokojenia części naszego zapotrzebowania na energię ciepłą.

Źródłem energii w papierni Arctic Paper Grycksbo AB jest biomasa oraz energia elektryczna częściowo nabywana od dostawców zewnętrznych.

Celulozownia Rottneros zaspokaja całość zapotrzebowania na energię elektryczną zakupami od dostawców zewnętrznych.

Celulozownia Vallvik zaspokaja około 75% zapotrzebowania na energię elektryczną we własnym

Usługi transportowe

Grupa nie posiada własnych środków transportu ciężarowego i w zakresie dystrybucji produktów z papierni i magazynów do odbiorców korzysta z usług

w tym zakresie. Pozostała część zapotrzebowania na energię elektryczną zaspokajana jest zakupami od dostawców zewnętrznych.

wyspecjalizowanych w tym zakresie podmiotów zewnętrznych.

Podmioty Grupy nie są uzależnione od swoich dostawców. W oparciu o skonsolidowane przychody Grupy za rok 2016 udział największego dostawcy nie przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży ogółem.

Objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności

Zapotrzebowanie na produkty Grupy podlega nieznacznym wahaniom w trakcie roku.

Zmniejszenie zapotrzebowania na papier występuje corocznie w okresie letnich wakacji oraz w okresie Świąt

Bożego Narodzenia, kiedy to część drukarni, w szczególności na terenie Europy Zachodniej jest zamykana. Zmiany zapotrzebowania na papier nie są znaczące w porównaniu z popytem na papier w pozostałych okresach roku.

Badania i rozwój

W Grupie Arctic Paper prowadzone są przede wszystkim prace rozwojowe mające na celu usprawnienie i unowocześnienie procesów produkcyjnych oraz polepszenie jakości oferowanych produktów i zwiększenie ich asortymentu. W okresie objętym niniejszym raportem Papiernie Celulozownie prowadziły prace rozwojowe, których celem było usprawnienie procesu produkcyjnego, w szczególności

skrócenie okresu przestojów maszyn papierniczych oraz prace przy jednoczesnym podniesieniu jakości papieru/celulozy i zwiększeniu szerokości asortymentu, a także poprawa własności jakościowych oferowanych produktów.

Istotnym celem prac rozwojowych w 2016 roku był rozwój nowych produktów.

Środowisko naturalne

Nasza Grupa przestrzega norm środowiskowych określonych licznymi przepisami prawa oraz decyzjami administracyjnymi. Normy te mają na celu zapewnienie ochrony gruntu, powietrza i wód przed

Papiernia Kostrzyn

Kostrzyn otrzymał na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego z dnia 8 grudnia 2005 roku pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do produkcji papieru wraz z instalacją spalania paliw, zlokalizowanej na terenie zakładu w Kostrzynie nad Odrą. W przypadku Kostrzyna konieczność uzyskania tego pozwolenia wiązała się z posiadanymi zdolnościami produkcyjnymi papieru powyżej 20 ton na dobę. W celu realizacji wymogów określonych w pozwoleniu oraz innych norm środowiskowych w zakresie gospodarki odpadami Kostrzyn zawarł szereg umów dotyczących odbioru i utylizacji odpadów produkcyjnych.

W maju 2008 roku na terenie zakładów w Kostrzynie nad Odrą otwarto nową oczyszczalnię ścieków. Na mocy decyzji Wojewody Lubuskiego z dnia 14 sierpnia 2007 roku Kostrzyn uzyskał pozwolenie wodno-prawne na odprowadzanie wód opadowych oraz roztopowych oraz na wykonanie urządzenia wodnego w postaci doku wylotowego do rzeki Warty (ważne do 1 sierpnia 2017 roku).

AP Kostrzyn bierze udział we Wspólnotowym Systemie Handlu Uprawnieniami do Emisji Gazów Ciężkich. Zezwolenie na emisję gazów ciężkich AP Kostrzyn uzyskał na mocy decyzji Marszałka Województwa Lubuskiego z dnia 9 listopada 2016 dla instalacji do produkcji papieru o zdolności produkcyjnej ponad 20 ton na dobę zlokalizowanej na terenie zakładu w

Papiernia Munkedals

Działalność Munkedals jest objęta systemami zarządzania środowiskowego EMAS i ISO 14001. EMAS (System Zarządzania i Audytu Środowiskowego) jest

zanieczyszczeniem oraz hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Poniżej opisujemy, w jaki sposób przepisy z zakresu ochrony środowiska wpływają na działalność naszych papierni i celulozowni:

Kostrzynie nad Odrą. Zezwolenie to udzielone zostało na czas nieoznaczony. W związku z uzyskanym zezwoleniem Kostrzyn zobowiązany jest do monitorowania wielkości emisji CO₂ oraz składania rocznych raportów emisji.

Z uwagi na ochronę środowiska Kostrzyn poczynił znaczące inwestycje, m.in. w nową elektrociepłownię opalaną gazem, która została otwarta w 2007 roku I etap i w 2009 roku II etap. Papiernia w Kostrzynie nad Odrą posiada certyfikaty zgodności z normami: OHSAS 18001, ISO 14001, ISO 9001 oraz EMAS. Ponadto, papier tu produkowany uzyskał specjalne certyfikaty FSC oraz PEFC. Przyznawanie powyższych certyfikatów ma na celu udokumentowanie, że celuloza wykorzystana do jego produkcji pochodzi z użytkowanych w sposób zrównoważony lasów. Certyfikat FSC (Forest Stewardship Council – Rada Zrównoważonej Gospodarki Leśnej) jest jednym z najważniejszych certyfikatów przyznawanych spółkom papierniczym. W 2006 roku przyznano pierwszy certyfikat FSC dla papieru produkowanego przez AP Kostrzyn. Obecnie do produkcji papieru marki Amber fabryka w Kostrzynie nad Odrą wykorzystuje 85% masy papierniczej z certyfikatem FSC oraz 15% masy papierniczej z certyfikatem PEFC (Program Promocji Certyfikacji Zrównoważonego Zarządzania Lasami - Programme for the Endorsement of Forest Certification).

dobrowolnym systemem stosowanym przez Unię Europejską, który wyróżnia przedsiębiorców nieustannie poprawiających poziom ochrony środowiska w ramach

prowadzonej działalności. Przedsiębiorcy zarejestrowani w EMAS przestrzegają przepisów ochrony środowiska, utrzymują system zarządzania środowiskowego i podają do wiadomości publicznej informacje na temat ochrony środowiska w ramach prowadzonej działalności w postaci niezależnego, zweryfikowanego oświadczenia o przestrzeganiu przepisów ochrony środowiska. ISO, Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna, opracowuje różne normy. ISO 14000 to grupa jednych z najlepiej znanych norm dotyczących zarządzania środowiskiem (tj. czynności podejmowane przez przedsiębiorców w celu (i) ograniczenia szkodliwego wpływu jego działalności na środowisko oraz (ii) zapewnienia nieustannej poprawy poziomu ochrony środowiska).

Część nieruchomości będącej własnością Munkedals położona jest na obszarze objętym siecią Natura 2000.

Papiernia Grycksbo

Produkcja papieru w papierni Arctic Paper Grycksbo AB jest wykonywana zgodnie z pozwoleniem środowiskowym z marca 2007 roku. Pozwolenie jest wydane przez szwedzki Trybunał Ochrony Środowiska i pozwala na produkcję do wysokości 310 000 ton rocznie. Dodatkowo papiernia posiada także pozwolenie na emisję dwutlenku węgla wydaną przez władze regionalne prowincji Dalarna.

Od 1997 roku Arctic Paper Grycksbo AB posiada certyfikat ISO 14001 i nasze działania środowiskowe są raportowane zgodnie z EMAS. Podstawowym celem EMAS jest zachęcenie organizacji członkowskich do poprawy działań ochrony środowiska naturalnego w sposób systematyczny i konsekwentny, w stopniu przekraczającym nawet wymagania legislacyjne. Odbywa się to poprzez ustanowienie programu składającego się z określonych programów działania i oceny wszystkich znaczących skutków dla środowiska związanych z prowadzoną działalnością. Firmy są zobowiązane do sporządzania corocznych raportów z

Obszary objęte siecią Natura 2000 stanowią rezerwy dzikiej przyrody ustanowione na mocy decyzji Rady Powiatu Munkedal (Szwecja) w roku 2005. Celem utworzenia sieci Natura 2000 było zachowanie najbardziej zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w całej Europie. Zakres ochrony i ograniczenia dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej określony jest w Dyrektywie Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa w Sprawie Ochrony Siedlisk) i Dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa w Sprawie Ochrony Ptaków) oraz odpowiednich przepisach krajowych. Poziom ochrony siedlisk i ptaków w obszarach Natura 2000 zależy od występowania na nich określonych gatunków i/lub siedlisk podlegających ochronie.

wyników ich działań pro-środowiskowych. Niezależni kontrolerzy zapewniają, że przedsiębiorstwa dotrzymują swoich zobowiązań.

Arctic Paper Grycksbo AB bierze udział w programie Unii Europejskiej dotyczącym Handlu Emisjami Zanieczyszczeń Gazami Ciepłarnianymi. Rok 2010 był pierwszym rokiem, w którym zgłoszono zero emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych. Było to możliwe poprzez znaczną przebudowę kotła w połączeniu z inwestycją w urządzenia do obsługi biopaliw, elektrycznych filtrów cząstek spalin i przebudową turbiny do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

W liczbach, przestawienie się na biopaliwa, oznacza roczną redukcję emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych o około 70 000 ton. Przebudowana turbina pozwala na zaspokojenie 20% potrzeb elektrycznych papierni poprzez odnawialne źródła energii, które sama wytwarza, co z kolei prowadzi do rocznego zmniejszenia emisji dwutlenku węgla o następne 4 000 ton.

Papiernia wdrożyła system zarządzania energią zgodnie z normą ISO 50001 (System Zarządzania Energią). Nasze produkty są weryfikowane w ramach „Chain of Custody” zgodnie z FSC (Rada Dobrej Gospodarki Leśnej) oraz zgodnie z PEFC (Program dla Wspierania Zasad Zrównoważonej Gospodarki Leśnej), a także spełniają wymogi nowych standardów Nordic Ecolable (Skandynawski Łabędź).

Celulozownie

Celulozownie dbają, aby drewno wykorzystywane do produkcji celulozy pochodziło z wiarygodnych i certyfikowanych źródeł. Celuloza jest znakowana symbolami „FSC” i „PEFC”, dwoma systemami działającymi w Europie i stojącymi na straży zgodnych z prawem źródeł pochodzenia drewna.

Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat

tys. PLN	2016	2015	Zmiana % 2016/2015
Przychody ze sprzedaży	2 966 972	2 900 460	2,3
<i>w tym:</i>			
Sprzedaż papieru	2 219 154	2 159 642	2,8
Sprzedaż celulozy	747 818	740 818	0,9
Zysk ze sprzedaży	423 661	409 927	3,4
% przychodów ze sprzedaży	14,28	14,13	0,1 p.p.
Koszty sprzedaży	(250 257)	(266 296)	(6,0)
Koszty ogólnego zarządu	(69 770)	(63 597)	9,7
Pozostałe przychody operacyjne	66 554	59 644	11,6
Pozostałe koszty operacyjne	(45 147)	(39 440)	14,5
EBIT	125 040	100 239	24,7
% przychodów ze sprzedaży	4,21	3,46	0,8 p.p.
EBITDA	249 603	212 697	17,4
% przychodów ze sprzedaży	8,41	7,33	1,1 p.p.
Przychody finansowe	1 350	1 587	(14,9)
Koszty finansowe	(52 192)	(29 676)	75,9
Zysk/(Strata) brutto	74 198	72 150	2,8
Podatek dochodowy	(15 369)	(1 131)	1 258,8
Zysk/ (strata) netto z działalności kontynuowanej	58 829	71 019	(17,2)
% przychodów ze sprzedaży	1,98	2,45	(0,5) p.p.
Działalność zaniechana			
Zysk/ (strata) netto z działalności zaniechanej	2 198	(97 588)	nd
% przychodów ze sprzedaży	0,07	(3,36)	nd
Zysk/ (strata) netto	61 026	(26 570)	nd
% przychodów ze sprzedaży	2,06	(0,92)	nd
Zysk/(Strata) przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	39 946	(71 258)	nd
Zysk/(Strata) na jedną akcję (w PLN) akcjonariuszy jednostki dominującej	0,58	(1,03)	nd

Przychody

W 2016 roku skonsolidowane przychody ze sprzedaży osiągnęły poziom 2.966.972 tys. PLN w porównaniu do 2.900.460 tys. PLN w poprzednim roku i wzrosły o 2,3% (66.512 tys. PLN). Przychody ze sprzedaży papieru wzrosły o 2,8% (59.512 tys. PLN) a przychody ze sprzedaży celulozy wzrosły o 0,9% (7.000 tys. PLN) w porównaniu do 2015 roku.

Wolumen sprzedaży papieru w 2016 roku wyniósł 661 tys. ton i był o 10 tys. ton niższy niż w poprzednim roku. Oznacza to spadek wolumenu sprzedaży o 1,5%.

Wolumen sprzedaży celulozy w 2016 roku wyniósł 351 tys. ton (2015 rok: 344 tys. ton). Oznacza to wzrost wolumenu sprzedaży o 2,0%.

Zysk ze sprzedaży, koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu

Zysk ze sprzedaży w 2016 roku był o 3,4% wyższy niż w poprzednim roku. Marża zysku ze sprzedaży w bieżącym roku wyniosła 14,28% w porównaniu do 14,13% (+0,1 p.p.) w poprzednim roku.

Wzrost zysku na sprzedaży w 2016 roku w porównaniu do 2015 roku był wynikiem wyższych cen sprzedaży papieru denominowanych w PLN a także niższych zmiennych kosztów produkcji, przede wszystkim kosztu celulozy.

W 2016 roku koszty sprzedaży wyniosły 250.257 tys. PLN spadły w stosunku do 2015 roku o 6,0% głównie z powodu niższych kosztów transportu i spadku kosztów odpisów na nieściągalne należności. W 2015 roku

Grupa rozpoznała odpis na należności od PaperlinX, UK w kwocie przekraczającej 10 milionów PLN.

W 2016 roku koszty ogólnego zarządu osiągnęły poziom 69.770 tys. PLN w porównaniu do 63.597 tys. PLN w 2015 roku, co stanowi wzrost o 9,7%. Główną przyczyną wzrostu były wyższe koszty związane ze świadczeniem usług doradczych na rzecz Grupy przez podmioty zewnętrzne.

Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne w 2016 roku wyniosły 66.554 tys. PLN, co oznacza wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 6.910 tys. PLN.

Pozostałe koszty operacyjne w 2016 roku, osiągnęły poziom 45.147 tys. PLN, w porównaniu do 39.440 tys. PLN poniesionych w 2015 roku.

Znaczącą część pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych stanowi przychód i koszt własny sprzedanej energii i pozostałych materiałów.

Przychody finansowe i koszty finansowe

W 2016 roku przychody finansowe wyniosły 1.350 tys. PLN i były niższe w porównaniu do przychodów uzyskanych w 2015 roku o 237 tys. PLN.

Koszty finansowe w 2016 roku wyniosły 52.192 tys. PLN w porównaniu do 29.676 tys. PLN poniesionych w

2015 roku. Wyższe koszty finansowe w 2016 roku wynikały przede wszystkim z wyższych ujemnych różnic kursowych netto oraz jednorazowych kosztów związanych w przedterminową spłatą kredytów bankowych zaciągniętych w 2012 roku.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy w 2016 roku wyniósł -15.369 tys. PLN, natomiast w 2015 roku wyniósł -1.131 tys. PLN.

Relatywnie niska wartość podatku dochodowego w porównaniu do zysku brutto z działalności

kontynuowanej w 2015 roku wynikała z wykorzystania strat podatkowych, na których wcześniej nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zysk/ (strata) netto z działalności zaniechanej

Zysk/ strata netto z działalności zaniechanej obejmuje wyniki AP Mochenwangen i spółek utworzonych w celu nabycia Papierni. Ponieważ Zarząd Arctic Paper S.A. aktywnie poszukuje nabywcy dla Papierni, uznano jej działalność za niekontynuowaną.

Dodatni wynik na działalności zaniechanej wynika z odwrócenia odpisu na rzeczowe aktywa do wysokości przychodów ze sprzedaży, które zostaną zrealizowane w 2017 roku.

Analiza rentowności

EBITDA w 2016 roku wyniosła 249.603 tys. PLN, natomiast w 2015 roku wyniosła 212.697 tys. PLN. Wzrost EBITDA w 2016 roku jest wynikiem przede wszystkim wyższych cen sprzedaży papieru denominowanych w PLN oraz niższych kosztów celulozy i niższych odpisów na nieściągalne należności w porównaniu z 2015 rokiem. W okresie sprawozdawczym marża EBITDA ukształtowała się na poziomie 8,41% w porównaniu do 7,33% w 2015 roku.

Zysk na działalności operacyjnej za 2016 rok wyniósł 125.040 tys. PLN natomiast za 2015 rok 100.239 tys. PLN. Marża zysku operacyjnego wyniosła w 2016 roku +4,21%, natomiast w 2015 roku +3,46%.

Zysk netto w 2016 roku wyniósł 61.026 tys. PLN. Strata netto w 2015 roku wyniosła 26.570 tys. PLN. Marża zysku/straty netto wyniosła w 2016 roku +2,06% w porównaniu do -0,92% w 2015 roku.

Analiza rentowności

tys. PLN	2016	2015	Zmiana % 2016/2015
Zysk ze sprzedaży	423 661	409 927	3,4
% przychodów ze sprzedaży	14,28	14,13	0,1 p.p.
EBITDA	249 603	212 697	17,4
% przychodów ze sprzedaży	8,41	7,33	1,1 p.p.
EBIT	125 040	100 239	24,7
% przychodów ze sprzedaży	4,21	3,46	0,8 p.p.
Zysk/ (strata) netto z działalności kontynuowanej	58 829	71 019	(17,2)
% przychodów ze sprzedaży	1,98	2,45	(0,5) p.p.
Zysk/ (strata) netto z działalności zaniechanej	2 198	(97 588)	nd
% przychodów ze sprzedaży	0,07	(3,36)	nd
Zysk/(Strata) netto	61 026	(26 570)	nd
% przychodów ze sprzedaży	2,06	(0,92)	nd
Rentowność kapitału / ROE (%)	8,2	(3,9)	nd
Rentowność aktywów / ROA (%)	3,4	(1,5)	nd

W 2016 roku rentowność kapitału własnego wyniosła +8,2%, podczas gdy w 2015 roku osiągnęła ona poziom -3,9%.

W 2016 roku rentowność aktywów wyniosła +3,4%, podczas gdy w 2015 roku osiągnęła ona poziom -1,5%.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wybrane pozycje skonsolidowanego bilansu

tys. PLN	31/12/2016	31/12/2015	Zmiana
			31/12/2016 -31/12/2015
Aktywa trwałe	884 343	830 668	53 675
Zapasy	360 353	390 631	(30 279)
Należności	354 824	343 441	11 383
<i>w tym z tyt. dostaw i usług</i>	<i>343 496</i>	<i>336 499</i>	<i>6 996</i>
Pozostałe aktywa obrotowe	27 711	12 475	15 236
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	130 157	188 552	(58 396)
Aktywa związane z działalnością zaniechaną	12 694	47 467	(34 773)
Razem aktywa	1 770 081	1 813 235	(43 154)
Kapitał własny	742 902	676 856	66 046
Zobowiązania krótkoterminowe	580 457	682 515	(102 059)
<i>w tym:</i>			
<i>z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych</i>	<i>399 727</i>	<i>411 774</i>	<i>(12 047)</i>
<i>zadłużenie odsetkowe</i>	<i>82 053</i>	<i>166 386</i>	<i>(84 334)</i>
<i>pozostałe zobowiązania niefinansowe</i>	<i>98 677</i>	<i>104 355</i>	<i>(5 678)</i>
Zobowiązania długoterminowe	428 634	372 599	56 035
<i>w tym:</i>			
<i>zadłużenie odsetkowe</i>	<i>305 546</i>	<i>263 363</i>	<i>42 183</i>
<i>pozostałe zobowiązania niefinansowe</i>	<i>123 088</i>	<i>109 236</i>	<i>13 852</i>
Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną	18 088	81 264	(63 176)
Razem pasywa	1 770 081	1 813 235	(43 154)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku aktywa ogółem wyniosły 1.770.081 tys. PLN w porównaniu do 1.813.235 tys. PLN na koniec 2015 roku.

Aktywa trwałe

Na koniec grudnia 2016 roku aktywa trwałe wyniosły 884.343 tys. PLN i stanowiły 50,0% sumy aktywów ogółem w porównaniu do 830.668 tys. PLN na koniec 2015 roku (45,8% sumy aktywów).

Zwiększenie aktywów trwałych było spowodowane przede wszystkim relatywnie wysokimi zakupami inwestycyjnymi głównie w spółkach Grupy Rottneros.

Aktywa obrotowe

Aktywa obrotowe osiągnęły na koniec grudnia 2016 roku poziom 873.044 tys. PLN w porównaniu do 935.099 tys. PLN na koniec grudnia 2015 roku. W ramach aktywów obrotowych zapasy spadły o kwotę 30.279 tys. PLN, należności wzrosły o 11.383 tys. PLN

pozostałe aktywa obrotowe wzrosły o 15.236 tys. PLN, natomiast środki pieniężne i ich ekwiwalenty spadły o kwotę 58.396 tys. PLN. Aktywa obrotowe stanowiły na koniec grudnia 2016 roku 49,4% sumy aktywów (51,6% na koniec 2015 roku), w tym zapasy 20,4% (21,6% na

koniec 2015 roku), należności 20,0% (18,9% na koniec 2014 roku), pozostałe aktywa obrotowe 1,6% (0,7% na

Aktywa związane z działalnością zaniechaną

Aktywa związane z działalnością zaniechaną obejmują aktywa Grupy Mochenwangen z wyłączeniem aktywów od innych spółek Grupy Arctic Paper. Na kwotę 12.694 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku (47.467 tys. PLN na 31 grudnia 2015 roku) składały się zapasy i rzeczowe aktywa 10.618 tys. PLN (31 grudnia 2015

Kapitał własny

Kapitał własny na koniec 2016 roku wyniósł 742.902 tys. PLN w porównaniu do 676.856 tys. PLN na koniec 2015 roku. Kapitał własny stanowił na koniec grudnia 2016 roku 42,0% sumy pasywów (37,3% na 31 grudnia 2015 roku).

Zobowiązania krótkoterminowe

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 580.457 tys. PLN (32,8% sumy bilansowej) w porównaniu do 682.515 tys. PLN (37,7% sumy bilansowej) na koniec 2015 roku.

Zobowiązania długoterminowe

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku zobowiązania długoterminowe wyniosły 428.634 tys. PLN (24,2% sumy bilansowej) w porównaniu do 372.599 tys. PLN (20,5% sumy bilansowej) na koniec 2015 roku. W analizowanym roku nastąpił wzrost zobowiązań długoterminowych o 56.035 tys. PLN.

koniec 2015 roku) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty 7,4% (10,4% na koniec 2015 roku).

roku: 29.396 tys. PLN), należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe 358 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 15.912 tys. PLN), środki pieniężne 1.320 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 1.051 tys. PLN) oraz pozostałe aktywa finansowe i niefinansowe 398 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 1.108 tys. PLN).

Wzrost kapitału własnego był wynikiem zysku netto za 2016 rok i pozytywnej wyceny instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych skompensowany częściowo poprzez dywidendę wypłaconą przez Rottneros do udziałowców niekontrolujących i straty aktuarialne.

W 2016 roku nastąpił spadek zobowiązań krótkoterminowych o 102.059 tys. PLN, głównie na skutek spadku zobowiązań z tytułu zobowiązań z tytułu dostaw i usług i pozostałych oraz krótkoterminowych kredytów bankowych i pożyczek.

Wzrost zobowiązań długoterminowych był wynikiem przede wszystkim zmiany struktury zadłużenia finansowego w związku z nowym finansowaniem oraz przeniesienia części pożyczek do zobowiązań długoterminowych.

Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną

Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną obejmują zobowiązania Grupy Mochenwangen z wyłączeniem zobowiązań wobec innych spółek Grupy Arctic Paper. Na kwotę 18.088 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku (31 grudnia 2015 roku: 81.264 tys. PLN) składały się rezerwy 15.406 tys.

PLN (31 grudnia 2015 roku: 55.484 tys. PLN), zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania 2.541 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 23.172 tys. PLN) oraz inne zobowiązania finansowe i niefinansowe 142 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 2.608 tys. PLN).

Analiza zadłużenia

Analiza zadłużenia

	2016	2015	Zmiana 2016/2015
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego (%)	135,8	155,9	(20,1) p.p.
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym (%)	84,0	81,5	2,5 p.p.
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego zadłużeniem oprocentowanym (%)	52,2	63,5	(11,3) p.p.
Wskaźnik długu netto do EBITDA za 12 ostatnich miesięcy (x)	1,03x	1,13x	(0,10)
Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek przez EBITDA (x)	10,5x	9,8x	0,7

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku wskaźnik zadłużenia kapitału własnego wyniósł 135,8% i był niższy o 20,1 p.p. od poziomu z końca grudnia 2015 roku. Spadek wskaźnika wynikał głównie ze wzrostu kapitału własnego przy jednoczesnym spadku zobowiązań ogółem.

Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym wyniósł 84,0% na koniec 2016 roku i był wyższy o 2,5 p.p. od poziomu z końca grudnia 2015 roku na skutek wyższej dynamiki wzrostu kapitału własnego niż dynamiki wzrostu aktywów trwałych.

Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego zadłużeniem oprocentowanym wyniósł na koniec roku 2016 52,2% i był niższy o 11,3 p.p. od poziomu tego wskaźnika obliczonego na koniec grudnia 2015 roku głównie na

skutek wzrostu kapitału własnego przy jednoczesnym spadku zadłużenia oprocentowanego.

Wskaźnik długu netto do EBITDA za 12 ostatnich miesięcy 2016 roku wyniósł 1,03x, i nie zmienił się w porównaniu do poziomu za rok 2015.

Wskaźnik pokrycia kosztów odsetek przez EBITDA za 12 ostatnich miesięcy 2016 roku wzrósł z poziomu 9,8x za 2015 rok do 10,5x za 2016 roku. Na poprawę wskaźnika wpływ miał przede wszystkim wzrost EBITDA.

Analiza płynności

Analiza płynności

	2016	2015	2016/2015
Wskaźnik bieżącej płynności (current ratio)	1,5x	1,4x	0,1
Wskaźnik szybkiej płynności (quick ratio)	0,9x	0,8x	0,1
Wskaźnik wypłacalności gotówkowej	0,2x	0,3x	(0,1)
Cykl rotacji zapasów / DSI (dni)	51,0	56,5	(5,5)
Cykl rotacji należności / DSO (dni)	41,7	41,8	(0,1)
Cykl rotacji zobowiązań / DPO (dni)	56,6	59,5	(2,9)
Cykl operacyjny (dni)	92,7	98,2	(5,5)
Cykl konwersji gotówki (dni)	36,1	38,7	(2,6)

Wskaźnik bieżącej płynności wyniósł na koniec grudnia 2016 roku 1,5x i był wyższy od poziomu tego wskaźnika z końca grudnia 2015 roku (1,4x).

Wskaźnik szybkiej płynności wzrósł z poziomu 0,8x na koniec grudnia 2015 do poziomu 0,9x na koniec grudnia 2016 roku.

Wskaźnik wypłacalności gotówki spadł z poziomu 0,3x na koniec grudnia 2015 do poziomu 0,2x na koniec grudnia 2016 roku.

Cykl konwersji gotówki za 2016 rok (36,1 dni) uległ skróceniu w porównaniu do 2015 roku (38,7 dni) o 2,6 dnia.

Skonsolidowane przepływy pieniężne

Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych

<i>tys. PLN</i>	2016	2015	Zmiana % 2016/2015
Przepływy z dz. operacyjnej	184 958	172 748	7,1
<i>w tym:</i>			
<i>Zysk/(strata) brutto</i>	75 388	(25 848)	(391,7)
<i>Amortyzacja i odpis z tytułu trwałej utraty wartości</i>	125 028	119 057	5,0
<i>Zmiana kapitału obrotowego</i>	1 236	30 409	(95,9)
<i>Inne korekty</i>	(16 694)	49 130	(134,0)
Przepływy z dz. inwestycyjnej	(174 677)	(81 646)	113,9
Przepływy z dz. finansowej	(66 817)	(62 359)	7,1
Razem przepływy pieniężne	(56 536)	28 742	(296,7)

Przepływy z działalności operacyjnej

W roku 2016 przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej osiągnęły wartość 184.958 tys. PLN w porównaniu z 172.748 tys. PLN w roku 2015. Wyższe

przepływy pieniężne z działalności operacyjnej w 2016 roku były wynikiem przede wszystkim zysku brutto.

Przepływy z działalności inwestycyjnej

W 2016 roku przepływy z działalności inwestycyjnej wyniosły -174.677 tys. PLN w porównaniu z -81.646 tys. PLN w 2015 roku i obejmowały głównie wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych pomniejszone o wpływy z tytułu sprzedaży rzeczowych

aktywów trwałych. Przepływy z działalności inwestycyjnej w 2015 roku obejmowały także rozwiązanie lokaty bankowej założonej w 2014 roku na okres powyżej 3 miesięcy.

Przepływy z działalności finansowej

Przepływy z działalności finansowej w roku 2016 osiągnęły poziom -66.817 tys. PLN w porównaniu z -62.359 tys. PLN w 2015 roku. W ciągu 12 miesięcy 2016 roku wpływy i wydatki były związane przede wszystkim ze spłatą kredytów zaciągniętych w 2012

roku w ramach nowego finansowania uruchomionego pod koniec 2016 oraz spłatą zobowiązań z tytułu faktoringu i odsetek a także wypłatą dywidendy dla udziałowców niekontrolujących.

Istotne informacje i czynniki mające wpływ na osiągnięte wyniki finansowe oraz ocenę sytuacji finansowej

Kluczowe czynniki wpływające na wyniki działalności

Na działalność operacyjną Grupy historycznie wywierały i w przyszłości będą wywierać wpływ następujące kluczowe czynniki:

- czynniki makroekonomiczne i inne czynniki gospodarcze;
- ceny papieru;
- ceny celulozy dla Papierni, drewna dla Celulozowni oraz energii;
- wahania kursów walut.

Czynniki makroekonomiczne i inne czynniki gospodarcze

Uważamy, że na popyt na papier wysokogatunkowy znaczący wpływ wywiera szereg czynników makroekonomicznych i innych czynników gospodarczych, które mogą również wpłynąć na popyt na wyroby Grupy oraz nasz wynik działalności operacyjnej. Czynniki te obejmują:

- wzrost PKB;
- dochód netto, – jako miernik dochodów i zamożności populacji;
- moce produkcyjne – utrzymująca się w segmencie papierów wysokogatunkowych nadwyżka podaży nad popytem i spadek marż na sprzedaży papieru;
- zużycie papieru;
- rozwój technologii.

Ceny papieru

Ceny papieru podlegają cyklicznym zmianom i wahaniom, są uzależnione od globalnych zmian popytu oraz ogólnych czynników makroekonomicznych i innych czynników gospodarczych, takich jak wskazane powyżej. Na ceny papieru wywiera również wpływ szereg czynników związanych z podażą, przede

wszystkim zmiany mocy produkcyjnych na poziomie ogólnosiwiatowym i europejskim.

Koszty surowców, energii i transportu

Głównymi elementami kosztów operacyjnych Grupy są koszty surowców, energii i transportu. Koszty surowców obejmują przede wszystkim koszty celulozy dla Papierni, drewna dla Papierni i Celulozowni i środków chemicznych używanych do produkcji papieru i celulozy. Nasze koszty energii historycznie obejmują przede wszystkim koszty energii elektrycznej, gazu, węgla i oleju opałowego. Koszty transportu obejmują koszty usług transportowych świadczonych na rzecz Grupy głównie przez podmioty zewnętrzne.

Zważywszy na udział tych kosztów w łącznych kosztach operacyjnych Grupy oraz ograniczoną możliwość kontrolowania tych kosztów przez Spółki Grupy, zmienność tych kosztów może wywrzeć istotny wpływ na rentowność Grupy.

Część dostaw celulozy do naszych Papierni odbywa się z naszych Celulozowni. Pozostała część celulozy wyprodukowanej w Celulozowniach sprzedawana jest do zewnętrznych klientów.

Wahania kursów walut

Na nasz wynik działalności operacyjnej znaczący wpływ wywierają wahania kursów walut. W szczególności, nasze przychody i koszty są wyrażane w różnych walutach obcych i nie są dopasowane, tak, więc aprecjacja walut, w których ponosimy koszty, wobec walut, w których osiągamy przychody, wywrze negatywny wpływ na nasze wyniki. Nasze produkty sprzedajemy przede wszystkim w krajach należących do strefy EURO, Skandynawii, Polsce i Wielkiej Brytanii, a zatem nasze przychody wyrażone są w dużej części w EUR, GBP, SEK i PLN, przy czym przychody Celulozowni uzależnione są głównie od USD. Koszty operacyjne Grupy są przede wszystkim wyrażone w

USD (koszty celulozy dla Papierni), EUR (koszty związane z celulożą dla Papierni, energią, transportem, chemikaliami), PLN (większość pozostałych kosztów ponoszonych przez papiernię w Kostrzynie nad Odrą) oraz SEK (większość pozostałych kosztów ponoszonych przez papiernię w Munkedal i Grycksbo oraz celulozownie Rottneros i Vallvik).

Kursy wymiany walut wywierają znaczący wpływ na wyniki ujmowane w naszych sprawozdaniach finansowych z uwagi na wahania kursów walut, w których osiągamy przychody i ponosimy koszty, a ponadto walutę, w której przedstawiamy nasze wyniki finansowe (PLN).

Zdarzenia i czynniki o charakterze nietypowym

W 2016 roku nie wystąpiły zdarzenia i nie zadziałały czynniki o charakterze nietypowym.

Wpływ zmian w strukturze Grupy Arctic Paper na wynik finansowy

W 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze Grupy Arctic Paper, które miałyby istotny wpływ na osiągnięte wyniki finansowe.

Pozyskanie nowego finansowania

W dniu 9 września 2016 roku:

1. Spółka podpisała umowę kredytów terminowych i odnawialnych, pod nazwą angielską term and revolving facilities agreement („Umowa Kredytowa”), która została zawarta pomiędzy Spółką jako kredytobiorcą, podmiotami zależnymi Spółki: Arctic Paper Kostrzyn S.A., Arctic Paper Munkedals AB oraz Arctic Paper Grycksbo AB, jako poręczycielami („Poręczyciele”) oraz konsorcjum banków w składzie: Bank BGŻ BNP Paribas S.A. („BGŻ BNP Paribas”), Bank Zachodni WBK S.A. oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju („EBOiR”) (razem: „Kredytodawcy”), na mocy której Kredytodawcy udzielili Spółce kredytów terminowego i odnawialnego w wysokości nie przekraczającej 31.500.000 PLN (słownie: trzydzieści jeden milionów pięćset tysięcy złotych) oraz 52.400.000 EUR (słownie: pięćdziesiąt dwa miliony czterysta tysięcy euro) („Kredyty”).
2. Spółka podpisała z Haitong Bank, S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce („Haitong”) umowy związane z programem emisji obligacji do kwoty 150.000.000 PLN (słownie: sto pięćdziesiąt milionów złotych) („Obligacje”), m.in. umowę agencyjną („Umowa Agencyjna”) oraz umowę gwarantowania emisji obligacji pod nazwą angielską underwriting agreement („Umowa Gwarancyjna”).
3. Spółka, Pan Thomas Onstad, Bank Zachodni WBK S.A., Haitong, BGŻ BNP Paribas oraz inne

strony zawarli umowę pomiędzy wierzycielami, pod nazwą angielską intercreditor agreement ("Umowa Pomiędzy Wierzycielami"), na mocy której ustanowiona została na rzecz BGŻ BNP Paribas (działającego jako agent zabezpieczeń) struktura długu równoległego, o kwocie równej, w odpowiednich walutach, sumie zobowiązań z Kredytów, Obligacji, transakcji zabezpieczających (hedging) oraz innych zobowiązań określonych w Umowie Pomiędzy Wierzycielami.

4. Dla zabezpieczenia wierzytelności BGŻ BNP Paribas z tytułu Umowy Pomiędzy Wierzycielami oraz innych roszczeń określonych w dokumentach zabezpieczeń, Spółka oraz Poręczyciele m.in. zawrą z BGŻ BNP Paribas umowy zastawów rejestrowych i finansowych na posiadanych akcjach i udziałach oraz rachunkach bankowych i umowy o ustanowienie hipotek na nieruchomościach, złożyli na rzecz BGŻ BNP Paribas oświadczenia o poddaniu się egzekucji oraz udzielili BGŻ BNP Paribas pełnomocnictw do dysponowania posiadanymi rachunkami bankowymi (zgodnie z innymi umowami, wskazanymi powyżej).

Zarząd Arctic Paper S.A. raportem nr 9/2016 z dnia 4 maja 2016 r. poinformował inwestorów o podjęciu decyzji o rozpoczęciu prac w związku z planowanym przez Spółkę refinansowaniem istniejącego zadłużenia finansowego Spółki i jej spółek zależnych wynikającego z zawartych umów kredytów i pożyczek oraz pozyskaniem alternatywnego finansowania. Wspomniane powyżej umowy konstytuują pozyskanie alternatywnego finansowania oraz zmianę struktury finansowania grupy kapitałowej Spółki.

Scentralizowanie finansowania umożliwiło bardziej efektywne zarządzanie płynnością finansową i

elastyczne dostosowanie poziomu finansowania poszczególnych spółek.

Poniżej Spółka przekazuje szczegółowe informacje dot. wskazanych powyżej punktów:

Ad 1 – Umowa Kredytowa

Zgodnie z Umową Kredytową Kredytodawcy udostępniłi Spółce następujące Kredyty:

- (A) kredyt terminowy, płatny w trzech transzach – transza 1 w wysokości 12.000.000 EUR (słownie: dwanaście milionów euro), która została wypłacona przez EBOiR, transza 2 w kwocie 2.600.000 EUR (słownie: dwa miliony sześćset tysięcy euro), która została wypłacona przez BGŻ BNP Paribas oraz transza 3 w kwocie 11.500.000 PLN (słownie: jedenaście milionów pięćset tysięcy złotych), która została wypłacona przez Bank Zachodni WBK S.A. ("Kredyt Terminowy"), a także wypłacane przez EBOiR terminowe kredyty inwestycyjne A i B, w wysokości odpowiednio 8.000.000 EUR (słownie: osiem milionów euro) oraz 10.000.000 EUR (słownie: dziesięć milionów euro) ("Kredyt Inwestycyjny"); oraz
- (B) kredyt odnawialny wypłacany przez BGŻ BNP Paribas i Bank Zachodni WBK S.A., płatny w dwóch transzach – Transza 1 w kwocie 19.800.000 EUR (słownie: dziewiętnaście milionów osiemset tysięcy euro), a także Transza 2 w kwocie 20.000.000 PLN (słownie: dwadzieścia milionów złotych) ("Kredyt Odnawialny").

Kredyt Terminowy został udostępniony, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Umowy Kredytowej, w celach:

- (i) refinansowania zobowiązań wewnątrzgrupowych Spółki wobec Arctic Paper Kostrzyn S.A. lub finansowania wewnątrzgrupowych pożyczek udzielanych przez Spółkę dla Arctic Paper Kostrzyn S.A. dla celów spłaty istniejącego

- zadłużenia, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji;
- (ii) refinansowania zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB, poprzez udzielenie przez Spółkę wewnątrzgrupowej pożyczki dla Arctic Paper Grycksbo AB;
 - (iii) refinansowania zobowiązań Arctic Paper Munkedals AB poprzez udzielenie przez Spółkę wewnątrzgrupowej pożyczki dla Arctic Paper Munkedals AB;
 - (iv) refinansowania wydatków kapitałowych spółek z grupy kapitałowej Spółki, w tym w szczególności nakładów inwestycyjnych Arctic Paper Kostrzyn S.A. do kwoty 4.750.000 EUR - pośrednio poprzez udzielenie przez Spółkę pożyczki wewnątrzgrupowej do odpowiedniego członka grupy, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji; oraz
 - (v) finansowania lub refinansowania kosztów finansowania, o których mowa w Umowie Kredytowej.

Kredyt Inwestycyjny został udostępniony, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Umowy Kredytowej, w celu finansowania inwestycji w celu zwiększenia efektywnego wykorzystania zasobów i sprawności operacyjnej, jak również zdolności produkcyjnej w Polsce. Dzięki planowanym inwestycjom Spółka planuje w sposób znaczący zwiększyć swoją konkurencyjność, rozszerzyć zdolność produkcyjną oraz poprawiać efektywność energetyczną i gospodarowanie zasobami. Papiernia Spółki w Kostrzynie zostanie zmodernizowana dzięki inwestycjom w ramach programu EBOiR Green Economy Transition (GET) mającego na celu zwiększenie efektywności energetycznej oraz minimalizację ilości wytwarzanych odpadów.

Kredyt Odnawialny został udostępniony, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Umowy Kredytowej, w celach refinansowania wewnątrzgrupowych zobowiązań

Spółki lub finansowania wewnątrzgrupowych pożyczek, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji, w celu:

- (i) refinansowania zobowiązań z kredytu w rachunku bieżącym Arctic Paper Kostrzyn S.A. wynikających z istniejącego zadłużenia bankowego;
- (ii) refinansowania niespłaconych zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB wynikających z istniejących umów faktoringu zawartych ze Svenska Handelsbanken AB;
- (iii) refinansowania zobowiązań z kredytu w rachunku bieżącym Arctic Paper Grycksbo AB;
- (iv) refinansowania niespłaconych zobowiązań Arctic Paper Munkedals AB wynikających z istniejących umów faktoringu zawartych ze Svenska Handelsbanken AB; oraz
- (v) po spłacie istniejącego zadłużenia bankowego – realizacji ogólnych celów korporacyjnych lub związanych z kapitałem pracującym grupy kapitałowej Spółki (z wyłączeniem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH oraz Arctic Paper Investment GmbH i ich spółek zależnych), w tym udzielaniu wewnątrzgrupowych pożyczek, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji.

Wypłata Kredytów (z zastrzeżeniem Kredytu Inwestycyjnego, przeznaczonego na cele inwestycyjne grupy kapitałowej Spółki, z wyłączeniem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH oraz Arctic Paper Investment GmbH i ich spółek zależnych, zgodnie z Umową Kredytową) uzależniona była od spełnienia przez Spółkę i Poręczycieli warunków zawieszających, w tym m.in. dostarczenia:

- (i) kopii Statutu Spółki oraz dokumentów korporacyjnych Poręczycieli;
- (ii) poświadczonych kopii wyciągów z rejestru przedsiębiorców (Rejestr Przedsiębiorców) Krajowego Rejestru Sądowego, dotyczących

Spółki i każdego z Poręczycieli i w odniesieniu do spółek zarejestrowanych w Szwecji, świadectw rejestracji, w każdym przypadku z datą nie wcześniejszą niż na 7 dni przed datą wniosku wykorzystania dla wypłaty odpowiednich transz Kredytów;

- (iii) w zakresie wymaganym przez obowiązujące prawo i / lub statut albo umowę spółki, odpisów uchwał zgromadzenia, rady nadzorczej (jeśli jest) i zarządu Spółki i Poręczycieli;
- (iv) kopii uchwał zarządu i rady nadzorczej Spółki, dotyczących uruchomienia programu emisji obligacji;
- (v) kopii polis ubezpieczeniowych Spółki i Poręczycieli;
- (vi) Umowy Kredytowej, Umowy Pomiędzy Wierzycielami, umów w sprawie wynagrodzenia (ang. fee letters), umów z transakcji zabezpieczających (hedging) oraz innych dokumentów finansowych, określonych w Umowie Kredytowej;
- (vii) kopii złożonych wniosków o rejestrację zabezpieczeń wymagających dla ich ustanowienia rejestracji we właściwym rejestrze oraz dostarczenia odpisów z ksiąg wieczystych prowadzonych dla posiadanych nieruchomości;
- (viii) odpowiednich opinii prawnych, wystawionych m.in. na rzecz Kredytodawców; oraz
- (ix) dostarczenia innych dokumentów lub spełnienia innych warunków określonych przez Umowę Kredytową.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Kredytowej, Kredyty oprocentowane są według zmiennej stopy procentowej, na którą składa się stopa referencyjna WIBOR w przypadku finansowania w PLN oraz stopa referencyjna EURIBOR w przypadku finansowania w EUR oraz zmienna marża Kredytodawców uzależniona od wysokości wskaźników zadłużenia.

Zgodnie z Umową Kredytową, dane Kredyty zostaną spłacone do:

- (A) Kredyt Terminowy – transza 1 w terminie do 31 sierpnia 2022 r., transza 2 w terminie do 31 sierpnia 2021 r. oraz transza 3 w terminie do 31 sierpnia 2021 r., zaś Kredyt Inwestycyjny w terminie do 31 sierpnia 2022 r. (zarówno kredyt inwestycyjny A, jak i kredyt inwestycyjny B); oraz
- (B) Kredyt Odnawialny – transza 1 i 2 są płatne w terminie do 31 sierpnia 2019, z zastrzeżeniem możliwości wydłużenia tego terminu, zgodnie z Umową Kredytową.

Umowa Kredytowa została zawarta pod prawem angielskim i nie przewiduje płatności kar umownych. W przypadku wystąpienia i trwania któregośkolwiek z przypadków naruszenia, określonych w Umowie Kredytowej, Bank Zachodni WBK S.A. (lub inny podmiot działający jako agent, zgodnie z Umową Kredytów) może, zgodnie z Umową Kredytów, zawiadomić Spółkę o obowiązku natychmiastowej wcześniejszej spłaty Kredytów.

Ad 2 – umowy związane z emisją Obligacji

Spółka w dniu 9 września 2016 r. zawarła również, w związku z programem emisji oraz planowaną emisją Obligacji przez Spółkę Umowę Agencyjną, Umowę Gwarancyjną, oraz inne umowy mające charakter wyłącznie techniczny związany z realizacją programu emisji Obligacji. W ramach programu emisji Obligacji Spółka wyemitowała Obligacje serii A w kwocie 100.000.000 PLN (słownie: sto milionów złotych).

Przedmiotem Umowy Agencyjnej jest organizacja przez Haitong, który będzie działać, jako agent emisji, dealer, agent płatności, agent kalkulacyjny, agent techniczny, agent administracyjny i depozytariusz, programu emisji Obligacji.

Na mocy Umowy Gwarancyjnej dla planowanej emisji Obligacji Haitong zobowiązał się do nabycia Obligacji,

które nie zostaną uplasowane na rynku, do łącznej wartości 100.000.000 PLN (słownie: sto milionów złotych).

Umowy związane z emisją Obligacji zostały zawarte pod prawem polskim i nie przewidują płatności kar umownych. Umowa Agencyjna może zostać wypowiedziana przez Spółkę lub Haitong z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia. Zarówno Spółka, jak i Haitong, mogą również rozwiązać każdą z ww. umów z przyczyn w niej określonych.

Ad 3 – Umowa Pomiędzy Wierzycielami

Spółka jednocześnie informuje, iż w dniu 9 września 2016 r. został spełniony jeden z warunków zawieszających przewidzianych w Umowie Kredytowej, to jest została podpisana Umowa Pomiędzy Wierzycielami. Reguluje ona kolejność zaspokojenia wierzycieli (wierzycelności określone w Umowie Pomiędzy Wierzycielami będą zaspokajane na zasadzie równorzędności – *pari passu*, z zastrzeżeniem wierzycelności wewnątrzgrupowych, które będą podporządkowane wobec wierzycelności Kredytodawców), zasady dochodzenia roszczeń, zasady egzekucji zabezpieczeń i zwalniania zabezpieczeń.

Na podstawie Umowy Pomiędzy Wierzycielami zostały wykreowane wierzycelności z tytułu długu równoległego (*ang. parallel debt*), obejmujące:

- (i) dług równoległy Spółki
- (ii) dług równoległy wybranych spółek zależnych wobec Spółki – każdy będący samodzielną i niezależną wierzycelnością BGŻ BNP Paribas (działającego jako agent zabezpieczenia) wobec danego podmiotu.

Zobowiązania Spółki oraz każdego z Poręczycieli z tytułu długu równoległego, pokrywające m.in. zobowiązania z tytułu Umowy Kredytowej oraz Obligacji, zostały zabezpieczone poprzez ustanowienie pakietu

zabezpieczeń. Na podstawie każdego z zobowiązań z długu równoległego każdy z powyższych podmiotów jest zobowiązany do zapłaty na rzecz BGŻ BNP Paribas kwoty będącej sumą wszystkich zobowiązań takiego podmiotu z podstawowych stosunków prawnych objętych zakresem Umowy Pomiędzy Wierzycielami. Wymagalność którejkolwiek z podstawowych wierzycelności danego podmiotu powoduje automatyczną wymagalność długu równoległego w tożsamej kwocie. Płatność przez dany podmiot na rzecz BGŻ BNP Paribas jakiegokolwiek kwoty z tytułu długu równoległego powoduje automatyczną redukcję wysokości zobowiązań podstawowych takiego podmiotu, których sumę stanowi dług równoległy o kwotę takiej płatności. Spłata zobowiązań podstawowych przez dany podmiot powoduje automatyczną redukcję wysokości długu równoległego takiego podmiotu o kwotę takiej płatności.

Umowa Pomiędzy Wierzycielami została zawarta pod prawem angielskim i nie przewiduje płatności kar umownych.

Ad 4 – Zabezpieczenia

Spółka i Poręczyciele ustanowili następujące zabezpieczenia spłaty zobowiązań z Umowy Pomiędzy Wierzycielami:

- na prawie polskim (m.in.):
 - (i) zastawy finansowe i rejestrowe na wszystkich posiadanych przez Spółkę i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy Spółki (z wyjątkiem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH i Arctic Paper Investment GmbH), z wyjątkiem akcji Spółki;
 - (ii) hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Polsce i należących do Spółki i Poręczycieli;
 - (iii) zastawy rejestrowe na wszystkich prawach rzeczowych i aktywach ruchomych należących

- do Spółki i Poręczycieli, stanowiących zorganizowaną część przedsiębiorstwa i znajdujących się w Polsce (z wyjątkiem aktywów wymienionych w Umowie Kredytów);
- (iv) cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytów);
- (v) oświadczenia Spółki i Poręczycieli o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, w formie aktu notarialnego;
- (vi) zastawy finansowe i zastawy rejestrowe na rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
- (vii) pełnomocnictwa do polskich rachunków bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
- (viii) podporządkowanie wierzytelności kredytodawców w ramach grupy (uwzględnionych w Umowie Pomędzy Wierzycielami).
- na prawie szwedzkim (m.in.):
 - (i) zastawy na wszystkich posiadanych przez Spółki i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy, z wyjątkiem akcji Spółki, a także zastawy na akcjach Rottneros (z wyłączeniem pakietu bezpłatnych akcji Rottneros);
 - (ii) hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Szwecji i należących do Spółki i Poręczycieli, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące akty hipoteczne;
 - (iii) korporacyjne kredyty hipoteczne udzielone przez Poręczycieli zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące świadectwa hipoteczne;
 - (iv) cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytów);
 - (v) zastawy na szwedzkich rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli, zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że takie zabezpieczenie nie ogranicza prawa do swobodnego dysponowania środkami pieniężnymi zdeponowanych na tych rachunkach bankowych, aż do przypadku naruszenia opisanego w Umowie Kredytowej.
- Umowy, na mocy których zostaną ustanowione ww. zabezpieczenia, nie przewidują płatności kar umownych.

Emisja obligacji

W dniu 30 września 2016 roku ("Dzień Emisji") Spółka, w ramach programu emisji obligacji do wysokości 150.000.000 zł z dnia 9 września 2016r., dokonała w trybie oferty prywatnej emisji 100.000 obligacji serii A ("Obligacje").

Emisja Obligacji nastąpiła w oparciu o następującą podstawę prawną:

- (i) art. 33 pkt. 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach;

- (ii) uchwałę zarządu Spółki nr 1/05/2016 z dnia 4 maja 2016 r.;
- (iii) uchwałę rady nadzorczej Spółki nr 11/04/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r.;
- (iv) uchwałę zarządu Spółki nr 1/09/2016 z dnia 22 września 2016 r.; oraz
- (v) uchwałę zarządu Spółki nr 2/09/2016 z dnia 23 września 2016 r.

Cel emisji nie został wskazany w warunkach emisji Obligacji, natomiast Spółka przeznaczyła środki

uzyskane z emisji Obligacji na refinansowanie istniejących zobowiązań.

Obligacje zostały wyemitowane jako obligacje niezabezpieczone, na okaziciela i w formie zdematerializowanej. Łączna wartość nominalna Obligacji wynosi 100.000.000 zł, zaś wartość nominalna każdej z Obligacji wynosi 1.000 zł. Cena emisyjna Obligacji jest równa wartości nominalnej. Obligacje zostaną wykupione 31 sierpnia 2021 roku lub w dacie wcześniejszego wykupu ("Dzień Wykupu").

Zabezpieczenie długu równoległego, dotyczącego, między innymi, wiarygodności obligatariuszy (którzy przystąpili do umowy pomiędzy wierzycielami) z tytułu Obligacji, zostało dokonane zgodnie z zawartą przez Spółkę umową pomiędzy wierzycielami. Obligacje

zostały zarejestrowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A.

Obligacje są oprocentowane. Oprocentowanie Obligacji jest zmienne i równe sumie stawki WIBOR 6M i marży, której wysokość będzie zależna od wskaźnika długu netto do EBITDA. Odsetki od Obligacji będą wypłacane w okresach półrocznych. Warunki emisji Obligacji nie określają świadczeń niepieniężnych.

Warunki emisji Obligacji przewidują zgromadzenie obligatariuszy.

Obligacje zostały wprowadzone do obrotu w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w dniu 16 grudnia 2016 roku.

Splata zadłużenia przez Spółki zależne

Arctic Paper Kostrzyn S.A.

W dniu 25 października 2016 r. ("Data Spłaty") spółka zależna Spółki: Arctic Paper Kostrzyn S.A. ("Kredytobiorca") dokonała spłaty wymienionego poniżej zadłużenia (łącznie "Zadłużenie") z tytułu umowy kredytowej na kwotę w wysokości nie wyższej niż odpowiadająca kwocie 359 milionów PLN (słownie: trzysta pięćdziesiąt dziewięć milionów złotych) z dnia 6 listopada 2012 roku, z późniejszymi zmianami, zmienionej i ujednoczonej i po raz ostatni zmienionej na podstawie umowy zmieniającej nr 7 z dnia 15 grudnia 2015 roku, zawartej pomiędzy Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. ("Pekao") jako agentem zabezpieczenia i kredytodawcą, Bankiem Zachodnim WBK S.A. ("BZ WBK") jako kredytodawcą i mBankiem S.A. ("mBank") jako kredytodawcą oraz Kredytobiorcą, a także Arctic Paper Mochenwangen GmbH oraz Arctic Paper Investment GmbH jako gwarantami i Spółką jako solidarnym dłużnikiem wraz z Kredytobiorcą oraz agentem podmiotów zobowiązanych, na podstawie

której Pekao, BZ WBK i mBank udostępniły Kredytobiorcy:

- wielowalutowy kredyt terminowy ("Kredyt Terminowy"); oraz
- kredyt w rachunku bieżącym ("Kredyt w Rachunku Bieżącym")

na warunkach określonych w Istniejącej Umowie Kredytowej, przy czym:

- w odniesieniu do zobowiązań denominowanych w EUR łączna kwota spłaty w EUR wyniosła 12,7 milionów EUR;
- w odniesieniu do zobowiązań denominowanych w PLN łączna kwota spłaty w PLN wyniosła 140,5 milionów PLN.

O zawarciu w/w umowy kredytowej i jej zmianach Spółka informowała raportami bieżącymi nr 19/2012 z dnia 6 listopada 2012 roku, nr 44/2013 z dnia 20

grudnia 2013 roku oraz nr 24/2014 z dnia 16 października 2014 roku.

Splata Zadłużenia nastąpiła w związku ze zmianą struktury finansowania grupy kapitałowej Spółki, w

Arctic Paper Grycksbo AB

W związku z opisany powyżej pozyskaniem nowego finansowania oraz zmianą struktury finansowania Grupy Arctic Paper, w dniu 19 grudnia 2016 r. spółka zależna Spółki: Arctic Paper Grycksbo AB (APG) dokonała spłaty zadłużenia w Svenska Handelsbanken AB z tytułu faktoringu na łączną kwotę około 41 milionów PLN. W celu spłaty powyższych zobowiązań wobec Svenska

Zawarcie umowy faktoringowej przez Arctic Paper Munkedals AB

W nawiązaniu do procesu refinansowania istniejącego zadłużenia finansowego Spółki oraz jej spółek zależnych oraz zmianą struktury finansowania grupy kapitałowej Spółki, w tym planowaną spłatą zadłużenia spółki Arctic Paper Munkedals AB ("AP Munkedals") z tytułu umowy faktoringowej wobec Svenska Handelsbanken AB, w dniu 8 lutego 2017 roku spółka Arctic Paper Munkedals AB oraz Spółka zawarły umowę faktoringową z cesją wierzytelności z umowy ubezpieczenia („Umowa Faktoringowa”), która została zawarta pomiędzy AP Munkedals jako zbywcą, Spółką jako gwarantem oraz BGŻ BNP Paribas Faktoring sp. z o.o. ("Faktor") jako faktorem.

Przedmiotem umowy jest świadczenie przez Faktora na rzecz AP Munkedals usług faktoringowych obejmujących nabywanie wierzytelności pieniężnych przysługujących AP Munkedals wobec jego kontrahentów, przy czym maksymalny limit faktoringowy udzielony AP Munkedals wynosi 35 milionów PLN. Na podstawie Umowy Faktoringowej Spółka zobowiązała się wykonać zobowiązania AP Munkedals z tytułu Umowy Faktoringowej, jeżeli AP Munkedals nie wykona

szczegółności jej centralizacją umożliwiającą bardziej efektywne zarządzanie płynnością finansową i elastyczne dostosowanie poziomu finansowania poszczególnych spółek, o czym Spółka informowała w raportach bieżących nr 9/2016 i 20/2016.

Handelsbanken AB, a także utrzymania bieżącej płynności finansowej Arctic Paper Grycksbo AB, Spółka udzieliła APG pożyczek długo i krótkoterminowych w wysokości około 61 milionów PLN, których specyfikacja znajduje się w nocie numer 18.2 w jednostkowym sprawozdaniu finansowych Arctic Paper SA.

ich w całości lub części w terminie określonym w Umowie Faktoringowej. Zobowiązanie Spółki pozostaje w mocy do czasu spełnienia wszystkich zobowiązań wynikających z Umowy Faktoringowej, jednakże nie później niż 36 miesięcy od dnia jej rozwiązania oraz jest ograniczone do kwoty 52,5 miliona PLN.

Umowa Faktoringowa przewiduje ustanowienie standardowych dla tego typu umów następujących zabezpieczeń:

- cesja obecnych i przyszłych wierzytelności kontrahentów zgłoszonych Faktorowi przez AP Munkedals;
- weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową; oraz
- pełnomocnictwo do rachunków AP Munkedals w Banku BGŻ BNP Paribas S.A.

Umowa Faktoringowa nie odbiega od standardów rynkowych stosowanych w podobnych umowach faktoringowych.

Inne istotne informacje

Program poprawy rentowności 2015/2016 Grupy Arctic Paper – Arctic Paper Grycksbo AB

W pierwszym kwartale 2016 Zarząd spółki zależnej Emitenta - Arctic Paper Grycksbo AB (Szwecja) sfinalizował negocjacje ze związkami zawodowymi fabryki, których celem jest redukcja kosztów stałych o około 25 MSEK (około 12 MPLN) w roku 2017, głównie poprzez zmniejszenie zatrudnienia o około 40 osób w

2016 roku. Poza osiągnięciem poprawy wydajności produkcji fabryki i większej elastyczności organizacji, już w 2016 roku program poprawy rentowności pozwolił na osiągnięcie 10 MSEK (około 4,6 MPLN) redukcji kosztów.

Czynniki mające wpływ na rozwój Grupy Arctic Paper

Informacje o trendach rynkowych

Dostawy, popyt i zdolności produkcyjne

Dostawy papierów wysokogatunkowych na rynku europejskim w czwartym kwartale 2016 roku były niższe w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku o około 6,1%. W segmencie bezdrzewnych papierów niepowlekanych (UWF) dostawy były niższe o 3,7%, natomiast w segmencie bezdrzewnych papierów powlekanych (CWF) były niższe o 8,8%.

W porównaniu do trzeciego kwartału 2016 roku dostawy papierów wysokogatunkowych były wyższe o około 4,4%. W analizowanym okresie dostawy w segmencie bezdrzewnych papierów niepowlekanych (UWF) były wyższe o 5,1%, natomiast w segmencie bezdrzewnych papierów powlekanych (CWF) były wyższe o 3,7%.

Dostawy papierów wysokogatunkowych na rynku europejskim w ciągu 12 miesięcy 2016 roku były o 6,1%

Ceny papieru

W grudniu 2016 roku średnie ceny dla wysokogatunkowych papierów UWF spadły o 1,6% a ceny dla papierów CWF spadły o 3% w porównaniu do analogicznych cen z końca 2015 roku.

W okresie od września do grudnia 2016 roku deklarowane przez producentów ceny papierów niepowlekanych bezdrzewnych (UWF) oraz powlekanych bezdrzewnych (CWF) dla wybranych rynków: Niemiec, Francji, Hiszpanii, Włoch i Wielkiej Brytanii wyrażone w EUR oraz GBP zanotowały spadki wielkości 0,7%.

Fakturowane przez Arctic Paper średnie ceny w EUR porównywalnych produktów w segmencie niepowlekanych papierów bezdrzewnych (UWF) spadły

niższe niż w analogicznym okresie 2015 roku. W segmencie bezdrzewnych papierów niepowlekanych (UWF) dostawy były niższe o 5,7%, natomiast w segmencie bezdrzewnych papierów powlekanych (CWF) były niższe o 6,6%.

W czwartym kwartale 2016 roku Grupa Arctic Paper odnotowała spadek poziomu zamówień w porównaniu do trzeciego kwartału 2016 roku o 7,8% oraz wzrost poziomu zamówień w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku o 0,6%.

Zarówno dane za 2016, jak i okresy wcześniejsze nie obejmują liczb z fabryki w Mochenwangen, w której działalność została wygaszona.

Źródło danych: EuroGraph, RISI, analiza Arctic

w okresie od września do grudnia 2016 roku o 3,4%, natomiast w segmencie papierów powlekanych bezdrzewnych (CWF) spadły o 1,8%.

Średnie ceny fakturowane przez Arctic Paper w 2016 roku, jak również ceny w okresach referencyjnych nie obejmują danych z papierni w Mochenwangen, w której produkcja została wygaszona.

Źródło: Dla danych rynkowych - RISI, zmiany cen dla wybranych rynków Niemiec, Francji, Hiszpanii, Włoch i Wielkiej Brytanii w walutach lokalnych dla papierów graficznych zbliżonych do portfolio produktów Grupy Arctic Paper. Ceny są podawane bez uwzględnienia rabatów specyficznych dla poszczególnych klientów, a

także nie zawierają wszelkiego rodzaju dodatków, czy też obniżek cen w stosunku do publicznie dostępnych cenników. Ceny estymowane dla danego miesiąca odzwierciedlają zamówienia złożone w danym miesiącu, natomiast ich dostawy mogą nastąpić w przyszłości. Z tego powodu szacunki cenowe RISI dla danego

Ceny celulozy

Na koniec czwartego kwartału 2016 roku ceny celulozy osiągnęły poziom NBSK 809 USD/tonę oraz BHKP 653 USD/tonę. Średnia cena NBSK w Q4 2016 była o 1,2% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast BHKP była 18,3% niższa. Średnia cena celulozy w Q4 2016 roku była w porównaniu do Q3 2016 roku odpowiednio: dla NBSK niższa o 0,3%, dla BHKP niższa o 2,4%.

Średni koszt celulozy na tonę obliczony dla Grupy AP wyrażony w PLN w Q4 2016 roku spadł w porównaniu do Q3 2016 o 1,9%, a w porównaniu do Q4 2015 spadł o 14%. Udział kosztów celulozy w koszcie własnym

Kursy walut

Kurs EUR/PLN na koniec czwartego kwartału 2016 roku wyniósł 4,4240 i był o 2,6% wyższy niż na koniec trzeciego kwartału 2016 roku i o 3,8% wyższy niż na koniec czwartego kwartału 2015 roku. Średni kurs w czwartym kwartale 2016 roku był o 0,9% wyższy w porównaniu do poziomu z trzeciego kwartału 2016 roku i wyniósł 4,3785 wobec 4,3411. Średni kurs w Q4 2016 roku był w porównaniu Q4 2015 roku o 2,7% wyższy.

Kurs EUR/SEK na koniec roku 2016 roku ukształtował się na poziomie 9,5778 i był niższy o 0,3% wobec 9,6100 na koniec trzeciego kwartału 2016 roku oraz wyższy o 4,4% od poziomu na koniec 2015 roku, który wynosił wówczas 9,1724.

miesiąca nie odzwierciedlają rzeczywistych cen, po których są realizowane dostawy w danym okresie, a jedynie poziom cen, po których przyjmowane są zamówienia. Dla produktów Arctic Paper średnie fakturowane ceny sprzedaży dla wszystkich obsługiwanych rynków w EUR.

sprzedaży papieru w czwartym kwartale bieżącego roku wyniósł 56% i był niższy od poziomu odnotowanego w Q4 2015 roku (62%).

W czterech kwartałach 2016 roku Grupa AP zużywała w procesie produkcji celulozę w następującej strukturze: BHKP 73%, NBSK 20% oraz pozostałe 9%.

Średnie koszty celulozy w Arctic Paper oraz struktura jej zużycia (rok 2016 i okresy referencyjne) nie obejmują danych z papierni w Mochenwangen, w której działalność została wygaszona.

Źródło danych: www.foex.fi analiza Arctic Paper.

Średni kurs dla tej pary w czwartym kwartale był o 2,5% wyższy niż w trzecim kwartale 2016 roku. Średni kurs w czwartym kwartale 2016 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku był o 4,9% wyższy.

Zmiany te oznaczają osłabienie się SEK względem EUR w Q4 2016 roku, co korzystnie wpływa na wyniki finansowe Grupy, przede wszystkim w odniesieniu do generowanych przychodów ze sprzedaży przez fabryki szwedzkie, które są uzależnione od cen w EUR.

Kurs USD/PLN na koniec czwartego kwartału 2016 roku zanotował wzrost o 8,4% w porównaniu do tego z końca trzeciego kwartału 2016 roku i wyniósł 4,1793. Średni kurs w czwartym kwartale 2016 roku wyniósł 4,0597 w porównaniu do 3,8891 w trzecim kwartale

2016 roku. Oznacza to osłabienie się PLN wobec USD o 4,4%.

Kurs USD/SEK na koniec czwartego kwartału 2016 roku wyniósł 9,0481 i był o 5,3% wyższy niż na koniec trzeciego kwartału 2016 roku. Średni kurs w Q4 2016 roku wyniósł 9,0396 i był o 6,1% wyższy w porównaniu do średniego kursu w Q3 2016 roku.

Zmiany kursu USD/SEK niekorzystnie wpływały na koszty realizowane w USD przez szwedzkie Papiernie, w szczególności koszty celulozy. W odniesieniu do Papierni w Kostrzynie średniomiesięczny kurs USD/PLN pozostawał względnie neutralny z wyraźną deprecjacją złotówki w Q4.

Kurs EUR/USD na koniec roku 2016 wyniósł 1,0586 w porównaniu do 1,1183 na koniec trzeciego kwartału

2016 roku oraz 1,0924 na koniec roku 2015. W wyrażeniu procentowym oznacza to deprecjację EUR wobec USD odpowiednio o 5,3% oraz 3,1%. Średni kurs dla tej pary w Q4 2016 roku wyniósł 1,0794 w porównaniu do 1,1164 w trzecim kwartale 2016 roku (-3,3%).

Dalsze osłabienie SEK względem EUR pozytywnie wpłynęło na wyniki finansowe Grupy, głównie z powodu zwiększenia przychodów ze sprzedaży generowanych w EUR a wyrażonych w SEK. Umacniający się USD względem PLN zwłaszcza w Q4 2016 wpłynął znacząco na wyższe ceny zakupu surowca w papierni w Kostrzynie. USD umacniający się względem SEK negatywnie z kolei oddziaływał na ww. koszty w papierniach szwedzkich.

Czynniki mające wpływ na wyniki finansowe w perspektywie kolejnego roku

Do istotnych czynników mających wpływ na wyniki finansowe w perspektywie, kolejnego roku można zaliczyć:

- Kształtowanie się popytu na papiery wysokogatunkowe w Europie. W ostatnich latach widoczny jest znaczący spadek popytu na papiery wysokogatunkowe w Europie (poziom zrealizowanych dostaw). Dalszy negatywny rozwój sytuacji rynkowej może niekorzystnie wpłynąć na poziom zamówień napływających do naszych Papierni, a co za tym idzie negatywnie wpłynąć na wyniki finansowe Grupy.
- Kształtowanie się cen papieru wysokogatunkowego. W szczególności wpływ na wyniki finansowe będzie miała zdolność do podniesienia obecnego poziomu cen produktów Arctic Paper w walutach lokalnych, w związku ze słabnącym poziomem dostaw/popytem w Europie oraz w kontekście zmian kursów walut. Ceny papieru będą odgrywały szczególną wagę w przypadku papierni Grycksbo, która w związku z zachodzącymi na rynku zmianami, szczególnie silnie, negatywnie odczuwa spadek wolumenu sprzedaży, cen, a także zmiany kursów walut.
- Kształtowanie się cen surowców, w tym celulozy dla Papierni i energii elektrycznej dla wszystkich jednostek operacyjnych. W szczególności negatywny wpływ na wyniki finansowe Papierni mogą mieć rosnące ceny celulozy, w tym w szczególności BHKP. Z drugiej strony spadające ceny celulozy NBSK mogą negatywnie wpływać na wyniki finansowe Celulozowni. Istotny wpływ na wyniki realizowane przez Grupę mogą mieć także wahania cen energii elektrycznej w Szwecji. W przyszłości tego typu zmiany rynkowe mogą przełożyć się na zmiany rentowności sprzedaży w papierniach AP Munkedals i AP Grycksbo oraz celulozowniach Rottneros i Vallvik.
- Kształtowanie się kursów walut, w szczególności negatywny wpływ na wyniki finansowe może mieć umocnienie się PLN i SEK w stosunku do EUR oraz GBP, umocnienie się PLN w stosunku do SEK, a

także osłabienie się PLN i SEK w stosunku do USD. Przy czym dla naszych Celulozowni korzystny

wpływ będzie miała aprecjacja USD względem SEK.

Czynniki ryzyka

Istotne zmiany w zakresie czynników ryzyka

W 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie czynników ryzyka.

Czynniki ryzyka związane z otoczeniem, w jakim działa Grupa

Kolejność, w jakiej są przedstawione poniższe czynniki ryzyka, nie odzwierciedla prawdopodobieństwa ich wystąpienia, zakresu lub znaczenia poszczególnych ryzyk.

Ryzyko związane z nasileniem konkurencji na rynku papierniczym w Europie

Nasza Grupa prowadzi działalność na wysoce konkurencyjnym rynku. Osiągnięcie zakładanych przez Grupę celów strategicznych może być utrudnione poprzez działania konkurencji, zwłaszcza zintegrowanych producentów papieru prowadzących działalność na większą skalę niż nasza Grupa. Ewentualne nasilenie konkurencji będące efektem możliwego wzrostu zdolności produkcyjnych naszych konkurentów, a tym samym wzrostu podaży papieru na rynku, może negatywnie wpłynąć na osiągnięcie planowanych przychodów i zdolność realizacji poczynionych założeń finansowych i operacyjnych.

Ryzyko zmiany przepisów prawa

Nasza Grupa prowadzi działalność w otoczeniu prawnym charakteryzującym się wysokim poziomem niepewności. Przepisy dotyczące prowadzonej przez nas działalności są często nowelizowane i zdarza się, że brak jest ich jednolitej interpretacji, co pociąga za sobą ryzyko naruszenia obowiązujących regulacji i związanych z tym konsekwencji, nawet, jeśli naruszenie prawa było nieumyślne. Ponadto, zmiany w przepisach z zakresu ochrony środowiska i innych mogą wiązać się z koniecznością poniesienia znaczących wydatków w celu zapewnienia zgodności, między innymi, z bardziej restrykcyjnymi uregulowaniami lub ściślejszą

implementacją obowiązujących przepisów dotyczących ochrony wód powierzchniowych, wód gruntowych, gleby i powietrza atmosferycznego.

Ryzyko walutowe

Przychody, koszty i wyniki Grupy są narażone na ryzyko zmiany kursów walut, w szczególności PLN i SEK wobec EUR, GBP i innych walut. Nasza Grupa eksportuje zdecydowaną większość produkowanego papieru na rynki europejskie, uzyskując znaczną część swoich przychodów ze sprzedaży w EUR, GBP, PLN i SEK. Przychody ze sprzedaży celulozy w Celulozowniach uzależnione są od USD. Koszty zakupu surowców do produkcji papieru, w szczególności celulozy dla Papierni ponoszone są z kolei głównie w USD i EUR. Ponadto, posiadamy zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów głównie w PLN, EUR i SEK. Walutą stosowaną w sprawozdaniach finansowych jest PLN, a zatem nasze przychody, koszty i wyniki osiągnięte przez Spółki zależne zlokalizowane zagranicą są uzależnione od kształtowania się kursów walut. Zmiany kursów walut mogą, zatem mieć silnie negatywny wpływ na wyniki, sytuację finansową i perspektywę Grupy.

Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko zmiany stóp procentowych głównie w związku z istniejącym zadłużeniem odsetkowym. Ryzyko to wynika z wahań

referencyjnych stóp procentowych takich jak WIBOR dla zadłużenia w PLN, EURIBOR dla zadłużenia w EUR i STIBOR dla zadłużenia w SEK. Niekorzystne zmiany stóp procentowych mogą negatywnie wpłynąć na wyniki, sytuację finansową i perspektywy Grupy.

Czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy

Kolejność, w jakiej są przedstawione poniższe czynniki ryzyka, nie odzwierciedla prawdopodobieństwa ich wystąpienia, zakresu lub znaczenia poszczególnych ryzyk.

Ryzyko związane z relatywnie niskimi marżami operacyjnymi

Historycznie wyniki działalności operacyjnej Grupy charakteryzuje relatywnie duża zmienność i niskie marże zysku z działalności operacyjnej. Spadek przychodów spowodowany, między innymi, zmianą mocy produkcyjnych, wydajności, polityki cenowej lub wzrost kosztów operacyjnych, których głównymi składnikami są koszty surowców (głównie celuloza dla Papierni) oraz energii, oznaczać może utratę zdolności Grupy do osiągania zysków. Istotne, negatywne zmiany rentowności mogą doprowadzić do spadku wartości naszych akcji oraz ograniczyć zdolność generowania kapitału obrotowego, przynosząc poważne szkody naszej działalności i znacząco pogarszając nasze perspektywy.

Ryzyko zmiany cen surowców, energii i produktów

Jesteśmy narażeni na ryzyko zmiany cen surowców i energii głównie w związku z wahaniami cen celulozy, oleju opałowego, oleju napędowego, węgla i energii elektrycznej. Papiernie nabywają celulozę na podstawie umów ramowych lub jednorazowych transakcji i nie zabezpieczają się przed wahaniami cen celulozy. Część dostaw celulozy dla naszych Papierni pochodzi z Celulozowni Grupy Rottneros. Ryzyko zmiany cen

Ryzyko związane z rosnącym znaczeniem alternatywnych mediów

Trendy w reklamie, elektronicznym przesyłaniu i przechowywaniu danych oraz w Internecie wywierają niekorzystny wpływ na tradycyjne media drukowane, a w konsekwencji na produkty Grupy i jej klientów. Utrzymywanie się tych zmian może negatywnie wpłynąć na wyniki, sytuację finansową i perspektywy Grupy,

produktów wiąże się przede wszystkim ze zmianami cen papieru i celulozy na rynkach, na których sprzedajemy nasze produkty. Istotny wzrost cen jednego lub wielu surowców oraz energii, może wywrzeć negatywny wpływ na wyniki działalności operacyjnej oraz sytuację finansową Grupy.

Ryzyko zakłóceń procesu produkcyjnego

Nasza Grupa posiada trzy Papiernie dysponujące łącznie siedmioma liniami produkcyjnymi o łącznych rocznych mocach produkcyjnych wynoszących ponad 700.000 ton papieru oraz dwie Celulozownie o łącznych mocach produkcyjnych w wysokości 400 000 ton celulozy. Długotrwałe zakłócenie procesu produkcyjnego może być spowodowane szeregiem czynników, w tym awarią, błędami ludzkimi, niedostępnością surowców, katastrofą żywiołową i innymi, nad którymi często nie mamy kontroli. Każde takie zakłócenie, nawet względnie krótkotrwałe, może wywrzeć istotny wpływ na naszą produkcję i rentowność oraz wiązać się z koniecznością poniesienia znaczących kosztów takich jak naprawy, zobowiązania wobec odbiorców, których zamówień nie jesteśmy w stanie zrealizować i inne wydatki.

Ryzyko związane z naszymi inwestycjami

Inwestycje Grupy mające na celu podniesienie mocy produkcyjnych Grupy zasadniczo wymagają znaczących nakładów inwestycyjnych i stosunkowo długiego czasu realizacji. W związku z tym warunki rynkowe, w których prowadzimy działalność mogą ulec istotnej zmianie pomiędzy okresem, w którym podejmiemy decyzję o poniesieniu wydatków inwestycyjnych na zwiększenie mocy produkcyjnych i terminem oddania ich do eksploatacji. Zmiany warunków rynkowych mogą prowadzić do wahań popytu na nasze produkty, który może być zbyt niski w kontekście dodatkowych mocy produkcyjnych. Różnice między przyszłym popytem i inwestycjami w nowe moce produkcyjne mogą doprowadzić do niepełnego wykorzystania zwiększonych mocy produkcyjnych. Może to wywrzeć negatywny wpływ na wyniki działalności operacyjnej oraz sytuację finansową Grupy.

Ryzyko związane z zadłużeniem Grupy

Nasza Grupa posiada głównie zadłużenie wynikające z umowy kredytowej z konsorcjum banków (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Zachodni WBK S.A. i BGŻ BNP Paribas SA z dnia 9 września 2016 roku, zadłużenie kredytowe w Svenska Handelsbanken i Danske Bank oraz z tytułu umów leasingowych.

Niedotrzymanie zobowiązań Grupy, w tym poziomu uzgodnionych wskaźników finansowych (kovenantów) wynikających z tych umów, nieprzedłużenie przez Svenska Handelsbanken umowy factoringowej i/lub leasingowej; skutkuje wystąpieniem przypadku naruszenia warunków umowy. Wystąpienie przypadku naruszenia może w szczególności doprowadzić do postawienia w stan wymagalności naszego zadłużenia, przejęcia przez bank kontroli nad ważnymi aktywami takimi jak Papiernie lub Celulozownie, a także utratą pozostałych aktywów, na których zostały ustanowione zabezpieczenia, obniżenia wiarygodności kredytowej i utraty dostępu do źródeł zewnętrznego finansowania, a

co za tym idzie utraty płynności finansowej, co może z kolei wywrzeć istotnie negatywny wpływ na naszą działalność, perspektywy rozwoju oraz cenę naszych akcji.

Ryzyko związane z limitami ubezpieczeniowymi

W związku z pogarszającą się sytuacją w branży papierniczej oraz wynikami Grupy Arctic Paper nasi dostawcy, w szczególności dostawcy surowców takich jak celuloza, mogą nie uzyskać limitów ubezpieczeniowych (sprzedaż kredytowa), a co za tym idzie utracić możliwość oferowania Grupie Arctic Paper odroczonej terminów płatności. Taka sytuacja może prowadzić do pogorszenia się sytuacji finansowej i utraty płynności finansowej poszczególnych jednostek operacyjnych, a w konsekwencji wpłynąć negatywnie na sytuację w całej Grupie.

Ryzyko wprowadzenia ograniczeń w dostawach gazu ziemnego

Jedynym dostawcą gazu ziemnego wykorzystywanego przez AP Kostrzyn do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej dla potrzeb produkcji papieru jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (PGNiG). W związku z tym na działalność i koszty produkcji papieru w AP Kostrzyn znaczny wpływ ma dostępność i cena gazu ziemnego. Ewentualne zakłócenia dostaw gazu ziemnego do papierni w Kostrzynie nad Odrą mogą wywrzeć negatywny wpływ na produkcję, wynik działalności operacyjnej oraz sytuację finansową Grupy.

Ryzyko utraty ulg podatkowych związanych z działalnością AP Kostrzyn

AP Kostrzyn korzysta ze znaczącej ulgi podatkowej wynikającej z prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ulga ta została przyznana na okres do 2017 roku i uzależniona jest od przestrzegania przez AP Kostrzyn przepisów ustaw, rozporządzeń i innych warunków dotyczących możliwości skorzystania z ulgi

podatkowej, w tym spełnienia pewnych kryteriów dotyczących zatrudnienia i nakładów inwestycyjnych. Szczególnie częstym zmianom w Polsce podlegają przepisy oraz interpretacje przepisów podatkowych. Zmiany w przepisach dotyczących tej ulgi podatkowej lub naruszenie przez AP Kostrzyn warunków zezwolenia, na podstawie, którego ulga została przyznana mogą spowodować jej utratę i wywrzeć istotny negatywny wpływ na wynik działalności operacyjnej i sytuację finansową Grupy.

Ryzyko związane z konsolidacją i płynnością głównych klientów

Trendy konsolidacyjne wśród naszych obecnych i potencjalnych klientów mogą spowodować powstanie bardziej skoncentrowanej bazy klientów obejmującej kilku dużych odbiorców. Odbiorcy ci mogą korzystać ze swojej lepszej pozycji przetargowej przy negocjowaniu warunków zakupu papieru lub podjąć decyzję o zmianie dostawcy i nabywać produkty naszych konkurentów. Ponadto, w związku z pogarszającą się sytuacją w branży poligraficznej nasi klienci tacy jak dystrybutorzy papieru, drukarnie czy wydawnictwa mogą nie uzyskać limitów ubezpieczeniowych (sprzedaż kredytowa) lub mieć problemy z płynnością finansową, co w konsekwencji może doprowadzić do ich upadłości i odbić się negatywnie na naszych wynikach finansowych. Powyższe czynniki mogą wywrzeć negatywny wpływ na wynik działalności operacyjnej i sytuację finansową Grupy.

Ryzyko związane z przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska i negatywnym oddziaływaniem procesu produkcyjnego na środowisko

Grupa spełnia wymogi związane z ochroną środowiska, nie ma jednak pewności, że będzie zawsze wykonywać swoje zobowiązania oraz że w przyszłości nie poniesie znaczących kosztów ani nie zaciągnie istotnych zobowiązań w związku z tymi wymogami ani też, że będzie w stanie uzyskać wszystkie pozwolenia, zgody

lub inne zezwolenia konieczne dla umożliwienia jej prowadzenia działalności w zamierzony sposób. Podobnie, ponieważ produkcja papieru i celulozy wiąże się z istnieniem potencjalnych zagrożeń związanych z odpadami pochodzącymi z Papierni i Celulozowni lub zanieczyszczeniami substancjami chemicznymi, nie ma pewności, że w przyszłości Grupa nie zostanie pociągnięta do odpowiedzialności z powodu zanieczyszczenia środowiska lub że zdarzenie będące podstawą pociągnięcia Grupy do odpowiedzialności już nie wystąpiło. Grupa może, zatem ponieść znaczące wydatki w związku z koniecznością usunięcia zanieczyszczeń i rekultywacją gruntów.

Ryzyko związane z limitami emisji CO₂

Nasze Papiernie i Celulozownie otrzymują nieodpłatne uprawnienia do emisji dwutlenku węgla przydzielane na dany okres. Uprawnienia do emisji są przydzielane w ramach Unijnego Systemu Obrotu Uprawnieniami do Emisji. Jeśli nieodpłatne przydziały uprawnień do emisji dwutlenku węgla zostaną zniesione i zastąpione systemem odpłatnego nabywania uprawnień do emisji, ponoszone przez nas koszty wytwarzania energii odpowiednio wzrosną. Możemy ponadto zostać zmuszeni do ponoszenia innych niemożliwych do przewidzenia kosztów w związku z uprawnieniami do emisji lub zmianami przepisów prawa i wynikających z nich wymagań w tym zakresie. Z uwagi na to możemy być zmuszeni do zmniejszenia ilości wytwarzanej energii lub do zwiększenia kosztów produkcji, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki działalności operacyjnej lub perspektywy rozwoju.

Ryzyko związane ze zdolnością Spółki do wypłaty dywidend

Emitent jest spółką holdingową, a zatem jego zdolność do wypłaty dywidendy jest uzależniona od poziomu ewentualnych wypłat, jakie otrzyma od spółek zależnych prowadzących działalność operacyjną i poziomu sald

gotówkowych. Niektóre spółki zależne Grupy prowadzące działalność operacyjną mogą w pewnych okresach podlegać ograniczeniom dotyczącym dokonywania wypłat na rzecz Emitenta. Nie ma pewności, że ograniczenia takie nie wywrą istotnego negatywnego wpływu na działalność, wynik działalności operacyjnej i zdolność Grupy do wypłaty dywidendy.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji, na podstawie których Spółka w dniu 30 września 2016 roku

wyemitowała obligacje oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie 32.2 „Pozyskanie nowego finansowania”), możliwość wypłaty dywidendy przez Spółkę jest uzależniona od spełnienia przez Grupę określonych wskaźników finansowych w okresie dwóch poprzedzających wypłatę właściwych okresów (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych) oraz braku występowania przypadku naruszenia (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych).

Informacje uzupełniające

Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników finansowych

Zarząd Arctic Paper S.A. nie opublikował prognoz wyników finansowych na rok 2016, a także nie opublikował oraz nie planuje publikowania prognoz wyników finansowych na rok 2017.

Informacje o dywidendzie

Spółka nie wypłaciła dywidendy w roku 2016.

Zmiany w organach Arctic Paper S.A.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodził:

- Per Lundeen – Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany 14 września 2016 roku;
- Roger Mattsson - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 16 września 2014 roku.
- Thomas Onstad – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 października 2008 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 28 czerwca 2012 roku;
- Maciej Georg – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku;

W dniu 30 czerwca 2016 roku Pan Dariusz Witkowski złożył rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej. W dniu 8 sierpnia rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na 14 września 2016 roku złożył Pan Rolf Olof Grundberg, z kolei w dniu 16 sierpnia wpłynęła do Spółki rezygnacja Pana Rune Ingvarssona z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na 14 września 2016 roku.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy powołało w dniu 14 września 2016 roku dwóch nowych Członków Rady nadzorczej: Pana Pera Lundeena oraz Pana Macieja Georga.

Na posiedzeniu w dniu 22 września 2016 roku Rada Nadzorcza wybrała spośród swoich Członków Przewodniczącego Rady Nadzorczej, którym został Pan Per Lundeen oraz Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej – Pana Rogera Mattssona.

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień publikacji niniejszego sprawozdania stanowią:

- Per Skoglund – Prezes Zarządu
- Wolfgang Lübbert – Członek Zarządu
- Małgorzata Majewska - Śliwa – Członek Zarządu
- Jacek Łoś – Członek Zarządu
- Michał Sawka - Członek Zarządu

W dniu 27 kwietnia 2016 Rada Nadzorcza Emitenta podjęła chwałę o odwołaniu Pana Wolfganga Lübberta z funkcji Prezesa Zarządu Spółki, jednocześnie Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pana Pera Skoglunda, sprawującego funkcję Członka Zarządu Spółki, do wykonywania czynności Prezesa Zarządu.

Zmiany w kapitale zakładowym Arctic Paper S.A.

W roku 2016 nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Spółki.

Nabywanie akcji własnych

W dniu 28 czerwca 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę (raport bieżący 12/2012), w której upoważnia Zarząd Spółki do nabywania akcji własnych przez Spółkę w celu ich umorzenia i obniżenia kapitału zakładowego lub w celu dalszego przeniesienia lub odsprzedaży akcji własnych na warunkach i w trybie opisanych poniżej:

- a) łączna liczba nabywanych akcji nie przekroczy 5.500.000 akcji;
- b) łączna kwota, którą Spółka przeznaczy na nabycie akcji własnych nie może przekroczyć kwoty znajdującej się na utworzonym w tym celu kapitale rezerwowym, tj. kwoty 27.500.000 zł obejmującej oprócz ceny nabywanych akcji również koszty ich nabycia;
- c) cena, za którą Spółka nabędzie własne akcje, nie może być niższa niż 1,00 zł oraz wyższa niż 10,00 zł za akcje;
- d) upoważnienie do nabywania własnych akcji Spółki obowiązuje w okresie 60 (sześćdziesięciu) miesięcy od dnia podjęcia niniejszej uchwały;
- e) nabycie akcji własnych może nastąpić za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, w transakcjach giełdowych oraz pozagiełdowych.

Zarząd kierując się interesem Spółki może po zasięgnięciu opinii Rady Nadzorczej:

- a) zakończyć nabywanie akcji przed upływem terminu 60 dni od dnia podjęcia niniejszej uchwały lub przed

wyczerpaniem całości środków przeznaczonych na ich nabycie,

- b) zrezygnować z nabycia w całości lub w części.

W przypadku podjęcia powyższych decyzji, zobowiązuje się Zarząd do podania informacji o nich do publicznej wiadomości w sposób określony w Ustawie o ofercie publicznej.

Warunki nabywania akcji własnych w celu ich umorzenia lub dalszego przeniesienia lub odsprzedaży będą zgodne z postanowieniami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2273/2003 z 22 grudnia 2003 r.

Po zakończeniu procesu nabywania akcji własnych przez Spółkę przeprowadzonego na warunkach określonych przez Walne Zgromadzenie Spółki, Zarząd zwoła Walne Zgromadzenie w celu powzięcia uchwały o umorzeniu akcji własnych Spółki i obniżeniu kapitału zakładowego, lub - w przypadku przeznaczenia nabywanych akcji do dalszego przeniesienia lub odsprzedaży - Zarząd Spółki podejmie decyzję, co do dalszego przeniesienia lub odsprzedaży akcji własnych. Dopuszczalne jest również umorzenie części nabytych przez Spółkę akcji własnych i odpowiednie obniżenie kapitału zakładowego przez zakończeniem procesu nabywania akcji własnych.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, działając na podstawie art. 362 § 2 pkt 3 Kodeksu spółek handlowych, 348 § 1 w zw. z art. 396 § 4 i 5 Kodeksu spółek handlowych, celem sfinansowania nabycia przez Spółkę akcji

własnych na podstawie i w granicach upoważnienia udzielonego niniejszą uchwałą, postanawia utworzyć kapitał rezerwowy pod nazwą „Fundusz Programu Odkupu” na nabycie akcji własnych. Wysokość Fundusz Programu Odkupu określa się na kwotę 27.500.000 PLN. Fundusz Programu Odkupu przeznacza się na nabycie akcji własnych wraz z kosztami ich nabycia. Zwyczajne Walne Zgromadzenie postanawia o

wydzieleniu z kapitału rezerwowego Funduszu Programu.

Do dnia niniejszego raportu Zarząd Spółki nie nabywał akcji własnych przez Spółkę w celu ich umorzenia i obniżenia kapitału zakładowego lub w celu dalszego przeniesienia lub odsprzedaży akcji własnych na warunkach i w trybie opisanym powyżej.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W poniższej tabeli zaprezentowano informacje o łącznej wartości wynagrodzeń i pozostałych świadczeń wypłaconych lub należnych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku (dane w PLN).

Wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Osoby zarządzające i nadzorujące	Wynagrodzenie (zasadnicze z narzutami) z tytułu funkcji pełnionych w Arctic Paper S.A.	Program emerytalny	Inne	Razem
Zarząd				
Wolfgang Lübbert	1 444 403	-	587 397	2 031 800
Per Skoglund	1 750 583	344 969	266 012	2 361 564
Jacek Łoś	830 357	-	228 090	1 058 447
Małgorzata Majewska-Śliwa	1 080 000	-	228 090	1 308 090
Michał Sawka	861 549	-	228 090	1 089 639
Rada Nadzorcza				
Rolf Olof Grundberg*	192 833	-	-	192 833
Rune Roger Ingvarsson*	105 833	-	-	105 833
Thomas Onstad	128 270	-	-	128 270
Mariusz Grendowicz	180 000	-	-	180 000
Roger Mattsson	165 738	-	-	165 738
Dariusz Witkowski**	75 000	-	-	75 000
Per Lundeen***	96 339	-	-	96 339
Maciej Georg***	43 917	-	-	43 917

*za okres 2016-01-01 do 2016-09-14

**za okres 2016-01-01 do 2016-06-30

***za okres 2016-09-14 do 2016-12-31

Umowy z Członkami Zarządu gwarantujące rekompensaty finansowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego raportu rocznego Członkowie Zarządu są upoważnieni do otrzymania rekompensaty w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub

gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie. Wysokość rekompensaty będzie odpowiadała wynagrodzeniu za okres od 6 do 24 miesięcy.

Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę Arctic Paper S.A.

Stan oraz zmiana stanu posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące

Osoby zarządzające i nadzorujące	Liczba akcji lub uprawnień wg stanu na 20/03/2017	Liczba akcji lub uprawnień wg stanu na 31/12/2016	Liczba akcji lub uprawnień wg stanu na 10/11/2016	Zmiana
Zarząd				
Per Skoglund	10 000	-	-	10 000
Jacek Łoś	-	-	-	-
Wolfgang Lübbert	-	-	-	-
Małgorzata Majewska-Śliwa	-	-	-	-
Michał Sawka	-	-	-	-
Rada Nadzorcza				
Per Lundeen	14 760	-	-	14 760
Thomas Onstad	6 073 658	6 073 658	5 848 658	225 000
Roger Mattsson	-	-	-	-
Maciej Georg	-	-	-	-
Mariusz Grendowicz	-	-	-	-

Zarządzanie zasobami finansowymi

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego raportu rocznego Spółka posiadała wystarczające środki

pieniężne i zdolność kredytową zapewniającą płynność finansową Grupy Arctic Paper S.A.

Lokaty kapitałowe i inwestycje

W 2016 roku spółki należące do Grupy Arctic Paper w ramach posiadanych środków pieniężnych wykorzystywały standardowe krótkoterminowe lokaty, w tym lokaty overnight. W 2016 roku Grupa nie dokonywała inwestycji finansowych.

Informacje o poręczeniach, gwarancjach i zastawach

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa posiadała:

- zastaw na ruchomościach Arctic Paper Munkedals AB wynikający z umowy faktoringowej z Svenska Handelsbanken AB na kwotę 160.000 tys. SEK;
- zastaw na ruchomościach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy faktoringowej z Svenska Handelsbanken AB na kwotę 85.000 tys. SEK;
- zastaw na nieruchomościach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy faktoringowej z Svenska Handelsbanken AB na kwotę 20.000 tys. SEK;
- zastaw na ruchomościach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 50.000 tys. SEK;
- zobowiązanie warunkowe z tytułu gwarancji wobec FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych

- ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 1.448 tys. SEK w Arctic Paper Grycksbo AB oraz na kwotę 758 tys. SEK w Arctic Paper Munkedals AB;
- zastaw na nieruchomościach Arctic Paper Munkedals AB wynikający z umowy FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 50.000 tys. SEK;
 - limit należności objętych umową faktoringową w Arctic Paper Munkedals AB do kwoty 158.821 tys. SEK;
 - zobowiązanie warunkowe Arctic Paper Munkedals AB z tytułu poręczenia zobowiązań Kalltorp Kraft HB na kwotę 1.624 tys. SEK
 - hipotekę na nieruchomościach Kalltorp Kraft HB na kwotę 8.650 tys. SEK
 - gwarancję bankową na rzecz Skatteverket Ludvika na kwotę 135 tys. SEK;
 - gwarancja bankowa Arctic Paper Grycksbo AB od Svenska Handelsbanken AB na potrzeby rozliczeń z tytułu VAT w Norwegii na kwotę 1.686 tys. SEK;
 - zastawy na akcjach spółek zależnych z Grupy Rottneros na kwotę 539.800 tys. SEK wynikający z zawartych umów kredytowych z Danske Bank;
 - zastaw na 39.900.000 akcji spółki Rottneros AB wynikający z umowy pożyczki na kwotę 4.000 tys. EUR zawartej przez Arctic Paper S.A. z Panem Thomasem Onstad.

Ponadto, zostały dokonane następujące zabezpieczenia wykonania umowy kredytowej (Arctic Paper Kostrzyn S.A. jako kredytobiorca, Arctic Paper S.A. jako współdłużnik solidarny oraz Arctic Paper Investment GmbH i Arctic Paper Mochenwangen GmbH jako gwaranci zawarły umowę kredytową z Bankiem Pekao S.A., Bankiem Zachodnim WBK S.A. oraz mBankiem S.A jako kredytodawcami) z dnia 6 listopada 2012 roku:

- zastawy na akcjach Arctic Paper Kostrzyn S.A., udziałach Arctic Paper Investment GmbH, Arctic

Paper Mochenwangen GmbH oraz na udziałach spółek holdingowych w Niemczech;

- zastawy na rachunkach bankowych wszystkich spółek;
- hipoteki na nieruchomościach Arctic Paper Kostrzyn S.A.,
- dług gruntowy na nieruchomościach Arctic Paper Mochenwangen GmbH;
- zastaw na składnikach majątku Arctic Paper Kostrzyn S.A.;
- przewłaszczenie majątku na zabezpieczenie w Arctic Paper Mochenwangen GmbH;
- cesję praw z polisy ubezpieczeniowej
- cesja należności z tytułu umów pożyczek w Grupie (Arctic Paper Kostrzyn S.A. i Arctic Paper Investment GmbH)
- poddanie się egzekucji w trybie art. 97 prawa bankowego (osobno na rzecz każdego banku) - Arctic Paper Kostrzyn S.A i Arctic Paper S.A.

W związku ze spłatą w dniu 25 października 2016 roku zobowiązań z tytułu powyższej umowy kredytowej, Spółka oraz Arctic Paper Kostrzyn SA otrzymały w dniu 28 października 2016 roku od Banków dokumenty potwierdzające zwolnienie wszystkich zabezpieczeń związanych z tą umową kredytów.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie „Pozyskanie nowego finansowania”), w dniu 3 października 2016 roku Spółka podpisała umowy i oświadczenia, zgodnie z którymi na rzecz Banku BGŻ BNP Paribas S.A., działającego jako Agent Zabezpieczeń, zostaną ustanowione zabezpieczenia powyższych wierzytelności oraz innych roszczeń, tj.

1. pod prawem polskim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:

- zastawy finansowe i rejestrowe na wszystkich posiadanych przez Spółkę i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy Spółki (z wyjątkiem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH i Arctic Paper Investment GmbH), z wyjątkiem akcji Spółki;
 - hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Polsce i należących do Spółki i Poręczycieli;
 - zastawy rejestrowe na wszystkich prawach rzeczowych i aktywach ruchomych należących do Spółki i Poręczycieli, stanowiących zorganizowaną część przedsiębiorstwa i znajdujących się w Polsce (z wyjątkiem aktywów wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - oświadczenia Spółki i Poręczycieli o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, w formie aktu notarialnego;
 - zastawy finansowe i zastawy rejestrowe na rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - pełnomocnictwa do polskich rachunków bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - podporządkowanie wierzytelności kredytodawców w ramach grupy (uwzględnionych w Umowie Pomiędzy Wierzycielami).
2. pod prawem szwedzkim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
- zastawy na wszystkich posiadanych przez Spółki i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy, z wyjątkiem akcji Spółki, a także zastawy na akcjach Rottneros (z wyłączeniem pakietu bezpłatnych akcji Rottneros);
 - hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Szwecji i należących do Spółki i Poręczycieli, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące akty hipoteczne;
 - korporacyjne hipoteki udzielone przez Poręczycieli zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące świadectwa hipoteczne;
 - cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - zastawy na szwedzkich rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli, zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że takie zabezpieczenie nie ogranicza prawa do swobodnego dysponowania środkami pieniężnymi zdeponowanych na tych rachunkach bankowych, aż do przypadku naruszenia opisanego w Umowie Kredytowej.

Istotne pozycje pozabilansowe

Informacje na temat pozycji pozabilansowych zawarte są w nocie objaśniającej nr 36 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

W związku z poprawą wyników finansowych i warunków rynkowych w 2016 roku oraz pod warunkiem realizacji

bieżących celów finansowych Spółka planuje realizację inwestycji zgodnie z planem finansowym. Głównym

celem inwestycji w 2017 roku jest rozwój nowych produktów, minimalizacja kosztów produkcji, w tym kosztów energii elektrycznej i poprawa efektywności

procesu produkcyjnego. Plan inwestycyjny na rok 2016 Grupa zamierza finansować ze środków własnych.

Informacja o toczących się postępowaniach sądowych, arbitrażowych i przed organami administracji publicznej

W okresie objętym niniejszym raportem Arctic Paper S.A. oraz jej spółki zależne nie były stroną jednego lub wielu postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub

organem administracji publicznej, których jednostkowa lub łączna wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych danej jednostki.

Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe

W okresie objętym niniejszym raportem Arctic Paper S.A. oraz jej spółki zależne nie zawarły istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

Informacja o umowach powodujących zmiany w proporcjach posiadanych akcji

Z wyjątkiem informacji podanych w niniejszym raporcie, nie są znane Emitentowi umowy, w wyniku, których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Informacje o nabyciu akcji własnych

W 2016 i 2015 roku Jednostka Dominująca nie dokonała nabycia akcji własnych.

Informacje na temat podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Informacje na temat podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w nocie objaśniającej nr 38 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zatrudnienie

Informacje na temat zatrudnienia zostały zawarte w nocie objaśniającej nr 42 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

Zbiór zasad ładu korporacyjnego

Z dniem 1 stycznia 2016 roku wszedł w życie nowy zbiór zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” stanowiący załącznik do Uchwały nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 13 października 2015 roku.

Tekst „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” dostępny jest pod adresem:

https://static.gpw.pl/pub/files/PDF/inne/GPW_1015_17_DOBRE_PRAKTYKI_v2.pdf

Na podstawie § 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Zarząd spółki ARCTIC PAPER S.A. opublikował w dniu 25 stycznia 2016 roku raport EBI dotyczący wyłączenia niektórych zasad zbioru Dobrych Praktyk od stosowania.

Wskazanie, w jakim zakresie Emitent odstąpił od postanowień zasad ładu korporacyjnego

Arctic Paper S.A. dokładała wszelkich starań, by stosować zasady ładu korporacyjnego określone w dokumencie Dobre Praktyki Spółek notowanych na GPW. W 2016 roku Arctic Paper S.A. nie stosowała następujących zasad:

Dobre praktyki – polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami

Zasada nr 1.Z.1.10

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: prognozy finansowe – jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji - opublikowane w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji”

Wyjaśnienie: Spółka decyzją Zarządu nie publikuje prognoz.

Zasada nr I.Z.1.15:

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację zawierającą opis stosowanej przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów; opis powinien uwzględniać takie elementy polityki różnorodności, jak płeć, kierunek wykształcenia, wiek, doświadczenie zawodowe, a także wskazywać cele stosowanej polityki różnorodności i sposób jej realizacji w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli spółka nie opracowała i nie realizuje polityki różnorodności, zamieszcza na swojej stronie internetowej wyjaśnienie takiej decyzji”

Wyjaśnienie:

Spółka nie opracowała polityki różnorodności, jednakże Zarząd Emitenta dokłada starań, aby w Spółce zatrudniane były osoby kompetentne, kreatywne oraz posiadające odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie

zawodowe i wykształcenie odpowiadające potrzebom Spółki.

Zasada 1.Z.1.16

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację na temat planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia - nie później niż w terminie 7 dni przed datą walnego zgromadzenia”.

Wyjaśnienie: Spółka nie planuje transmisji obrad Walnego Zgromadzenia.

Zasada I.Z.1.20

„Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację na temat planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia - nie później niż w terminie 7 dni przed datą walnego zgromadzenia”.

Wyjaśnienie:

Spółka nie planuje transmisji obrad Walnego Zgromadzenia.

Dobre praktyki – Zarząd i Rada Nadzorcza

Rekomendacja II.R.2:

„Osoby podejmujące decyzję w sprawie wyboru członków zarządu lub rady nadzorczej spółki powinny dążyć do zapewnienia wszechstronności i różnorodności tych organów, między innymi pod względem płci, kierunku wykształcenia, wieku i doświadczenia zawodowego.”

Wyjaśnienie:

Obecnie w Spółce niniejsza rekomendacja nie jest realizowana, co wynika z faktu, że funkcje członków organu zarządzającego i nadzorczego powierzone zostały konkretnym osobom niezależnie od ich płci, ale według merytorycznego przygotowania oraz

doświadczenia tych osób. Niemniej skład organów Emitenta w dużej mierze uzależniony jest od akcjonariuszy Spółki, zatem nie można wykluczyć, iż rekomendacja ta będzie respektowana w przyszłości.

Dobre praktyki – Systemy i funkcje wewnętrzne

Rekomendacja III.R.1.

„Spółka wyodrębnia w swojej strukturze jednostki odpowiedzialne za realizację zadań w poszczególnych systemach lub funkcjach, chyba że wyodrębnienie jednostek organizacyjnych nie jest uzasadnione z uwagi na rozmiar lub rodzaj działalności prowadzonej przez spółkę.”

Wyjaśnienie:

Rekomendacja nie jest stosowana z uwagi na wielkość Spółki. Obecnie Zarząd odpowiada za kontrolowanie działalności operacyjnej Spółki, w tym kontrolowanie wewnętrznych procesów jej działalności, wraz z procesami zarządzania ryzykiem. W Spółce nie istnieją jednak sformalizowane procedury, instrukcje oraz wyspecjalizowane jednostki zarządzania procesami kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance. Podmioty zewnętrzne świadczące usługi doradcze, w tym doradztwa prawnego oraz wykonujące audyty mają stały i bezpośredni kontakt z Zarządem Spółki. Jednakże Spółka nie wyklucza możliwości stosowania ww. zasady w przyszłości.

Zasada III.Z.1.

„Za wdrożenie i utrzymanie skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego odpowiada zarząd spółki.”

Wyjaśnienie:

Zasada nie jest stosowana z uwagi na wielkość Spółki. Obecnie Zarząd odpowiada za kontrolowanie działalności operacyjnej Spółki, w tym kontrolowanie wewnętrznych procesów jej działalności, wraz z

procesami zarządzania ryzykiem. W Spółce nie istnieją jednak sformalizowane procedury, instrukcje oraz wyspecjalizowane jednostki zarządzania procesami kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance. Podmioty zewnętrzne świadczące usługi doradcze, w tym doradztwa prawnego oraz wykonujące audyty mają stały i bezpośredni kontakt z Zarządem Spółki. Jednakże Spółka nie wyklucza możliwości stosowania ww. zasady w przyszłości.

Zasada III.Z.2

„Z zastrzeżeniem zasady III.Z.3, osoby odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, audyt wewnętrzny i compliance podlegają bezpośrednio prezesowi lub innemu członkowi zarządu, a także mają zapewnioną możliwość raportowania bezpośrednio do rady nadzorczej lub komitetu audytu.”

Wyjaśnienie:

W Spółce nie wyodrębniono komórek zajmujących się czynnościami zarządzania ryzykiem, audytem wewnętrznym i compliance. Spółka wskazuje jednak, że kierownicy poszczególnych pionów Spółki podlegają bezpośrednio pod zwierzchnictwo poszczególnych członków Zarządu. Podmioty zewnętrzne świadczące usługi doradcze, w tym doradztwa prawnego oraz wykonujące audyty mają stały i bezpośredni kontakt z Zarządem Spółki.

Zasada III.Z.3.

„W odniesieniu do osoby kierującej funkcją audytu wewnętrznego i innych osób odpowiedzialnych za realizację jej zadań zastosowanie mają zasady niezależności określone w powszechnie uznanych, międzynarodowych standardach praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.”

Wyjaśnienie:

W Spółce nie ma wyodrębnionej jednostki audytu wewnętrznego oraz nie istnieje wyodrębnione stanowisko osoby kierującej tą jednostką. W ramach Rady Nadzorczej działa komitet audytu. Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej spełnia wymogi niezależności opisane w treści Statutu spółki oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej. Ponadto osoby wykonujące audyty i biegli rewidenci są osobami niezależnymi od spółki.

Zasada II.Z.4.

„Co najmniej raz w roku osoba odpowiedzialna za audyt wewnętrzny (w przypadku wyodrębnienia w spółce takiej funkcji) i zarząd przedstawiają radzie nadzorczej własną ocenę skuteczności funkcjonowania systemów i funkcji, o których mowa w zasadzie III.Z.1, wraz z odpowiednim sprawozdaniem.”

Wyjaśnienie:

W Spółce funkcję komitetu audytu pełni Rada Nadzorcza, jej członkowie wybierani są przez Walne Zgromadzenie.

Dobre praktyki – Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami

Rekomendacja IV.R.2

„Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,

- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.”

Wyjaśnienie:

Biorąc pod uwagę konieczność przeprowadzenia wielu czynności techniczno-organizacyjnych i związane z nimi koszty i ryzyka, Spółka nie zdecydowała się na chwilę obecną na przeprowadzenie tzw. elektronicznego walnego zgromadzenia. W miarę upowszechniania się stosowania tego rozwiązania technicznego oraz zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa jego stosowania, Spółka rozważy wprowadzenie go w życie.

Zasada IV.Z.2.

„Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.”

Wyjaśnienie:

Biorąc pod uwagę konieczność przeprowadzenia wielu czynności techniczno-organizacyjnych i związane z nimi koszty i ryzyka, Spółka nie zdecydowała się na chwilę obecną na organizację tzw. elektronicznego walnego zgromadzenia. W miarę upowszechniania się stosowania tego rozwiązania technicznego oraz zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa jego stosowania, Spółka rozważy wprowadzenie go w życie.

Dobre praktyki – Wynagrodzenia

Rekomendacja VI.R.1

„Wynagrodzenie członków organów spółki i kluczowych menedżerów powinno wynikać z przyjętej polityki

wynagrodzeń.”

Wyjaśnienie:

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie Członków Zarządu jest przedmiotem negocjacji. Natomiast ustalenie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia powinna być uzależniona od zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom organów nadzorujących i zarządzających Spółki. Informacje o wysokości wynagrodzeń członków organów Spółki są przedstawiane w raportach rocznych.

Rekomendacja VI.R.2

„Polityka wynagrodzeń powinna być ściśle powiązana ze strategią spółki, jej celami krótko- i długoterminowymi, długoterminowymi interesami i wynikami, a także powinna uwzględniać rozwiązania służące unikaniu dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn.”

Wyjaśnienie:

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie Członków Zarządu jest przedmiotem negocjacji. Natomiast ustalenie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia powinna być uzależniona od zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom organów nadzorujących i zarządzających Spółki. Informacje o wysokości wynagrodzeń członków organów Spółki są przedstawiane w raportach rocznych.

Zasada VI.Z.4.

Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia raport na temat polityki wynagrodzeń, zawierający co najmniej:

- 1) ogólną informację na temat przyjętego w spółce systemu wynagrodzeń,
- 2) informacje na temat warunków i wysokości wynagrodzenia każdego z członków zarządu, w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia, ze wskazaniem kluczowych parametrów ustalania zmiennych składników wynagrodzenia i zasad wypłaty odpraw oraz innych płatności z tytułu rozwiązania stosunku pracy, zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze – oddzielnie dla spółki i każdej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej,
- 3) informacje na temat przysługujących poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom pozafinansowych składników wynagrodzenia,
- 4) wskazanie istotnych zmian, które w ciągu ostatniego roku obrotowego nastąpiły w polityce wynagrodzeń lub informację o ich braku,

5) ocenę funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Wyjaśnienie:

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenie Członków Zarządu jest przedmiotem negocjacji. Natomiast ustalenie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia powinna być uzależniona od zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności powierzonych poszczególnym członkom organów nadzorujących i zarządzających Spółki. Informacje o wysokości wynagrodzeń członków organów Spółki są przedstawiane w raportach rocznych.

Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Zarząd Arctic Paper S.A. jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w jednostce i w Grupie oraz jego skuteczność w procesie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Za przygotowanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych i raportów okresowych Grupy odpowiedzialny jest dział finansowy Spółki kierowany przez Dyrektora Finansowego. Dane finansowe stanowiące podstawę przygotowania skonsolidowanych

sprawozdań finansowych Grupy pochodzą z miesięcznych pakietów raportowania oraz rozszerzonych pakietów kwartalnych przesyłanych do Emitenta przez spółki wchodzące w skład Grupy. Kierownictwo wyższego szczebla spółek wchodzących w skład Grupy po zamknięciu księgowym każdego miesiąca kalendarzowego analizuje wyniki finansowe spółek w porównaniu do założeń budżetowych oraz wyników osiągniętych w poprzednim roku sprawozdawczym.

W Grupie dokonywany jest coroczny przegląd strategii, jak i perspektyw rozwoju. Proces budżetowania wspierany jest przez kierownictwo średniego i wyższego szczebla spółek wchodzących w skład Grupy. Przygotowany na kolejny rok budżet przyjmowany jest

przez Zarząd Spółki i zatwierdzany przez jej Radę Nadzorczą. Zarząd Spółki w trakcie roku porównuje osiągnięte wyniki finansowe z przyjętym budżetem.

Zarząd Spółki systematycznie ocenia, jakość systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Na podstawie

przeprowadzonej oceny Zarząd Spółki stwierdza, że na dzień 31 grudnia 2016 roku nie istniały słabości, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na skuteczność kontroli wewnętrznej w zakresie raportowania finansowego.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Informacje na temat akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji znajdują się w tabeli poniżej – tabela przedstawia stan na dzień publikacji raportu rocznego (20 marca 2017 r.)

Akcjonariusz	Ilość akcji	według stanu na 20.03.2017		
		Udział w kapitale zakładowym [%]	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	41 131 449	59,36%	41 131 449	59,36%
<i>Nemus Holding AB</i>	40 231 449	58,06%	40 231 449	58,06%
<i>inny podmiot</i>	900 000	1,30%	900 000	1,30%
- bezpośrednio	6 073 658	8,77%	6 073 658	8,77%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

Papiery wartościowe dające specjalne uprawnienia kontrolne

W Spółce nie występują papiery wartościowe, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, w tym w szczególności akcje Spółki nie są uprzywilejowane.

Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta oraz wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu

Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta. Wynikają one natomiast z przepisów prawa, w

tym Rozdziału 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego

systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, art. 11 i 19 oraz Działu VI ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Rozporządzenia Rady (WE) Nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 roku w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

Każda akcja Arctic Paper S.A. upoważnia do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut Spółki nie przewiduje ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu z akcji Arctic Paper S.A., takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy,

zgodnie, z którymi, przy współpracy Spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.

Zakaz wykonywania prawa głosu przez akcjonariusza może natomiast wynikać z art. 89 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie w razie, gdy akcjonariusz ten naruszy określone przepisy zawarte w Rozdziale 4 Ustawy o Ofercie. Z kolei zgodnie z art. 6 § 1 KSH, jeżeli spółka dominująca nie zawiadomi spółki kapitałowej zależnej o powstaniu stosunku dominacji w terminie dwóch tygodni od dnia powstania tego stosunku, następuje zawieszenie wykonywania prawa głosu z akcji spółki dominującej reprezentujących więcej niż 33% kapitału zakładowego spółki zależnej.

Opis zasad zmiany Statutu Emitenta

Zmiana Statutu Spółki należy do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia.

Jeżeli Kodeks spółek handlowych lub statut Spółki nie stanowią inaczej, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów.

Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia

Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia wynikają wprost z przepisów prawa, które zostały częściowo zawarte w Statucie Spółki.

Statut Spółki dostępny jest pod adresem:

http://www.arcticpaper.com/Global/IR%20Documents/Dokumenty%20korporacyjne/Statut%20tekst%20jednolity_akt_ualny_2016_PL%2014.09.2016.pdf

Walne Zgromadzenia odbywają się zgodnie z poniższymi podstawowymi zasadami:

- Walne Zgromadzenia odbywać się będą w siedzibie Spółki lub w Warszawie;
- Walne Zgromadzenie może być zwyczajne lub nadzwyczajne;
- Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego;
- Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej lub osoba przez niego wskazana, po czym następuje wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- Głosowanie jest jawne, chyba, że któryś z Akcjonariuszy zażąda tajnego głosowania lub takiego głosowania wymagają postanowienia Kodeksu spółek handlowych;

- Jeżeli Kodeks spółek handlowych lub statut Spółki nie stanowią inaczej, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów;
- Zgodnie ze statutem Spółki następujące sprawy należą do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia:
 - rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego Spółki za ubiegły rok obrotowy;
 - udzielanie absolutorium członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
 - decyzje dotyczące podziału zysków lub pokrycia strat;
 - zmiana przedmiotu działalności Spółki;
 - zmiana Statutu Spółki;
 - podwyższenie lub obniżenie kapitału Spółki;
 - łączenie się Spółki z inną spółką lub spółkami, podział Spółki lub przekształcenie Spółki;
 - rozwiązanie i likwidacja Spółki;
 - emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych;
 - nabycie i zbycie nieruchomości;
 - zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
 - wszystkie inne sprawy, dla których niniejszy Statut lub Kodeks spółek handlowych wymagają uchwały Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały w obecności co najmniej połowy kapitału zakładowego Spółki.

Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów, chyba że postanowienia Statutu lub przepisy prawa wymagają kwalifikowanej większości głosów.

Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania zasadniczo wynikają wprost z przepisów prawa, które zostały częściowo inkorporowane do Statutu Spółki.

Opis działań organów zarządzających i nadzorujących Emitenta oraz ich komitetów, a także informacje o składzie osobowym tych organów

Zarząd

Skład Zarządu

- Zarząd składa się z jednego do pięciu członków, w tym Prezesa Zarządu;
- Zarząd powoływany i odwoływany jest przez Radę Nadzorczą na wspólną kadencję;
- Kadencja członków Zarządu wynosi 3 (trzy) lata;
- W przypadku Zarządu wieloosobowego Rada Nadzorcza, na wniosek Prezesa, może powołać do trzech Wiceprezesów spośród członków Zarządu. Odwołanie z funkcji Wiceprezesa następuje na mocy uchwały Rady Nadzorczej;
- Członek Zarządu może być w każdym czasie odwołany przez Radę Nadzorczą;
- Członek Zarządu może być w każdym czasie odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Podstawowe kompetencje Zarządu

- Zarząd prowadzi sprawy Spółki oraz reprezentuje Spółkę na zewnątrz;
- W przypadku Zarządu wieloosobowego, do składania oświadczeń woli i podpisywania dokumentów w imieniu Spółki uprawniony jest Prezes Zarządu jednoosobowo, lub dwóch członków Zarządu działających łącznie albo jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem;
- Zarząd zobowiązany jest wykonywać swoje obowiązki z należytą starannością oraz przestrzegać przepisów prawa, Statutu Spółki, przyjętych regulaminów oraz uchwał organów Spółki, a decyzje podejmować w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, mając na uwadze interes Spółki oraz jej akcjonariuszy;
- Zarząd obowiązany jest zarządzać majątkiem i sprawami Spółki oraz spełniać swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, przy ścisłym przestrzeganiu powszechnie obowiązujących przepisów prawa, postanowień Statutu oraz regulaminów wewnętrznych, a także uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie i Radę Nadzorczą;
- Zarząd Spółki nie jest uprawniony do podejmowania decyzji o emisji i wykupie akcji.
- Każdy członek Zarządu ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone Spółce poprzez swoje działania lub zaniechania naruszające postanowienia przepisów prawa lub Statutu Spółki;
- Do zakresu działań Zarządu, zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych, należą wszelkie sprawy Spółki niezastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej;
- Zarząd kierując się interesem Spółki określa strategię i główne cele działania Spółki;
- Zarząd zobowiązany jest do przestrzegania przepisów dotyczących informacji poufnych w rozumieniu Ustawy o Obrocie oraz do spełnienia wszelkich wynikających z tych przepisów obowiązków.

W pozostałym zakresie poszczególni członkowie Zarządu są odpowiedzialni za samodzielne prowadzenie spraw Spółki wynikających z wewnętrznego podziału obowiązków i funkcji określonego decyzją Zarządu.

Zarząd może podejmować uchwały na posiedzeniu lub poza posiedzeniem w formie pisemnej lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Zarząd podejmuje uchwały większością głosów oddanych. Uchwały są ważne, jeżeli co najmniej połowa członków Zarządu jest obecna na posiedzeniu. W razie równości głosów, decyduje głos Prezesa Zarządu.

Szczegółowy tryb działania Zarządu określa Regulamin Zarządu, którego aktualna treść dostępna jest pod adresem:

<http://www.arcticpaper.com/Global/IR%20Documents/Corporate%20Documents/Regulamin%20Zarzadu%20AP%20S.A.pdf>

Skład Zarządu Spółki na dzień publikacji niniejszego sprawozdania stanowią:

- Per Skoglund – Prezes Zarządu powołany w dniu 27 kwietnia 2016 roku (powołany na Członka Zarządu w dniu 27 kwietnia 2011 roku).
- Małgorzata Majewska - Śliwa – Członek Zarządu powołany w dniu 27 listopada 2013 roku.
- Jacek Łoś – Członek Zarządu powołany w dniu 27 kwietnia 2011 roku.
- Wolfgang Lübbert - Członek Zarządu powołany w dniu 5 czerwca 2012 roku.
- Michał Sawka - Członek Zarządu powołany w dniu 12 lutego 2014 roku.

Rada Nadzorcza

Skład i organizacja Rady Nadzorczej

- Rada Nadzorcza składa się od 5 (pięciu) do 7 (siedmiu) członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie na wspólną trzyletnią kadencję. Członek rady Nadzorczej może zostać odwołany w każdej chwili;
- W skład Rady Nadzorczej wchodzi Przewodniczący, Wiceprzewodniczący i pozostali członkowie. Przewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Wiceprzewodniczącego wybiera Rada Nadzorcza spośród swych członków na pierwszym posiedzeniu lub – w razie potrzeby – w trakcie kadencji, w wyborach uzupełniających;
- Od chwili podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwał stanowiących podstawę do przeprowadzenia pierwszej publicznej emisji akcji i wprowadzenia akcji do obrotu giełdowego, dwóch członków Rady Nadzorczej powinni stanowić członkowie niezależni;
- W przypadku, gdy powołany został członek niezależny Rady Nadzorczej, bez zgody co najmniej jednego członka niezależnego Rady Nadzorczej, nie mogą zostać podjęte uchwały w sprawach:
 - świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiegokolwiek podmiot powiązany ze Spółką na rzecz członków Zarządu;
 - wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub podmiot od niej zależny istotnej umowy z podmiotem powiązany ze Spółką, członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi, innej niż umowy zawierane w toku normalnej działalności Spółki na zwyczajnych warunkach stosowanych przez Spółkę;
 - wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki;

- W celu uniknięcia wątpliwości przyjmuje się, że utrata przymiotu niezależności przez członka Rady Nadzorczej, a także brak powołania niezależnego członka Rady Nadzorczej nie powoduje nieważności decyzji podjętych przez Radę Nadzorczą. Utrata przez Członka Niezależnego przymiotu niezależności w trakcie pełnienia przezeń funkcji członka Rady Nadzorczej nie ma wpływu na ważność lub wygaśnięcie jego mandatu;
- W przypadku wygaśnięcia mandatu Członka Rady Nadzorczej przed końcem kadencji, pozostali Członkowie Rady Nadzorczej są uprawnieni do dokooptowania w miejsce takiego Członka nowego Członka Rady Nadzorczej w drodze uchwały podjętej bezwzględną większością głosów pozostałych Członków Rady Nadzorczej. Mandat Członka Rady Nadzorczej, który został wybrany w procedurze kooptacji wygasa, jeżeli pierwsze Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbędzie się po dokooptowaniu takiego Członka, nie zatwierdzi kandydatury takiego Członka. W danej chwili tylko dwie osoby, które zostały wybrane na Członków Rady Nadzorczej w procedurze kooptacji i których kandydatury nie zostały zatwierdzone przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie, mogą pełnić funkcję Członków Rady Nadzorczej. Wygaśnięcie mandatu Członka Rady Nadzorczej wybranego w procedurze kooptacji w związku z niezatwierdzeniem jego kandydatury przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie nie powinno skutkować uznaniem, że jakkolwiek uchwała Rady Nadzorczej podjęta przy udziale takiego Członka jest nieważna lub nieskuteczna.
- Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej:
 - utrzymują kontakt z Zarządem Spółki;
 - kierują pracami Rady;
 - reprezentują Radę na zewnątrz i wobec pozostałych organów Spółki, w tym wobec poszczególnych członków Zarządu Spółki;
 - nadają bieg inicjatywom i wnioskom kierowanym pod obrady Rady;
 - podejmują inne czynności wynikające z Regulaminu i Statutu Spółki;
- Członek Rady Nadzorczej nie powinien rezygnować z pełnienia tej funkcji w trakcie kadencji jeżeli mogłoby to uniemożliwić działanie Rady Nadzorczej, a w szczególności uniemożliwić terminowe podjęcie istotnej uchwały;
- Członkowie Rady Nadzorczej powinni zachować lojalność wobec Spółki. W przypadku zaistnienia konfliktu interesów, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest poinformować o nim pozostałych członków Rady i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji oraz od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której zaistniał konflikt interesów;
- Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są przestrzegać przepisów prawa, Statutu Spółki i Regulaminu Rady Nadzorczej.

Kompetencje Rady Nadzorczej

- Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności;
- Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, wydaje zalecenia i opinie oraz wnioskuje do Walnego Zgromadzenia;
- Rada nadzorcza nie może wydać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki;
- Spory pomiędzy Radą Nadzorczą a Zarządem rozstrzyga Walne Zgromadzenie;
- W celu wykonania swych uprawnień, Rada Nadzorcza może dokonać przeglądu działalności Spółki w dowolnym zakresie, żądać przedstawienia wszelkiego rodzaju dokumentów, raportów i wyjaśnień od Zarządu oraz wydawać opinie w kwestiach dotyczących Spółki i przedkładać Zarządowi wnioski i inicjatywy;

- Oprócz innych spraw wskazanych w przepisach prawa lub Statucie Spółki, do kompetencji Rady należy między innymi:
 - ocena sprawozdań finansowych Spółki;
 - ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu dotyczących podziału zysków oraz pokrycia strat;
 - przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego pisemnego sprawozdania z wyników powyższych ocen;
 - powoływanie i odwoływanie członków Zarządu, w tym Prezesa i Wiceprezesów, oraz ustalanie wynagrodzenia członków Zarządu;
 - wyznaczenie biegłego rewidenta dla Spółki;
 - zawieszanie z ważnych powodów Członków Zarządu w pełnieniu ich funkcji;
 - zatwierdzanie rocznych planów finansowych dla grupy kapitałowej, do której należy Spółka i jej spółki zależne;
 - decydowanie o warunkach emisji obligacji przez Spółkę (innych niż obligacje zamienne lub obligacje z prawem pierwszeństwa, o których mowa w art. 393 ust. 5 Kodeksu spółek handlowych) oraz o emisji innych dłużnych papierów wartościowych, wyrażanie zgody na zaciąganie zobowiązań finansowych lub podejmowanie czynności skutkujących zaciąganiem jakichkolwiek zobowiązań finansowych, takich jak pożyczki, kredyty, kredyty w rachunku bieżącym, zawieranie umów faktoringowych, forfaitingowych, umów leasingu lub innych, z których wynikają zobowiązania o wartości przekraczającej 10.000.000 zł;
 - ustalanie zasad oraz wysokości wynagrodzenia członków Zarządu oraz innych osób zajmujących kluczowe kierownicze stanowiska w Spółce, a także zatwierdzanie jakichkolwiek programów motywacyjnych, w tym programów motywacyjnych dla członków Zarządu, osób zajmujących kluczowe kierownicze stanowiska w Spółce lub jakichkolwiek osób współpracujących lub powiązanych ze Spółką, w tym programów motywacyjnych dla pracowników Spółki;
- Rada Nadzorcza corocznie przedkłada Walnemu Zgromadzeniu zwięzłą ocenę sytuacji Spółki, zapewniając jej udostępnienie wszystkim akcjonariuszom w takim terminie, aby mogli się z nią zapoznać przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem;
- Rada Nadzorcza zawiera w imieniu Spółki umowy z członkami Zarządu i reprezentuje Spółkę w sporach z członkami Zarządu. Rada Nadzorcza może upoważnić, w drodze uchwały, jednego lub więcej członków do dokonania takich czynności prawnych.

Rada Nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwała podjęta w tym trybie jest ważna, gdy wszyscy członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały. Datą podjęcia uchwały zapadłej w trybie przewidzianym w niniejszym ustępie jest data złożenia podpisu przez ostatniego z członków Rady Nadzorczej.

Uchwały Rady Nadzorczej mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie zostali zawiadomieni listem poleconym, telefaksem lub wiadomością wysłaną za pomocą poczty elektronicznej, wysłanymi z przynajmniej 15 dniowym wyprzedzeniem, a na posiedzeniu obecnych jest większość członków Rady. Uchwały mogą być powzięte bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie Rady wyrazili zgodę na głosowanie w danej sprawie lub na treść uchwały, która ma być przyjęta.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów, w przypadku równości głosów rozstrzygający jest głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Szczegółowy tryb działania Rady Nadzorczej określa Regulamin Rady Nadzorczej, którego aktualna treść dostępna jest pod adresem:

http://www.arcticpaper.com/Global/IR%20Documents/Dokumenty%20korporacyjne/1_11_2016_appendix%20PL_AP%20SA%20-%20Regulamin%20Rady%20Nadzorczej_fin.pdf

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień publikacji niniejszego sprawozdania wchodzi:

- Per Lundeen – Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku;
- Roger Mattsson - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 16 września 2014 roku;
- Thomas Onstad – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 października 2008 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 28 czerwca 2012 roku (członek niezależny);
- Maciej Georg – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku (członek niezależny).

Komitet audytu

Skład i organizacja komitetu audytu

- Komitet Audytu składa się z co najmniej trzech członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczącego Komitetu, powołanych przez Radę Nadzorczą spośród swoich członków, zgodnie ze Statutem oraz Regulaminem Rady Nadzorczej. Co najmniej jeden członek Komitetu Audytu posiada kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości i finansów;
- Członkowie Komitetu Audytu są powoływani na trzyletnie kadencje, nie dłuższe jednak niż kadencja Rady Nadzorczej;
- Przewodniczący Komitetu Audytu, wybierany większością głosów spośród jego członków musi być członkiem niezależnym;
- Komitet Audytu działa w oparciu o Ustawę o biegłych rewidentach, Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Komitetu Audytu;
- Komitet Audytu spełnia funkcje doradcze i opiniotwórcze, działa kolegialnie w ramach Rady Nadzorczej Spółki;
- Komitet Audytu realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej, w formie uchwał wniosków, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań;

Kompetencje komitetu audytu

- Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach właściwego wdrażania i kontroli procesów sprawozdawczości finansowej w Spółce, skuteczności kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz współpraca z biegłymi rewidentami;
- Zadaniem Komitetu Audytu wynikającymi z nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej Spółki, zapewnienia skuteczności systemów kontroli wewnętrznej Spółki oraz monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej są w szczególności:

- kontrola prawidłowości dostarczanych przez Spółkę informacji finansowych, w tym przede wszystkim trafności i spójności zasad rachunkowych stosowanych w Spółce i jej Grupie Kapitałowej, a także kryteriów konsolidacji sprawozdań finansowych;
- ocena przynajmniej raz w roku systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania w Spółce i jej Grupie Kapitałowej dla zapewnienia właściwego rozpoznawania i zarządzania Spółką;
- zapewnienie skuteczności funkcjonowania kontroli wewnętrznej, zwłaszcza poprzez wydawanie rekomendacji Radzie Nadzorczej w zakresie:
 - strategicznych i operacyjnych planów audytu wewnętrznego oraz istotnych poprawek do tych planów;
 - polityki, strategii i procedur audytu wewnętrznego, opracowanych zgodnie z przyjętymi standardami audytu wewnętrznego;
 - przeprowadzenia kontroli określonej sfery działalności Spółki;
- Do zadań Komitetu Audytu wynikających z monitorowania niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych należą w szczególności:
 - wydawanie rekomendacji Radzie Nadzorczej w sprawach dotyczących wyboru, mianowania i ponownego mianowania oraz odwoływania podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta;
 - kontrola niezależności i obiektywności podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta w szczególności pod kątem zmiany biegłego rewidenta, poziomu otrzymywanego wynagrodzenia i innych powiązań ze Spółką;
 - weryfikowanie efektywności pracy podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta;
 - badanie przyczyn rezygnacji podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta;
- Komitet Audytu może korzystać z doradztwa i pomocy ze strony zewnętrznych doradców prawnych, rachunkowych lub innych, jeżeli uzna to za konieczne do wypełniania swoich obowiązków;
- Komitet Audytu jest zobowiązany do składania rocznych sprawozdań ze swojej działalności Radzie Nadzorczej, w terminie do 30 września każdego roku kalendarzowego.

Posiedzenia Komitetu Audytu odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Od dnia 22 września 2016 roku w skład Komitetu Audytu wchodzi następujące osoby:

- Per Lundeen
- Roger Mattsson,
- Mariusz Grendowicz
- Maciej Georg.

Szczegółowy tryb działania Komitetu Audytu określa Regulamin Komitetu Audytu.

Komitet wynagrodzeń

Skład i organizacja komitetu wynagrodzeń

- Komitet Wynagrodzeń składa się, z co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczącego Komitetu, powołanych przez Radę Nadzorczą spośród swoich członków, zgodnie ze Statutem oraz Regulaminem Rady Nadzorczej;

- Członkowie Komitetu Wynagrodzeń są powoływani na trzyletnie kadencje, nie dłuższe jednak niż do zakończenia kadencji Rady Nadzorczej;
- Przewodniczącym Komitetu Wynagrodzeń jest wybierany większością głosów spośród jego członków;
- Komitet Wynagrodzeń działa w oparciu o Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Komitetu Wynagrodzeń;
- Komitet Wynagrodzeń spełnia funkcje doradcze i opiniotwórcze, działa kolegialnie w ramach Rady Nadzorczej Spółki;
- Komitet Wynagrodzeń realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej, w formie uchwał, wniosków, opinii, rekomendacji i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań.

Kompetencje komitetu wynagrodzeń

- Podstawowym zadaniem Komitetu Wynagrodzeń jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach polityki wynagrodzeń, polityki premiowej i innych spraw związanych z wynagradzaniem pracowników oraz członków organów Spółki i spółek z Grupy Kapitałowej;
- Zadaniem Komitetu Wynagrodzeń wynikającym z nadzorowania polityki wynagrodzeń Spółki oraz zapewnienia skuteczności funkcjonowania polityki wynagrodzeń Spółki jest udzielania Radzie Nadzorczej rekomendacji w szczególności w zakresie:
 - zatwierdzania i zmiany zasad wynagradzania członków organów Spółki;
 - wysokości całkowitej kwoty wynagrodzeń członków Zarządu Spółki;
 - sporów prawnych pomiędzy Spółką, a Członkami Zarządu w zakresie zadań Komitetu;
 - propozycji wynagrodzeń oraz przyznawania dodatkowych świadczeń poszczególnym członkom organów Spółki, w tym w szczególności, w ramach programów opcji menedżerskich (zamiennych na akcje Spółki);
 - strategii polityki wynagrodzeń i premiowania oraz polityki kadrowej Spółki;
- Komitet Wynagrodzeń może korzystać z doradztwa i pomocy ze strony zewnętrznych doradców prawnych lub innych, jeżeli uzna to za konieczne do wypełniania swoich obowiązków;
- Komitet Wynagrodzeń jest zobowiązany do składania rocznych sprawozdań ze swojej działalności Radzie Nadzorczej, w terminie do 30 września każdego roku kalendarzowego.

Posiedzenia Komitetu Wynagrodzeń odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku w terminie wyznaczonym przez Przewodniczącego.

Od dnia 22 września 2016 roku w skład Komitetu Wynagrodzeń wchodzi następujące osoby:

- Per Lundeen
- Thomas Onstad

9 lutego 2017 roku Rada Nadzorcza powołała w skład Komitetu Wynagrodzeń Pana Rogera Mattsson.

Szczegółowy tryb działania Komitetu Wynagrodzeń określa Regulamin Komitetu Wynagrodzeń.

Komitet ryzyka

Skład i organizacja komitetu ryzyka

- Komitet Ryzyka składa się z co najmniej trzech członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczącego Komitetu, powołanych przez Radę Nadzorczą spośród swoich członków. Co najmniej jeden członek Komitetu Ryzyka jest członkiem niezależnym, a także posiada kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie finansów;
- Członkowie Komitetu Ryzyka są powoływani na trzyletnie kadencje, nie dłuższe jednak niż kadencja Rady Nadzorczej;
- Przewodniczący Komitetu Ryzyka jest wybierany większością głosów spośród jego członków;
- Komitet Ryzyka działa w oparciu o powszechnie uznane modele zarządzania ryzykiem korporacyjnym (np. COSO-ERM);
- Komitet Ryzyka spełnia funkcje doradcze i opiniotwórcze, działa kolegialnie w ramach Rady Nadzorczej Spółki;
- Komitet Ryzyka realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej, w formie uchwał, wniosków, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań;

Kompetencje komitetu ryzyka

- Podstawowym zadaniem Komitetu Ryzyka jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej w kwestiach właściwego identyfikacji, oceny i kontroli potencjalnych ryzyk, czyli szans i zagrożeń realizacji celów strategicznych Spółki, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka finansowego, związanego zarówno z czynnikami zewnętrznymi (np. zmiennością kursów walut, stop procentowych, ogólnej sytuacji gospodarczej na świecie) jak również wewnętrznymi (np. przepływy pieniężne, zachowanie płynności, odchylenia od budżetów i prognoz finansowych);
- Zadaniem Komitetu Ryzyka wynikającymi z nadzorowania procesu zarządzania ryzykiem są w szczególności:
 - Nadzór nad prawidłową identyfikacją, analizą i uszeregowaniem według ważności rodzajów ryzyka wynikających ze strategii działania i prowadzonego rodzaju działalności;
 - Określenie prawidłowości określenia poziomu akceptowalnego ryzyka dla Spółki;
 - Sprawdzanie czy działania służące redukcji ryzyka są zaplanowane i wprowadzone tak by znalazło się ono na poziomie akceptowalnym dla Spółki;
 - Monitoring weryfikujący okresowo prawidłowość oceny ryzyka przez Zarząd i skuteczność narzędzi kontroli;
 - Nadzór nad właściwym informowaniem interesariuszy o ryzyku, strategiach ryzyka i narzędziach kontroli.
- Komitet Ryzyka może korzystać z doradztwa i pomocy ze strony zewnętrznych doradców, jeżeli uzna to za konieczne do wypełniania swoich obowiązków;

Posiedzenia Komitetu Ryzyka odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Od dnia 22 września 2016 roku w skład Komitetu Ryzyka wchodzi następujące osoby:

- Per Lundeen
- Mariusz Grendowicz
- Roger Mattsson

Informacja zgodnie z wymogami szwedzkich przepisów dotyczących ładu korporacyjnego.

Arctic Paper S.A. jest spółką prawa polskiego, której akcje są dopuszczone do obrotu na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie, a także na giełdzie NASDAQ w Sztokholmie. Spółka jest pierwotnie notowana na giełdzie warszawskiej oraz równolegle na giełdzie sztokholmskiej. Spółki niezarejestrowane w Szwecji, których akcje zostały dopuszczone do obrotu na NASDAQ w Sztokholmie powinny stosować

- zasady ładu korporacyjnego obowiązujące w kraju, w którym posiadają siedzibę, lub
- zasady ładu korporacyjnego obowiązujące w kraju, w którym są pierwotnie notowane, lub
- szwedzki kodeks ładu korporacyjnego (dalej „Kodeks szwedzki”).

Arctic Paper S.A. stosuje zasady opisane w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW 2016” (dalej „Dobre praktyki”), które mogą być stosowane przez spółki notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie, a nie Kodeks szwedzki. W konsekwencji, postępowanie spółki Arctic Paper S.A. różni się od tego, które jest określone w Kodeksie szwedzkim w następujących istotnych aspektach.

Zgromadzenie akcjonariuszy

Główne dokumenty związane ze Zgromadzeniami Akcjonariuszy, takie jak powiadomienia, protokoły i przyjęte uchwały są przygotowywane w języku polskim i angielskim, ale nie w języku szwedzkim.

Powoływanie organów spółki i audytorów

Polski model ładu korporacyjnego przewiduje dualistyczny system organów spółki, na który składa się Zarząd, organ wykonawczy, który jest powoływany przez Radę Nadzorczą, która z kolei nadzoruje działalność spółki i jest powoływana przez Zgromadzenie Akcjonariuszy. Audytorzy są wybierani przez Radę Nadzorczą.

Ani Dobre praktyki, ani żadne inne polskie przepisy nie wymagają by w spółce był powoływana komisja dokonująca wyboru kandydatów, w związku z czym komisja taka nie występuje wśród organów spółki. Każdy akcjonariusz jest uprawniony do zgłaszania kandydatów do Rady Nadzorczej. Odpowiednie informacje na temat zgłoszonych kandydatów do Rady Nadzorczej są publikowane na stronie internetowej spółki z odpowiednim wyprzedzeniem, takim by wszyscy akcjonariusze mogli podjąć przemyślaną decyzję w głosowaniu nad uchwałą powołującą nowego członka Rady Nadzorczej.

Zadania organów spółki

Zgodnie z zasadami dualistycznego systemu organów spółki, zadania zwykle wykonywane przez zarząd spółki prawa szwedzkiego, są wykonywane przez Zarząd lub Radę Nadzorczą spółki prawa polskiego.

Zgodnie z przepisami polskimi, członkowie Zarządu, w tym Dyrektor Generalny, będący prezesem Zarządu, nie mogą prowadzić działalności konkurencyjnej poza spółką. Prowadzenie innych rodzajów działalności poza spółką nie jest regulowane zarówno w Dobrych praktykach jak i przez inne polskie przepisy, ale pewne ograniczenia zawarte są zwykle w indywidualnych umowach o pracę.

Wielkość i skład organów spółki

Skład Rady Nadzorczej powinien spełniać kryteria niezależności, takie jak są przyjęte w Kodeksie szwedzkim. Jednakże Zarząd – będący organem wykonawczym - składa się z osób pełniących funkcje wykonawcze w Arctic Paper S.A, tak więc jego członkowie nie mogą być uważani za niezależnych od Spółki. Kadencja członków Zarządu, tak samo jak członków Rady Nadzorczej, wynosi trzy lata.

Przewodniczący organów spółki

Rada Nadzorcza, a nie Zgromadzenie Akcjonariuszy, wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i jego zastępcę.

Postępowanie organów spółki

Regulamin Zarządu jest uchwalany przez Radę Nadzorczą, z kolei regulamin Rady Nadzorczej zostaje uchwalony przez Radę Nadzorczą. Regulaminy nie są corocznie weryfikowane, ich weryfikacja i zmiana następuje w razie potrzeby. Te same zasady dotyczą regulaminów komitetów działających w ramach Rady Nadzorczej, które są uchwalane przez Radę Nadzorczą. Działania Dyrektora Generalnego nie są osobno uregulowane, ponieważ jest on jednocześnie prezesem Zarządu,

Wynagradzanie osób zasiadających w organach spółki i kadry zarządczej

Zasady wynagradzania i wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza oraz działający w jej ramach Komitet Wynagrodzeń. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Zgromadzenia Akcjonariuszy. Programy motywacyjne są ustanawiane przez Radę Nadzorczą. Członkowie Rady Nadzorczej są upoważnieni do uczestniczenia w takich programach wyznaczonych dla kadry zarządczej. Nie ma ograniczeń w zakresie wysokości wynagrodzenia podczas trwania okresu wypowiedzenia ani w wysokości odprawy.

Informacje na temat ładu korporacyjnego

Polskie zasady ładu korporacyjnego nie wymagają tej samej szczegółowości odnośnie publikowanych informacji, jaka jest wymagana przez Kodeks szwedzki. Jednakże informacje na temat członków organów spółki, statutu spółki, wewnętrznych regulaminów i podsumowania istotnych różnic pomiędzy szwedzkim a polskim ujęciem ładu korporacyjnego i praw akcjonariuszy są publikowane na stronie internetowej Spółki.

Oświadczenia Zarządu

Dokładność i wiarygodność prezentowanych raportów

Członkowie Zarządu Arctic Paper S.A. oświadczają, iż zgodnie z ich najlepszą wiedzą:

- Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy za 2016 rok;
- Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A. w 2016 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A., w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Wybór jednostki uprawnionej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego

Członkowie Zarządu Arctic Paper S.A. oświadczają, że Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Arctic Paper S.A., został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy Członków Zarządu

Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Prezes Zarządu Dyrektor Zarządzający	Per Skoglund	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor Finansowy	Małgorzata Majewska-Śliwa	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor Zakupów	Jacek Łoś	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor ds.Strategii	Wolfgang Lübbert	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor Sprzedaży	Michał Sawka	20 marca 2017	

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
do raportu rocznego za 2016 rok

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku do raportu rocznego za 2016 rok 83

Skonsolidowane sprawozdania finansowe i wybrane dane finansowe	85
Wybrane skonsolidowane dane finansowe.....	85
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	86
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	87
Skonsolidowany bilans.....	88
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych.....	89
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	90
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	92
1. Informacje ogólne	92
2. Skład Grupy	94
3. Skład organów zarządzających i nadzorujących	95
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	97
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	97
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	100
7. Zmiany w dotychczas stosowanych zasadach rachunkowości i porównywalność danych	101
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	105
9. Istotne zasady rachunkowości	106
10. Segmenty operacyjne	132
11. Przychody i koszty	137
12. Składniki innych całkowitych dochodów	140
13. Podatek dochodowy.....	141
14. Aktywa trwale zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana	144
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS ...	146
16. Zysk przypadający na jedną akcję.....	147
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	149

18. Rzeczowe aktywa trwałe	150
19. Leasing.....	151
20. Nieruchomości inwestycyjne.....	152
21. Aktywa niematerialne.....	153
22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.....	155
23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących.....	155
24. Pozostałe aktywa	155
25. Test utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.....	156
26. Świadczenia pracownicze	158
27. Zapasy	161
28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	161
29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	162
30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwy.....	165
31. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego.....	171
32. Oprocentowane kredyty bankowe, obligacje i pożyczki oraz pozostałe zobowiązania finansowe.....	171
33. Rezerwy	181
34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	182
35. Plany inwestycyjne (niebadane)	183
36. Zobowiązania warunkowe	183
37. Informacje o podmiotach powiązanych	185
38. Informacje o umowie i wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	187
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	187
40. Instrumenty finansowe.....	191
41. Zarządzanie kapitałem.....	202
42. Struktura zatrudnienia.....	203
43. Prawa do emisji CO2.....	203
44. Certyfikaty w kogeneracji.....	205
45. Dotacje i działalność w SSE.....	205
46. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym	207

Skonsolidowane sprawozdania finansowe i wybrane dane finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	Okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 tys. PLN	Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 tys. PLN	Okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 tys. EUR	Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 tys. EUR
Przychody ze sprzedaży	2 966 972	2 900 460	679 901	693 179
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	125 040	100 239	28 654	23 956
Zysk (strata) brutto	74 198	72 150	17 003	17 243
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	58 829	71 019	13 481	16 973
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	61 026	(26 570)	13 985	(6 350)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	39 946	(71 258)	9 154	(17 030)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	184 958	172 748	42 384	41 285
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(174 677)	(81 646)	(40 028)	(19 513)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(66 817)	(62 359)	(15 311)	(14 903)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(56 536)	28 742	(12 955)	6 869
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN/EUR)	0,58	(1,03)	0,13	(0,25)
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN/EUR)	0,58	(1,03)	0,13	(0,25)
Średni kurs PLN/EUR *			4,3638	4,1843

	Na dzień 31 grudnia 2016 tys. PLN	Na dzień 31 grudnia 2015 tys. PLN	Na dzień 31 grudnia 2016 tys. EUR	Na dzień 31 grudnia 2015 tys. EUR
Aktywa	1 770 081	1 813 235	400 109	425 492
Zobowiązania długoterminowe	428 634	372 599	96 888	87 434
Zobowiązania krótkoterminowe	580 457	682 515	131 206	160 159
Kapitał własny	742 902	676 856	167 925	158 830
Kapitał podstawowy	69 288	69 288	15 662	16 259
Liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Rozwodniona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783	69 287 783	69 287 783
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	10,72	9,77	2,42	2,29
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	10,72	9,77	2,42	2,29
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda (w PLN/EUR)	-	-	-	-
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w PLN/EUR)	-	-	-	-
Kurs PLN/EUR na koniec okresu **	-	-	4,4240	4,2615

* - Pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych przeliczono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP w okresie, którego dotyczą prezentowane dane.

** - Pozycje bilansowe i wartość księgową na jedną akcję przeliczono według średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży papieru i celulozy	10.1	2 966 972	2 900 460
Przychody ze sprzedaży		2 966 972	2 900 460
Koszt własny sprzedaży	11.5	(2 543 312)	(2 490 533)
Zysk (strata) ze sprzedaży		423 661	409 927
Koszty sprzedaży	11.5	(250 257)	(266 296)
Koszty ogólnego zarządu	11.5	(69 770)	(63 597)
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	66 554	59 644
Pozostałe koszty operacyjne	11.2	(45 147)	(39 440)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		125 040	100 239
Przychody finansowe	11.3	1 350	1 587
Koszty finansowe	11.4	(52 192)	(29 676)
Zysk (strata) brutto		74 198	72 150
Podatek dochodowy	13	(15 369)	(1 131)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		58 829	71 019
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej	14	2 198	(97 588)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy		61 026	(26 570)
Przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym:			
- zysk (strata) z działalności kontynuowanej		39 946	(71 258)
- zysk (strata) z działalności zaniechanej		37 748	26 331
- zysk (strata) z działalności zaniechanej		2 198	(97 588)
Akcjonariuszowi niekontrolującemu, w tym:			
- zysk (strata) z działalności kontynuowanej		21 080	44 688
- zysk (strata) z działalności kontynuowanej		21 080	44 688
- zysk (strata) z działalności zaniechanej		-	-
		61 026	(26 570)
Zysk/(strata) na jedną akcję:			
– podstawowy z zysku/(straty) za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej			
	16	0,58	(1,03)
– podstawowy z zysku/(straty) z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej			
	16	0,54	0,38
– rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej			
	16	0,58	(1,03)
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej			
	16	0,54	0,38

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego		61 026	(26 570)
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w przyszłych okresach sprawozdawczych:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	30.2	(2 905)	11 256
Podatek odroczone od wyceny instrumentów finansowych	13.1	(10 369)	3 609
Wycena instrumentów finansowych	12	43 681	(16 263)
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w przyszłych okresach sprawozdawczych:			
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń	11.7	(9 281)	8 271
Podatek odroczone od zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń	13.1	1 396	(1 963)
Pozostałe całkowite dochody		22 522	4 911
Całkowite dochody		83 548	(21 659)
Przypadające:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		53 916	(67 500)
Akcjonariuszowi niekontrolującemu		29 631	45 841

Skonsolidowany bilans

	Nota	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	18	774 818	719 782
Nieruchomości inwestycyjne	20	4 074	3 982
Aktywa niematerialne	21	57 033	51 622
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	22	924	5 169
Inne aktywa finansowe	24.1	10 913	1 017
Inne aktywa niefinansowe	24.2	1 548	1 472
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.3	35 034	47 625
		884 343	830 668
Aktywa obrotowe			
Zapasy	27	360 353	390 631
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	28	343 496	336 499
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych		11 328	6 941
Inne aktywa niefinansowe	24.2	16 492	11 531
Inne aktywa finansowe	24.1	11 218	944
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29	130 157	188 552
		873 044	935 099
Aktywa związane z działalnością zaniechaną	14	12 694	47 467
SUMA AKTYWÓW		1 770 081	1 813 235
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)			
Kapitał podstawowy	30.1	69 288	69 288
Kapitał zapasowy	30.3	447 638	447 638
Pozostałe kapitały rezerwowe	30.4	156 975	127 976
Różnice kursowe z przeliczenia	30.2	19 798	21 810
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	30.5	(151 550)	(181 625)
Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną	14	(12 120)	(8 974)
		530 028	476 111
Udział niekontrolujący	30.6	212 874	200 744
Kapitał własny ogółem		742 902	676 856
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	32	275 464	222 305
Rezerwy	33	90 313	82 855
Pozostałe zobowiązania finansowe	32	30 082	41 057
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	11 851	2 468
Rozliczenia międzyokresowe	34.2	20 924	23 914
		428 634	372 599
Zobowiązania krótkoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	32	55 367	82 883
Pozostałe zobowiązania finansowe	32	26 686	83 503
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	34.1	399 727	411 774
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		179	281
Rozliczenia międzyokresowe	34.2	98 498	104 074
		580 457	682 515
Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną	14	18 088	81 264
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		1 027 179	1 136 379
SUMA PASYWÓW		1 770 081	1 813 235

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		74 198	72 150
Zysk/(strata) brutto z działalności zaniechanej		1 191	(97 998)
Zysk (strata) brutto		75 388	(25 848)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	11.6	120 877	119 057
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		4 404	(2 154)
Utrata wartości aktywów niefinansowych		4 151	-
Odsetki i dywidendy, netto		23 673	21 460
Zyski / strata na działalności inwestycyjnej		(1 534)	(263)
Zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych	29.1	2 793	(11 377)
Zmiana stanu zapasów	29.1	46 103	(36 725)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	29.1	(31 885)	67 516
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	29.1	(15 775)	10 995
Zmiana stanu rezerw	29.1	(30 488)	34 721
Podatek dochodowy zapłacony		(6 407)	(5 212)
Odwrocenie odpisów na aktywa związane z działalnością zaniechaną		(10 618)	-
Efekt umorzenia praw do emisji CO2 rozpoznanych w wyniku połączenia jednostek gospodarczych		406	1 415
Certyfikaty kogeneracji		(5 033)	(3 756)
Pozostałe		8 903	2 919
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		184 958	172 748
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		2 005	650
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	29.1	(177 612)	(102 947)
Lokaty bankowe na okres powyżej 3 miesięcy		-	20 651
Inne wydatki / wpływy inwestycyjne		930	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(174 677)	(81 646)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym		(41 830)	22 479
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(3 100)	(2 907)
Wpływy z innych zobowiązań finansowych		1 154	15 226
Splata innych zobowiązań finansowych		(45 068)	(2 049)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek i kredytów		261 915	-
Splata pożyczek i kredytów		(199 173)	(48 431)
Odsetki zapłacone		(23 214)	(20 121)
Dywidendy wypłacone udziałowcom niekontrolującym	30.6	(17 502)	(26 556)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(66 817)	(62 359)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(56 536)	28 742
Różnice kursowe netto		(1 591)	2 449
Środki pieniężne na początek okresu	29	189 603	158 412
Środki pieniężne na koniec okresu	29	131 476	189 603

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane (Niepokryte straty)	Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku		69 288	447 638	21 810	127 976	(181 625)	(8 974)	476 111	200 744	676 856
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		-	-	-	-	39 946	-	39 946	21 080	61 026
Inne całkowite dochody netto za rok		-	-	(2 234)	24 090	(7 886)	-	13 970	8 551	22 522
Całkowite dochody za okres		-	-	(2 234)	24 090	32 061	-	53 916	29 631	83 548
Podział wyniku finansowego	30.5	-	-	-	4 909	(4 909)	-	-	-	-
Działalność zaniechana	14	-	-	222	-	2 924	(3 146)	-	-	-
Wypłata dywidendy udziałowcom niekontrolującym	30.6	-	-	-	-	-	-	-	(17 502)	(17 502)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku		69 288	447 638	19 798	156 975	(151 550)	(12 120)	530 028	212 874	742 902

Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane (Niepokryte straty)	Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną	Razem	Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku		69 288	472 748	8 958	136 557	(143 939)		543 612	181 459	725 071
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		-	-	-	-	(71 258)		(71 258)	44 688	(26 570)
Inne całkowite dochody netto za rok		-	-	6 030	(8 581)	6 309		3 758	1 153	4 911
Całkowite dochody za okres		-	-	6 030	(8 581)	(64 949)		(67 500)	45 841	(21 659)
Podział wyniku	30.5		(25 110)			25 110		-		-
Działalność zaniechana	14			6 821		2 153	(8 974)	-		-
Wypłata dywidendy udziałowcom niekontrolującym	30.6							-	(26 556)	(26 556)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku		69 288	447 638	21 810	127 976	(181 625)	(8 974)	476 111	200 744	676 856

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

Grupa Arctic Paper jest wiodącym europejskim producentem objętościowego papieru książkowego, oferującym szeroki asortyment produktów w tym segmencie oraz jednym z czołowych producentów graficznego papieru wysokogatunkowego w Europie. Produkujemy wiele rodzajów bezdrzewnego papieru niepowlekanego oraz powlekanego, a także drzewnego papieru niepowlekanego dla drukarni, dystrybutorów papieru, wydawców książek i czasopism oraz branży reklamowej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Arctic Paper zatrudnia około 1.750 osób w swoich papierniach, spółkach zajmujących się sprzedażą papieru oraz w spółkach celulozowych, biurze zakupu oraz spółce produkującej opakowania do żywności. Nasze papiernie zlokalizowane są w Polsce i Szwecji i posiadają łączne zdolności produkcyjne na poziomie ponad 700.000 ton papieru rocznie. Produkcja papieru w Papierni zlokalizowanej w Niemczech o łącznej zdolności produkcyjnej 115.000 ton papieru rocznie została wygaszona pod koniec 2015 roku. Celulozownie zlokalizowane są w Szwecji i posiadają łączne zdolności produkcyjne na poziomie ponad 400.000 ton celulozy rocznie. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała 14 Biur Sprzedaży zapewniających dostęp do wszystkich rynków europejskich, w tym Europy Centralnej i Wschodniej. Nasze skonsolidowane przychody ze sprzedaży za 12 miesięcy 2016 roku wyniosły 2.967 milionów PLN.

Arctic Paper S.A. jest spółką holdingową utworzoną w kwietniu 2008 roku. W wyniku restrukturyzacji kapitałowej przeprowadzonej w 2008 roku papiernie

Arctic Paper Kostrzyn (Polska) i Arctic Paper Munkedals (Szwecja) oraz Spółki Dystrybucyjne i biura sprzedaży stały się własnością Arctic Paper S.A. Poprzednio były one własnością Arctic Paper AB (później Trebruk AB), spółki pośrednio dominującej wobec Arctic Paper S.A. Ponadto, w ramach ekspansji, Grupa nabyła w listopadzie 2008 roku papiernię Arctic Paper Mochenwangen (Niemcy) a w marcu 2010 roku papiernię Grycksbo (Szwecja). W grudniu 2012 roku Grupa nabyła pakiet kontrolny akcji Rottneros AB, notowanej na giełdzie NASDAQ w Sztokholmie i posiadającej udziały w dwóch celulozowniach (Szwecja).

W ciągu 2015 roku Zarząd Arctic Paper ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Z tego względu działalność Grupy Mochenwangen została potraktowana w niniejszym raporcie jako działalność zaniechana.

Jednostka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu – Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000306944.

Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 080262255.

Przedmiot działalności

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Arctic Paper jest produkcja papieru.

Dodatkowymi przedmiotami działalności Grupy, podporządkowanymi produkcji papieru, są:

- Produkcja i sprzedaż celulozy,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Produkcja ciepła,
- Dystrybucja ciepła,
- Usługi logistyczne,
- Dystrybucja papieru.

Struktura akcjonariatu

Akcjonariusz	według stanu na 31.12.2016				według stanu na 31.12.2015			
	liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]	liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym [%]	liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów [%]
Thomas Onstad	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%	47 205 107	68,13%
- pośrednio poprzez	41 131 449	59,36%	41 131 449	59,36%	41 356 449	59,69%	41 356 449	59,69%
<i>Nemus</i>	40 231 449	58,06%	40 231 449	58,06%	40 006 449	57,74%	40 006 449	57,74%
<i>inny podmiot</i>	900 000	1,30%	900 000	1,30%	1 350 000	1,95%	1 350 000	1,95%
- bezpośrednio	6 073 658	8,77%	6 073 658	8,77%	5 848 658	8,44%	5 848 658	8,44%
Pozostali	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%	22 082 676	31,87%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%
Akcje własne	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Razem	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%	69 287 783	100,00%

Głównym akcjonariuszem Arctic Paper S.A. jest spółka prawa szwedzkiego Nemus Holding AB (należąca pośrednio do Pana Thomasa Onstad) posiadająca na dzień 31 grudnia 2016 roku 40.231.449 akcji naszej Spółki stanowiących 58,06% jej kapitału zakładowego odpowiadających 58,06% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu. Tym samym Nemus Holding AB jest podmiotem dominującym w stosunku do Emitenta.

Ponadto, Pan Thomas Onstad, pośredni akcjonariusz Nemus Holding AB, posiada bezpośrednio 6.073.658 Akcji stanowiących 8,77% całkowitej liczby akcji Spółki oraz pośrednio przez inny podmiot 900.000 Akcji stanowiących 1,30% całkowitej liczby akcji Spółki.

Łącznie bezpośrednio i pośrednio Pan Thomas Onstad posiada 47.205.107 Akcji, czyli 68,13% kapitału zakładowego Emitenta. Udział ten nie zmienił się w porównaniu z 31 grudnia 2015 roku.

Do dnia publikacji niniejszego raportu udział głównego akcjonariusza Nemus Holding AB w Arctic Paper S.A. nie zmienił się w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 roku i na dzień 20 marca 2017 roku wynosił 58,06%.

Podmiotem dominującym całej Grupy Arctic Paper jest Incarta Development S.A.

Czas trwania Arctic Paper S.A. jest nieoznaczony.

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Arctic Paper S.A. oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział Grupy w kapitale jednostek zależnych na dzień		
			20 marca 2017	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Arctic Paper Kostrzyn S.A.	Polska, Fabryczna 1, 66-470 Kostrzyn nad Odrą	Produkcja papieru	100%	100%	100%
Arctic Paper Munkedals AB	Szwecja, SE 455 81 Munkedal	Produkcja papieru	100%	100%	100%
Arctic Paper Mochenwangen GmbH	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882, 84 Wolpertswende	Produkcja papieru	99,74%	99,74%	99,74%
Arctic Paper Grycksbo AB	Szwecja, Box 1, SE 790 20 Grycksbo	Produkcja papieru	100%	100%	100%
Arctic Paper UK Limited	Wielka Brytania, Quadrant House, 47 Croydon Road, Caterham, Surrey	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Baltic States SIA	Łotwa, K. Vardemara iela 33-20, Riga LV-1010	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Deutschland GmbH	Niemcy, Am Sandtorkai 72, 20457 Hamburg	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Benelux S.A.	Belgia, Ophemstraat 24, B-3050 Oud-Heverlee	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Schweiz AG	Szwajcaria, Technoparkstrasse 1, 8005 Zurich	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Italia srl	Włochy, Via Cavriana 7, 20 134 Mediolan	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Ireland Limited	Irlandia, 4 Rosemount Park Road, Dublin 11	Spółka zlikwidowana	-	-	100%
Arctic Paper Danmark A/S	Dania, Korskindelund 6 DK-2670 Greve	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper France SAS	Francja, 43 rue de la Breche aux Loups, 75012 Paryż	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Espana SL	Hiszpania, Avenida Diagonal 472-474, 9-1 Barcelona	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Papierhandels GmbH	Austria, Hainborgerstrasse 34A, A-1030 Wiedeń	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Polska Sp. z o.o.	Polska, Okrężna 9, 02-916 Warszawa	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Norge AS	Norwegia, Rosenholmsveien 25, NO-1411 Kolbotn	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper Sverige AB	Szwecja, SE 455 81 Munkedal	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%
Arctic Paper East Sp. z o.o.	Polska, Fabryczna 1, 66-470 Kostrzyn nad Odrą	Pośrednictwo w sprzedaży	100%	100%	100%

Jednostka	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział Grupy w kapitale jednostek zależnych na dzień		
			20	31	31
			marca 2017	grudnia 2016	grudnia 2015
Arctic Paper Investment GmbH *	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882, 84 Wolpertswende	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
Arctic Paper Finance AB	Szwecja, Box 383, 401 26 Göteborg	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
Arctic Paper Verwaltungs GmbH *	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882 84 Wolpertswende	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
Arctic Paper Immobilienverwaltung GmbH&Co. KG*	Niemcy, Fabrikstrasse 62, DE-882 84 Wolpertswende	Działalność spółek holdingowych	94,90%	94,90%	94,90%
Arctic Paper Investment AB **	Szwecja, Box 383, 401 26 Göteborg	Działalność spółek holdingowych	100%	100%	100%
EC Kostrzyn Sp. z o.o.	Polska, ul. Fabryczna 1, 66-470 Kostrzyn nad Odrą	Wynajem nieruchomości oraz maszyn i urządzeń	100%	100%	100%
Arctic Paper Munkedals Kraft AB	Szwecja, 455 81 Munkedal	Produkcja energii wodnej	100%	100%	100%
Rottneros AB	Szwecja, Sunne	Działalność spółek holdingowych	51,27%	51,27%	51,27%
Rottneros Bruk AB	Szwecja, Sunne	Produkcja celulozy	51,27%	51,27%	51,27%
Utansjo Bruk AB	Szwecja, Hamösand	Spółka nie prowadząca działalności	51,27%	51,27%	51,27%
Vallviks Bruk AB	Szwecja, Söderhamn	Produkcja celulozy	51,27%	51,27%	51,27%
Rottneros Packaging AB	Szwecja, Sztokholm	Produkcja opakowań do żywności	51,27%	51,27%	51,27%
SIA Rottneros Baltic	Łotwa, Ventspils	Biuro zakupów	51,27%	51,27%	51,27%

* - spółki utworzone w celu nabycia Arctic Paper Mochenwangen GmbH

** - spółka utworzona w celu nabycia Grycksbo Paper Holding AB (zamkniętej w ciągu 2015 roku) i pośrednio Arctic Paper Grycksbo AB

Na dzień 31 grudnia 2016 roku, jak również na dzień publikacji niniejszego raportu procentowy udział w głosach posiadanych przez Grupę w spółkach zależnych odpowiadał procentowemu udziałowi w kapitale podstawowym tych spółek. Wszystkie jednostki zależne wchodzące w skład Grupy podlegają konsolidacji metodą pełną w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

3. Skład organów zarządzających i nadzorujących

3.1. Zarząd Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Zarządu Jednostki Dominującej wchodził:

- Per Skoglund - Prezes Zarządu powołany w dniu 27 kwietnia 2016 roku (powołany na Członka Zarządu w dniu 27 kwietnia 2011 roku);
- Wolfgang Lübbert - Członek Zarządu powołany w dniu 5 czerwca 2012 roku;
- Jacek Łoś – Członek Zarządu powołany w dniu 27 kwietnia 2011 roku;
- Małgorzata Majewska-Śliwa – Członek Zarządu powołany w dniu 27 listopada 2013 roku;
- Michał Sawka - Członek Zarządu powołany w dniu 12 lutego 2014 roku.

Od dnia 31 grudnia 2016 roku do dnia publikacji niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Jednostki Dominującej.

3.2. Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej wchodził:

- Per Lundeen – Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany 22 września 2016 roku (powołany do Rady Nadzorczej w dniu 14 września 2016 roku);
- Roger Mattsson - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 września 2016 roku. (powołany na Członka Rady Nadzorczej w dniu 16 września 2014 roku);
- Thomas Onstad – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 22 października 2008 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 28 czerwca 2012 roku;
- Maciej Georg – Członek Rady Nadzorczej powołany w dniu 14 września 2016 roku;

W dniu 30 czerwca 2016 roku Pan Dariusz Witkowski złożył rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej. W dniu 8 sierpnia rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na 14 września 2016 roku złożył Pan Rolf Olof Grundberg, z kolei w dniu 16 sierpnia wpłynęła do Spółki rezygnacja Pana Rune Ingvarssona z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na 14 września 2016 roku.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy powołało w dniu 14 września 2016 roku dwóch nowych Członków Rady nadzorczej: Pana Pera Lundeen oraz Pana Macieja Georg.

Na posiedzeniu w dniu 22 września 2016 roku Rada Nadzorcza wybrała spośród swoich Członków Przewodniczącego Rady Nadzorczej, którym został Pan Per Lundeen oraz Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej – Pana Rogera Mattsson.

Do dnia publikacji niniejszego raportu nie było dalszych zmian w składzie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej.

3.3. Komitet Audytu Jednostki Dominującej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Komitetu Audytu Jednostki Dominującej wchodził:

- Per Lundeen – Przewodniczący Komitetu Audytu powołany w dniu 22 września 2016 roku;
- Roger Mattsson – Członek Komitetu Audytu powołany w dniu 23 czerwca 2016 roku;
- Mariusz Grendowicz – Członek Komitetu Audytu powołany w dniu 20 lutego 2013 roku.
- Maciej Georg – Członek Komitetu Audytu powołany w dniu 22 września 2016 roku.

W związku z powołaniem w dniu 14 września 2016 roku nowych Członków Rady Nadzorczej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zmienił się również skład Komitetu Audytu – na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 22 września 2016 powołano nowych Członków: Pana Pera Lundeen oraz Macieja Georg.

Do dnia publikacji niniejszego raportu nie było dalszych zmian w składzie Komitetu Audytu Jednostki Dominującej.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 20 marca 2017 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych ma profesjonalny osąd kierownictwa.

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego i finansowego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa posiada umowy leasingu, które według osądu Zarządu, spełniają kryteria leasingu operacyjnego oraz umowy, które spełniają kryteria leasingu finansowego. Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjny lub finansowy w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja kontroli nad nabywanymi jednostkami i wspólne przedsięwzięcia

W przypadku nabywania udziałów w innych jednostkach Zarząd Jednostki Dominującej dokonuje profesjonalnego osądu w zakresie metody ujęcia tej transakcji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie wytycznych zawartych w MSSF 10 i MSSF 11.

Umowa na odbiór gazu

Grupa zawiera transakcje typu „bierz lub płać”, dotyczące odbioru dostaw gazu do spółki Arctic Paper Kostrzyn S.A. na własny użytek. W odniesieniu do tych transakcji Zarząd, stosując profesjonalny osąd, ocenia na każdy dzień bilansowy prawdopodobieństwo zużycia niewykorzystanych ilości w ramach przyznaných limitów, biorąc pod uwagę plan ilości produkcji na przyszłe okresy oraz optymalne możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł surowców do produkcji. W sytuacji braku realnych perspektyw wykorzystania zaległych ilości gazu w przyszłości, aktywo z tytułu opłaconych, a nieodebranych ilości obejmowane jest odpisem aktualizującym.

Działalność zaniechana

Dnia 28 lipca 2015 roku Zarząd Arctic Paper S.A. ogłosił program poprawy rentowności Grupy, którego celem jest redukcja kosztów działalności. Jednocześnie Zarząd Arctic Paper ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Ze względu na istotną część działalności Grupy prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia

Papierni oraz ich wyodrębnienie operacyjne i geograficzne, Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną na dzień 31 grudnia 2015 roku. W związku z kontynuacją poszukiwania nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen lub jej poszczególnych aktywów Zarząd

uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną również na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Więcej informacji na temat działalności zaniechanej zostało wykazane w nocie 14 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych w Arctic Paper Mochenwangen oraz w Arctic Paper Grycksbo

Na dzień 31 grudnia 2012 roku został przeprowadzony w spółce produkcyjnej Arctic Paper Mochenwangen test utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. W wyniku tego testu dokonano odpisu do wysokości wartości netto środków trwałych i wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2012 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w latach 2013-2016 roku były w całości umorzone w momencie ich poniesienia. Od 31 grudnia 2015 roku działalność Grupy Arctic Paper Mochenwangen jest prezentowana jako działalność zaniechana.

Na dzień 30 czerwca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku zostały przeprowadzone w spółce produkcyjnej Arctic Paper Grycksbo testy utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. W wyniku tych testów dokonano odpisów do wysokości wartości netto środków trwałych i wartości niematerialnych odpowiednio na dzień 30 czerwca 2013 roku i 31 grudnia 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2016 roku po corocznej ocenie przesłanek dotyczących

wystąpienia utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, Zarząd stwierdził potrzebę przeprowadzenia testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych na te dni. Wyniki przeprowadzonych testów nie wykazały dalszej utraty wartości tych aktywów. Wyniki przeprowadzonych testów zostały przedstawione w nocie nr 25.

Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Koszt programu świadczeń emerytalnych po okresie zatrudnienia jest ustalany przy zastosowaniu technik aktuarialnych. Dokonane szacunki zostały przedstawione w nocie nr 26. Dokonanie aktuarialnej wyceny wymaga przyjęcia pewnych założeń, co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzenia, wskaźnika umieralności oraz prognozowanego wzrostu świadczeń emerytalnych. Z uwagi na długoterminowy charakter takich programów szacunki te są obciążone pewną dozą niepewności.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostaną osiągnięte zyski podatkowe pozwalające na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Obliczenia aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały przedstawione w nocie nr 13.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Wartość godziwa instrumentów finansowych została przedstawiona w nocie nr 40.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Zakres przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych został przedstawiony w nocie nr 9.5 a dla wartości niematerialnych w nocie 9.7.

Niepewność związana z rozliczeniem podatkowym

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi

odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i

porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe,

uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych i pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej. Do instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy spółka zalicza kontrakty walutowe typu forward, kontrakt na zakup energii elektrycznej, kontrakt na sprzedaż celulozy, opcję typu floor oraz kontrakty typu SWAP odsetkowy, w przypadku kiedy nie podlegają zasadom rachunkowości zabezpieczeń (Nota 40).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”). Na dzień bilansowy, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie oraz standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet

ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niektóre jednostki zależne Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”) lub zgodnie z innymi lokalnymi standardami rachunkowości właściwymi dla jednostek zagranicznych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia danych

finansowych tych jednostek do uzyskania wartości zgodnych z MSSF UE.

6.2. Waluty funkcjonalne i waluta sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Walutami funkcjonalnymi

spółek Grupy uwzględnionymi w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są: złoty polski (PLN), korona szwedzka (SEK), euro (EUR), korona norweska (NOK), korona duńska (DKK), funt szterling (GBP) oraz frank szwajcarski (CHF).

7. Zmiany w dotychczas stosowanych zasadach rachunkowości i porównywalność danych

7.1. Zmiany w dotychczasowych zasadach rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się po dniu 1 stycznia 2016 roku:

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012 obejmujące:

- Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji

Zmiany te mają zastosowanie prospektywne i doprecyzowują definicję warunku rynkowego oraz warunku dotyczącego nabywania uprawnień, a także wprowadzają definicję warunku świadczenia usług i warunku związanego z dokonaniem (wynikami), które są warunkami nabycia uprawnień.

Spółka nie prowadzi programów płatności w oparciu o akcje i w konsekwencji zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- Zmiany do MSSF 3 Połączenie przedsięwzięć

Zmiany mają zastosowanie prospektywne i wyjaśniają, że zapłata warunkowa, która nie jest klasyfikowana jako element kapitałów jest wyceniana w wartości godziwej przez zysk lub stratę bez względu na to czy jest objęta zakresem MSR 39.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- Zmiany do MSSF 8 Segmenty operacyjne

Zmiany stosowane są retrospektywnie i wyjaśniają, że:

Jednostka powinna ujawnić osąd Zarządu w procesie stosowania kryteriów łączenia segmentów operacyjnych opisanych w paragrafie 12 MSSF 8, włączając krótki opis segmentów, które zostały połączone oraz opis cech ekonomicznych segmentów wykorzystanych podczas analizy podobieństwa segmentów

Uzgodnienie aktywów segmentu z całkowitymi aktywami jednostki wymagane tylko wtedy, gdy dane te są przedstawiane głównemu organowi

odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych.

Jednostka uwzględniła zmianę i ujawnia informację zgodnie z MSSF 8 w nocie 8.

- Zmiany do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe oraz MSR 38 Aktywa niematerialne

Zmiany mają zastosowanie retrospektywne i wyjaśniają, że składnik aktywów może zostać przeszacowany na podstawie pozyskanych danych obserwowalnych poprzez skorygowanie wartości bilansowej brutto składnika aktywów do wartości rynkowej lub przez określenie wartości bilansowej brutto proporcjonalnie tak, że uzyskana wartość bilansowa odpowiada wartości rynkowej. Dodatkowo, umorzenie stanowi różnicę między wartością brutto a wartością bilansową aktywa.

Zmiana dotyczy wyceny rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych zgodnie z modelem wartości przeszacowanej. Spółka nie stosuje tego modelu i w związku z tym zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- Zmiany do MSSF 13 Wycena do wartości godziwej

Zmiany doprecyzowują, że usunięcie paragrafu B5.4.12 z MSSF 9 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena nie miało na celu zmiany wymagań dotyczących wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań. W związku z powyższym, jednostki w dalszym ciągu posiadają możliwość wyceny krótkoterminowych nieoprocentowanych zobowiązań i należności w wartości nominalnej, jeżeli efekt dyskonta nie miałby istotnego wpływu na prezentowane dane finansowe.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- Zmiany do MSR 24 Ujawnienie informacji o podmiotach powiązanych

Zmiany mają zastosowanie retrospektywne i wyjaśniają, że jednostka zarządzająca (świadcząca usługi kluczowego personelu kierowniczego) jest traktowana jako jednostka powiązana na potrzeb ujawnień dotyczących jednostek powiązanych. Dodatkowo jednostka, która korzysta z usług świadczonych przez jednostkę zarządzającą jest zobowiązana do ujawnienia kosztów poniesionych z tego tytułu.

Wyjaśnienia te są zgodne z ze sposobem klasyfikowania jednostki zarządzającej jako podmiotu powiązanego i z zakresem ujawnień dotyczącym tej jednostki zarządzającej.

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 obejmujące:

- Zmiany do MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa (lub grupy do zbycia) są zazwyczaj zbyte przez sprzedaż lub wydanie właścicielom. Zmiany precyzują, że zmiana jednej z metod na inną nie będzie traktowana jako nowy plan zbycia, a będzie kontynuacją pierwotnego planu.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- Zmiany do MSR 34 Śródroczna sprawozdawczość finansowa

Zmiany wyjaśniają, że wymogi dotyczące ujawnień śródrocznych mogą zostać spełnione zarówno poprzez zamieszczenie odpowiednich ujawnień w śródrocznym sprawozdaniu

finansowym bądź dodanie referencji pomiędzy śródrocznym sprawozdaniem finansowym a innym raportem (np. sprawozdaniem z działalności Zarządu). Pozostałe informacje w ramach śródrocznego sprawozdania finansowego muszą być dostępne dla użytkowników na tych samych zasadach oraz w tym samym czasie, w jakim dostępne jest śródroczne sprawozdanie finansowe.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki a także na sposób prezentacji śródrocznych sprawozdań finansowych.

■ Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji

Zmiany wyjaśniają zasady zawarte w MSR 16 i MSR 38 mówiące o tym, że metoda amortyzacji oparta na przychodach odzwierciedla sposób, w jaki jednostka osiąga korzyści ekonomiczne generowane przez składnik aktywów, a nie oczekiwany sposób wykorzystywania przyszłych korzyści ekonomicznych wynikających ze składnika aktywów. W rezultacie, metoda oparta na przychodach nie może być stosowana do amortyzacji środków trwałych i tylko w pewnych okolicznościach jej zastosowanie może być poprawne w odniesieniu do amortyzacji aktywów niematerialnych. Zmiany mają zastosowanie prospektywne i dotyczą okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

■ Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym

Zmiany umożliwiają jednostkom na ujmowanie w jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestycji w podmiotach zależnych,

stowarzyszonych oraz we wspólnych przedsięwzięciach przy zastosowaniu metody praw własności. Podmioty, które stosują MSSF i zdecydują się na wprowadzenie zmiany sposobu ujmowania inwestycji na metodę praw własności zastosują tę zmianę retrospektywnie.

Jednostka Dominująca nie zastosowała w sprawozdaniu jednostkowym opcji wprowadzonej przez zmianę.

■ Zmiany do MSR 1 Ujawnienia

Zmiany doprecyzowują istniejące wymogi MSR 1 dotyczące:

- o istotności,
- o agregacji i sum częściowych,
- o kolejności not,
- o prezentacji informacji o udziale w pozostałych całkowitych dochodach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć rozliczanych według metody praw własności.

Ponadto, zmiany wyjaśniają wymogi, które mają zastosowanie, gdy dodatkowe sumy częściowe są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Zmiany dotyczą okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Zastosowanie tych zmian nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności a także sposób prezentacji danych finansowych Grupy.

Ponadto następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2016 roku, jednak nie dotyczą

informacji prezentowanych i ujawnianych w sprawozdaniu finansowym Grupy:

- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne

Zmiana dotyczy ujęcia roślin produkcyjnych.

- Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności

Zmiana dotyczy ujęcia przez wspólnika wspólnego działania nabytych udziałów we wspólnym działaniu.

- Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: składki pracownicze

Zmiana dotyczy ujęcia świadczeń wnoszonych przez pracowników lub osoby trzecie przy ujmowaniu programów określonych świadczeń.

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji

Zmiany te wyjaśniają które podmioty zależne jednostki inwestycyjnej powinny być objęte konsolidacją i nie podlegać wycenie do wartości godziwej przez zysk lub stratę. Zmiany wyjaśniają także, że zwolnienie z prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego nadal ma zastosowanie do jednostek inwestycyjnych, które są jednostkami dominującymi. Ma to zastosowanie nawet wtedy, gdy spółka zależna wyceniana jest w wartości godziwej przez zysk lub stratę przez jednostkę dominującą wyższego szczebla.

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 obejmujące:

- Zmiany do MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji

- I. Kontrakty usługowe - zmiana wyjaśnia, że umowa o świadczenie usług, która obejmuje opłatę może stanowić

kontynuację zaangażowania w aktywo finansowe.

- II. Zastosowanie zmian do MSSF 7 (wydanych w grudniu 2011 roku) do skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego.

Zmiany mają zastosowanie retrospektywne i odnoszą się do okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

- Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze

Zmiana dotyczy szacowania stopy dyskonta.

Spółka powinna uwzględnić zmiany od początku najwcześniejszego okresu porównawczego zaprezentowanego w pierwszym sprawozdaniu uwzględniającym niniejsze zmiany. Wpływ zastosowania zmian powinien zostać ujęty w bilansie otwarcia zysków zatrzymanych. Zmiana obowiązuje od 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Zastosowanie powyższych zmian do standardów nie spowodowało zmian w danych porównawczych.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnych innych standardów, interpretacji lub zmian, które zostały opublikowane, lecz nie weszły dotychczas w życie.

7.2. Porównywalność danych

Dokonano zmiany prezentacji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (pasywa) oraz krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań w skonsolidowanym bilansie na dzień 31 grudnia 2015 roku zwiększając krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług

oraz pozostałe zobowiązania oraz zmniejszając krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (pasywa) o kwotę 4.646 tys. PLN na skutek prezentacji zobowiązań wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązań z tytułu podatku akcyzowego w ramach pozostałych zobowiązań krótkoterminowych.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych

rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) –prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 *Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 *Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano 12 września 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych* (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia

- niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji* (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
 - Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - Zmiany do MSSF 2 *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji* (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.
 - *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - Interpretacja KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej i zaliczki* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
 - Zmiany do MSR 40: *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Zarząd analizuje wpływ, jaki mogłyby mieć powyższe zmiany na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości, nie spodziewa się jednak by wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na Grupę.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Arctic Paper S.A. i jej jednostek zależnych sporządzane każdorazowo za rok

zakończony 31 grudnia. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF UE,

sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez Jednostkę Dominującą ma miejsce wtedy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania

9.2. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą wspólnemu nadzorowi.

Inwestycje Grupy w wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu

istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane, jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach

wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia. W dniu dokonania inwestycji we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy we wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość

9.3. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zostały ujawnione w nocie 40.1.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź

odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danego wspólnego przedsięwzięcia.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

Przychody/koszty z wyceny udziałów we wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane jako pozostałe przychody/koszty finansowe.

zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,

- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,

- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarządy spółek zależnych lub Zarząd Arctic Paper S.A. określają zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych.

Niezależni rzeczoznawcy są zaangażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości na koniec każdego roku obrotowego. Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych jest dokonywana przez niezależne instytucje finansowe specjalizujące się w wycenie takich instrumentów.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

9.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna jednostki są przeliczane na walutę pomiaru przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna jednostki są przeliczane na walutę pomiaru przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych lub - w przypadkach zdefiniowanych w zasadach (polityce) rachunkowości - są kapitalizowane, jako koszt aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie innej niż waluta funkcjonalna są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie innej niż waluta funkcjonalna są

przeliczone na PLN po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Walutami funkcjonalnymi zagranicznych jednostek zależnych są EUR, SEK, DKK, NOK, GBP i CHF. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania tych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy (PLN) po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich rachunki zysków i strat są przeliczane po średnim kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe od pożyczek traktowanych zgodnie z MSR, 21 jako inwestycje w spółki zależną są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozostałych całkowitych dochodach.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
USD	4,1793	3,9011
EUR	4,4240	4,2615
SEK	0,4619	0,4646
DKK	0,5951	0,5711
NOK	0,4868	0,4431
GBP	5,1445	5,7862
CHF	4,1173	3,9394

Średnie kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	01/01 - 31/12/2016	01/01 - 31/12/2015
USD	3,9432	3,7730
EUR	4,3638	4,1843
SEK	0,4612	0,4475
DKK	0,5861	0,5610
NOK	0,4697	0,4680
GBP	5,3417	5,7675
CHF	4,0027	3,9228

9.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria

rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	25 - 50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 - 20 lat
Urządzenia biurowe	3 - 10 lat
Środki transportu	5 - 10 lat
Komputery	1 - 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego okresu sprawozdawczego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w

przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone, jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową

danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane

według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

9.5.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

9.6. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólnie przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólnie przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólnie przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością

9.7. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone, (jeżeli spełniają kryterium rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości

inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe (nota nr 9.5) aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem

od początku właśnie zakońzonego okresu sprawozdawczego.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Relacje z klientami	Znaki handlowe	Oprogramowanie
Okres użytkowania	10 lat	Nieokreślony	2-5 lat
Metoda amortyzacji	10 lat metodą liniową	Nie amortyzuje się	2-5 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna weryfikacja oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Po analizie istotnych czynników, dla znaków handlowych Grupa nie określa limitu okresu użytkowania. Intencją Grupy jest funkcjonowanie przez nieokreślony czas pod tym samym znakiem handlowym i ocenia się, iż nie nastąpi jego utrata wartości. W związku z tym i zgodnie z MSR 38 Grupa nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych od składników aktywów niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. W przypadku takich zasobów okres użytkowania

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie, – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej, – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

powinien być weryfikowany w każdym okresie sprawozdawczym, co ma na celu ustalenie, czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają założenie o nieokreślonym czasie użytkowania składnika aktywów.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.7.1. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki:

- Sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia.

9.7.2. Prawa do emisji

Grupa jest właścicielem elektrociepłowni i z tego tytułu posiada prawa do emisji zużywane w toku działalności. Grupa stosuje metodę wykazywania zobowiązań netto dotyczącą ujęcia księgowego praw do emisji gazów cieplarnianych. Oznacza to, że prawa nabyte bezpłatnie, ujmowane są w bilansie w cenie ich nabycia równej „zero”, a rezerwa związana z zobowiązaniem do umorzenia odpowiedniej liczby praw tworzona jest w momencie wystąpienia deficytu posiadanych praw. W przypadku zakupu praw do emisji gazów cieplarnianych w celu pokrycia deficytu w przyszłości, w momencie

Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

nabycia prawa te są ujmowane w cenie nabycia w aktywach niematerialnych. Rezerwa na deficyt praw do emisji jest mierzona wtedy zgodnie z wartością nabytych aktywów niematerialnych. Rezerwa jest rozpoznana w wysokości opartej na rocznym limicie praw do emisji.

Polityka ujęcia transakcji typu swap CER/EUA

Grupa zawiera transakcje wymiany forward ("swap EUA/CER") z podmiotami zewnętrznymi w celu wymiany praw do emisji, CO₂ w ramach europejskiego systemu handlu, ("EUA") w przyszłości (przed datą, w której

poszczególne zakłady muszą regulować swoje zobowiązania za dany okres) na taką samą ilość certyfikatów potwierdzonej redukcji ("CER"). Jeżeli swap EUA/CER jest zawierany oraz utrzymywany w zgodzie ze spodziewanymi wymaganiami do użycia CER przez jednostkę (tj. w celu rozliczenia zobowiązań wynikających z emisji CO₂), nie jest on regulowany przez MSR 39.

Ujęcie księgowe w momencie otrzymania zapłaty

Jeżeli zapłata jest otrzymana przed datą zapadalności transakcji typu swap EUA/CER, Grupa rozpoznaje

9.7.3. Certyfikaty w kogeneracji

Grupa, jako jednostka produkująca energię elektryczną w kogeneracji otrzymuje świadectwa pochodzenia, („żółte certyfikaty”). Przychody z tytułu certyfikatów rozpoznawane są, jako pomniejszenie kosztów w momencie produkcji i wyceniane po aktualnie obowiązującej na rynku cenie, pod warunkiem, że rynek ww. certyfikatów jest aktywny. W przeciwnym wypadku

9.8. Leasing

Grupa, jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch

przychody przyszłych okresów w tej kwocie, jako że EUA nie zostały dostarczone w tym momencie.

Ujęcie księgowe w momencie zapadalności transakcji EUA/CER

Certyfikaty CER ujmowane są w wartości godziwej. Różnica pomiędzy (i) sumą otrzymanej gotówki oraz wartością godziwą otrzymanych certyfikatów CER oraz (ii) wartością historyczną praw, EUR przekazanych jest rozpoznawana, jako zysk (strata). Przychód przyszłych okresów jest ujmowany w rachunku wyników, jako część tego zysku (straty).

przychody rozpoznawane są w momencie sprzedaży certyfikatów. Prawa materialne wynikające z wyceny ujmowane są w aktywach niematerialnych. Dane szczegółowe dotyczące otrzymanych w bieżącym roku certyfikatów zostały przedstawione zostały w nocie nr 44.

okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są, jako koszty w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty

bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co

przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

9.9. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty

wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku, którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika

aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o

wartość końcową.

9.10. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane, jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, aktywów niematerialnych i wyrobów gotowych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,

obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstaje w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

9.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności;
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Pożyczki i należności;
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe notowane na aktywnym rynku niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone, jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do

terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co, do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) Został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej

uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat, jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.

Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na

aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane, jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji sprzedaży, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży, (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczoney, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz

- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

9.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

9.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją

obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu

9.12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub

utrata wartości ustala się, jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych, jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.13. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty

pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia. W przypadku instrumentów wbudowanych nabytych w transakcji połączenia jednostek Grupa nie dokonuje ponownej oceny

wbudowanych instrumentów pochodnych na dzień połączenia (są one oceniane na dzień pierwotnego

ujęcia w jednostce nabytej).

9.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut i zmianami stóp procentowych, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są, jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można

konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub

- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

9.14.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/ lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej są ujmowane w zysku lub stracie.

W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej pozycji ujmowanych według zamortyzowanego kosztu, korekta do wartości bilansowej jest amortyzowana i ujmowana w zysku lub stracie przez pozostały okres do upływu terminu wymagalności instrumentu.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego

9.14.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się

zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się, jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przeklasyfikowywane są z kapitału własnego do zysku lub straty w tym samym okresie lub okresach, w których nabyty składnik aktywów niefinansowych lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

9.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały	w cenie nabycia ustalonej metodą "średnioważonego kosztu"
Produkty gotowe i produkty w toku	koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego
Towary	w cenie nabycia ustalonej metodą "średnioważonego kosztu"

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty

wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z

upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwale lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

9.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania

finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane, jako przeznaczone do obrotu, chyba, że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2015 roku: zero).

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych

9.20. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo

instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie, jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według amortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygaśło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaśł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatków, zobowiązania z tytułu świadczeń socjalnych i emerytalnych, zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku

spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany, jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez

9.21. Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Na podstawie wycen dokonanych przez profesjonalne firmy aktuarialne Grupa tworzy rezerwę na przyszłe świadczenia pracownicze.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

9.22. Płatności w formie akcji

Pracownicy (w tym członkowie zarządu) Grupy otrzymują nagrody w formie akcji.

9.22.1 Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę w oparciu o model dwumianowy. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględniane są rynkowe warunki nabycia uprawnień (związane z ceną akcji jednostki dominującej) oraz warunki inne niż warunki nabycia uprawnień.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności wyników i świadczenia pracy bądź usług, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu jednostki dominującej na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw

zależy od warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia warunków rynkowych lub warunków innych niż warunki nabycia uprawnień, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności wyników i świadczenia pracy bądź usług.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Dotyczy to również nagród w przypadku, których warunki inne niż warunki nabycia uprawnień będące pod kontrolą jednostki dominującej lub pracownika nie są spełnione. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej.

9.23. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny

sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu

przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

9.23.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

9.23.2. Świadczenie usług

Spółki handlowe wewnątrz Grupy świadczą usługi sprzedaży na rzecz papierni. Za te usługi otrzymują one prowizję opierającą się na wielkości rzeczywistej sprzedaży produktów na każdym poszczególnym rynku. Oznacza to, że zysk ze świadczenia usług sprzedaży jest rozpoznawany w tym samym czasie, co sprzedaż produktów. Tylko przychód z papierni spoza Grupy prezentowany jest w przychodach ze sprzedaży.

9.23.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

9.23.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.23.5. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

9.23.6. Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej. zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w

9.24. Podatki

9.24.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od

organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie

9.24.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według

przewidywać będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub

9.24.3. Podatek odroczonego związany z działalnością w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Grupa prowadzi działalność na terenie Kostrzyńsko – Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i z tego tytułu korzysta ze zwolnienia z podatku dochodowego do wysokości poniesionych nakładów inwestycyjnych.

W przypadku, gdy poniesione nakłady inwestycyjne nie znajdują pokrycia w dochodzie za dany rok podatkowy wówczas od zdyskontowanej nadwyżki nakładów obliczonej zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów

bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

z dnia 14 września 2004 roku w sprawie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Dz.U. nr 222 poz. 2252 z dnia 13 października 2004 roku) Grupa tworzy aktywo z tytułu podatku odroczonego do wysokości, której prawdopodobieństwo wykorzystania jest wysokie.

Utworzone aktywo jest wykorzystywane w następnym okresie podatkowym, w momencie osiągnięcia odpowiedniej kwoty dochodu do opodatkowania.

9.24.4. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio, jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz

- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie, jako część należności lub zobowiązań.

9.24.5. Podatek akcyzowy

Kwota podatku akcyzowego należnego w zakresie produkowanej energii elektrycznej jest rozpoznawana w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy oraz w bilansie w pozycji zobowiązania.

Podatek akcyzowy od energii używanej na własne potrzeby jest rozpoznawany jako koszt własny sprzedaży w rachunku zysków i strat.

9.25. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto i zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Rozwodniony zysk na akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto i zysku netto

z działalności kontynuowanej za dany okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej przez rozwodnioną średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10. Segmenty operacyjne

Podstawowym rodzajem działalności Grupy jest produkcja papieru, który do końca 2015 roku produkowany był w czterech Papierniach. W ciągu 2015 roku Zarząd Arctic Paper ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Ze względu na istotną część działalności Grupy prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia Papierni oraz ich wyodrębnienie operacyjne i geograficzne, Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną. Z tego względu prezentacja segmentów operacyjnych za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku obejmująca działalność kontynuowaną obejmuje wyniki finansowe trzech Papierni:

- Arctic Paper Kostrzyn S.A. (Polska) - produkuje wysokiej jakości niepowlekany papier graficzny pod marką Amber, poziom produkcji na poziomie 285.000 ton papieru rocznie;
- Arctic Paper Munkedals AB (Szwecja) - produkuje wysokiej jakości niepowlekany papier graficzny pod marką Munken, roczne zdolności produkcyjne kształtują się na poziomie 160.000 ton papieru rocznie;

- Arctic Paper Grycksbo (Szwecja) – produkcja powlekanego papieru bezdrzewnego pod markami G-Print i Arctic, zdolności produkcyjne 260.000 ton rocznie.

W związku z nabyciem Grupy Rottneros w grudniu 2012 roku obejmującej dwa zakłady produkujące celulozę, Grupa Arctic Paper wyróżniła także segment operacyjny „Celuloza”.

Grupa wyróżnia następujące segmenty działalności:

- **Papiery niepowlekane** – papiery przeznaczone do druku lub innych celów graficznych, wśród których wyróżniamy papiery bezdrzewne i drzewne. Niepowlekany papier bezdrzewny może być wytwarzany z różnych mas włóknistych, z różną zawartością wypełniaczy i poddany szeregowi procesów uszlachetniania, takich jak zaklejanie powierzchniowe i kalandrowanie. Dwie główne kategorie tego typu papieru to papier graficzny (używany m.in. do druku książek i katalogów) oraz papiery biurowe (np. do kserokopiarek), przy czym Grupa nie produkuje obecnie papierów biurowych. Niepowlekany papier drzewny z tzw. mas włóknistych pozyskiwanych metodą mechaniczną przeznaczony do drukowania lub innych celów graficznych. Ten gatunek papieru jest wykorzystywany do druku czasopism technikami rotograwiurą i offsetową. Produkty Grupy w tym

segmentie są zazwyczaj używane do druku książek w miękkich okładkach.

- **Papiery powlekane** - powlekany papier bezdrzewny to papier przeznaczony do drukowania lub innych celów graficznych, powlekany jedno- lub obustronnie mieszkankami z pigmentami mineralnymi, takimi jak kaolin (ang. china clay), węglan wapnia itp. Powlekanie może odbywać się różnymi metodami, zarówno na maszynie papierniczej (ang. online), jak i poza maszyną papierniczą (ang. offline) i może być uzupełnione superkalandrowaniem zapewniającym gładką powierzchnię. Powlekanie poprawia jakość druku zdjęć i ilustracji.
- **Celuloza** - celuloza siarczanowa pełnobieloną (ang. fully bleached sulphate pulp) oraz celuloza siarczanowa niebielona (ang. unbleached sulphate pulp), która jest używana przede wszystkim do produkcji papieru drukarskiego i piśmiennego, tektury, papieru higienicznego oraz białego papieru opakowaniowego a także celuloza chemotermomechaniczna (ang. CTMP) oraz ścier drzewny (ang. groundwood), które są stosowane głównie do produkcji papieru drukarskiego oraz papieru piśmiennego,
- **Pozostałe** – segment skupia wyniki działalności Arctic Paper S.A. i Arctic Paper Finance AB.

Podział segmentów działalności na segment papierów niepowlekanych, powlekanych i celulozę jest podyktowany następującymi przesłankami:

- Popyt na produkty i ich podaż, a także ceny produktów sprzedawanych na rynku są kształtowane przez charakterystyczne dla danego segmentu czynniki, w tym między innymi poziom zdolności produkcyjnych w danym segmencie papieru i celulozy,

- Kluczowe parametry operacyjne takie jak np. napływ zamówień czy poziom kosztów produkcji są determinowane przez czynniki zbliżone do siebie w ramach poszczególnych segmentów papieru i celulozy,
- Produkty wytwarzane w Papierniach należących do Grupy mogą być z pewnymi ograniczeniami alokowane do produkcji w innych jednostkach w ramach tego samego segmentu papieru, co w pewnym stopniu zaburza wyniki finansowe realizowane przez poszczególne Papiernie,
- Wyniki Grupy Arctic Paper są zdominowane przez globalne trendy rynkowe w zakresie kształtowania się cen papieru i cen celulozy i w mniejszym stopniu zależą od indywidualnych uwarunkowań jednostek produkcyjnych,

Co miesiąc, na bazie raportów wewnętrznych otrzymywanych od spółek (z wyłączeniem spółek Grupy Rottneros), wyniki poszczególnych segmentów działalności analizowane są przez kadrę kierowniczą Grupy. Analiza danych finansowych spółek z Grupy Rottneros odbywa się na podstawie kwartalnych raportów finansowych publikowanych na stronach internetowych Rottneros AB.

Wyniki działalności mierzone są przede wszystkim w oparciu o poziom EBITDA wyliczoną przez dodanie amortyzacji i odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych do zysku (straty) z działalności operacyjnej, w każdym przypadku określonych zgodnie z MSSF UE. EBITDA nie jest miarą zysku (straty) z działalności operacyjnej, wyników operacyjnych ani płynności według MSSF UE. EBITDA jest miernikiem, który Zarząd wykorzystuje w zarządzaniu działalnością.

Transakcje pomiędzy segmentami są zawarte na warunkach rynkowych, tak jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań z działalności kontynuowanej w podziale na poszczególne segmenty Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 oraz według stanu na 31 grudnia 2016 roku

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Działalność kontynuowana					Wyłączenia	Działalność kontynuowana ogółem
	Niepowlekane	Powlekane	Celuloza	Pozostałe	Razem		
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrzných	1 531 825	687 329	747 818	-	2 966 972	-	2 966 972
Sprzedaż między segmentami	41	18 969	50 134	42 784	111 928	(111 928)	-
Przychody segmentu ogółem	1 531 866	706 299	797 952	42 784	3 078 901	(111 928)	2 966 972
Wynik segmentu							
EBITDA	145 369	2 522	101 529	246	249 666	(62)	249 603
Przychody z tytułu odsetek	5 903	59	-	2 750	8 713	(8 289)	424
Koszty z tytułu odsetek	(12 369)	(6 754)	-	(11 313)	(30 436)	6 637	(23 799)
Amortyzacja	(54 339)	(26 523)	(39 148)	(402)	(120 412)	-	(120 412)
Utrata wartości aktywów trwałych	-	-	(4 151)	-	(4 151)	-	(4 151)
Dodatnie różnice kursowe i pozostałe przychody finansowe	3 891	61	922	55 888	60 763	(59 837)	926
Ujemne różnice kursowe i pozostałe koszty finansowe	(17 979)	(3 804)	(4 151)	(7 586)	(33 521)	5 127	(28 393)
Zysk (strata) brutto	70 475	(34 438)	55 000	39 584	130 621	(56 424)	74 197
Aktywa segmentu	913 758	278 235	563 672	399 241	2 154 906	(433 476)	1 721 430
Zobowiązania segmentu	425 011	360 848	150 118	411 150	1 347 127	(349 886)	997 240
Nakłady inwestycyjne	(47 128)	(1 729)	(128 226)	(71)	(177 154)	-	(177 154)
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	924	-	-	-	924	-	924

- Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane przy konsolidacji.
- Wynik segmentów nie uwzględnia przychodów finansowych (1.350 tys. PLN, z czego 424 tys. PLN stanowią przychody z tytułu odsetek) i kosztów finansowych (52.192 tys. PLN, z czego 23.799 tys. PLN stanowią koszty z tytułu odsetek), amortyzacji (120.412 tys. PLN), utraty wartości aktywów niefinansowych 4.151 tys. PLN) jak również obciążeń z tytułu podatku dochodowego (-15.369 tys. PLN). Wynik segmentów zawiera natomiast zysk ze sprzedaży pomiędzy segmentami 62 tys. PLN.
- Aktywa i zobowiązania segmentów nie zawierają podatku odroczonego (aktywo: 35.034 tys. PLN, rezerwa: 11.851 tys. PLN), ponieważ pozycje te są zarządzane na poziomie Grupy. Aktywa segmentów nie zawierają inwestycji w spółki działające w ramach Grupy.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań z działalności kontynuowanej w podziale na poszczególne segmenty Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 oraz według stanu na 31 grudnia 2015 rok.

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Działalność kontynuowana						Działalność kontynuowana ogółem
	Niepowlekane	Powlekane	Celuloza	Pozostałe	Razem	Wyłączenia	
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrzných	1 484 666	674 976	740 818	-	2 900 460		2 900 460
Sprzedaż między segmentami	3 550	20 570	62 416	39 937	126 473	(126 473)	-
Przychody segmentu ogółem	1 488 215	695 547	803 234	39 937	3 026 933	(126 473)	2 900 460
Wynik segmentu							
EBITDA	78 087	(9 851)	142 982	2 149	213 366	(669)	212 697
Przychody z tytułu odsetek	8 839	128	-	2 470	11 436	(10 304)	1 132
Koszty z tytułu odsetek	(12 198)	(6 404)	-	(11 954)	(30 556)	8 877	(21 679)
Amortyzacja	(50 617)	(26 447)	(35 128)	(266)	(112 458)	-	(112 458)
Dodatnie różnice kursowe i pozostałe przychody finansowe	1 171	-	447	66 665	68 284	(67 830)	455
Ujemne różnice kursowe i pozostałe koszty finansowe	(6 610)	(1 616)	(2 237)	(4)	(10 467)	2 470	(7 997)
Zysk (strata) brutto	18 671	(44 189)	106 064	59 059	139 605	(67 456)	72 149
Aktywa segmentu	1 090 810	309 111	525 504	238 082	2 163 508	(450 535)	1 712 974
Zobowiązania segmentu	641 627	377 625	153 783	281 243	1 454 278	(401 631)	1 052 647
Nakłady inwestycyjne	(44 081)	(4 510)	(46 538)	(1 338)	(96 468)	-	(96 468)
Udziały we wspólnych przedsięwzięciach	5 169	-	-	-	5 169	-	5 169

- Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane przy konsolidacji.
- Wynik segmentów nie uwzględnia przychodów finansowych (1.587 tys. PLN, z czego 1.132 tys. PLN stanowią przychody z tytułu odsetek) i kosztów finansowych (29.676 tys. PLN, z czego 21.679 tys. PLN stanowią koszty z tytułu odsetek), amortyzacji (112.458 tys. PLN), utraty wartości aktywów niefinansowych (0 tys. PLN) jak również obciążeń z tytułu podatku dochodowego (-1.131 tys. PLN). Wynik segmentów zawiera natomiast zysk ze sprzedaży pomiędzy segmentami 669 tys. PLN.
- Aktywa i zobowiązania segmentów nie zawierają podatku odroczonego (aktywo: 47.625 tys. PLN, rezerwa: 2.468 tys. PLN), ponieważ pozycje te są zarządzane na poziomie Grupy. Aktywa segmentów nie zawierają inwestycji w spółki działające w ramach Grupy.

10.1. Przychody i aktywa trwałe według krajów i regionów

Poniższa tabela przedstawia przychody Grupy od klientów zewnętrznych w podziale na kraje i regiony w latach 2015-2016 oraz aktywa trwałe Grupy pomniejszone o aktywo z tytułu podatku odroczonego w podziale na kraje i regiony na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku:

Informacje geograficzne	Rok zakończony	Rok zakończony
Przychody od klientów zewnętrznych:	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Niemcy	685 936	635 181
Francja	214 198	198 333
Wielka Brytania	215 687	247 395
Skandynawia	409 415	405 612
Europa Zachodnia (inne kraje niż powyższe)	410 594	292 238
Polska	342 721	345 626
Europa Środkowo-Wschodnia (inne kraje niż Polska)	504 446	537 043
Poza Europę	183 974	239 032
Sprzedaż razem	2 966 972	2 900 460

Informacje geograficzne	Rok zakończony	Rok zakończony
Aktywa trwałe:	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Niemcy	140	181
Francja	323	332
Skandynawia	478 605	407 383
Europa Zachodnia (inne kraje niż powyższe)	1 020	916
Polska	369 140	374 073
Europa Środkowo-Wschodnia (inne kraje niż Polska)	80	157
Aktywa trwałe razem	849 310	783 043

Przychody ze sprzedaży dotyczące pozycji „Europa Zachodnia” odnoszą się głównie do sprzedaży w Belgii, Holandii, Austrii, Szwajcarii, Włoszech i Hiszpanii. Przychody ze sprzedaży dotyczące pozycji „Europa Środkowo-Wschodnia” odnoszą się do sprzedaży na Ukrainie, w Czechach, Słowacji, Węgrzech oraz Bułgarii. Przychody ze sprzedaży dotyczące pozycji „Poza Europę” odnoszą się głównie do sprzedaży do Chin i Stanów Zjednoczonych. Sprzedaż do żadnego z odbiorców nie przekracza 10% przychodów ogółem.

Na aktywa trwałe składają się rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne, nieruchomości inwestycyjne oraz pozostałe aktywa finansowe i niefinansowe.

11. Przychody i koszty

11.1. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Rozwiązanie rezerw	3 770	96
Otrzymane odszkodowania	5 175	718
Przychody z dzierżawy	2 197	2 173
Sprzedaż usług	840	838
Dotacje	3 376	2 891
Sprzedaż mediów	27 856	29 449
Sprzedaż materiałów	10 610	10 127
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	38	51
Zysk na sprzedaży praw do emisji CO2	3 616	7 857
Inne	9 075	5 445
Razem	66 554	59 644

11.2. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Podatek od nieruchomości	(1 323)	(1 308)
Koszty sprzedaży mediów	(27 835)	(27 727)
Koszty sprzedaży materiałów	(12 705)	(6 412)
Koszty redukcji zatrudnienia	(727)	(320)
Strata na sprzedaży rzeczowych środków trwałych	(514)	(1 005)
Inne	(2 043)	(2 669)
Razem	(45 147)	(39 440)

11.3. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przychody z tytułu odsetek od środków na rachunkach bankowych	177	265
Przychody z tytułu odsetek od należności	31	174
Pozostałe przychody odsetkowe	212	694
Zyski z aktywów finansowych	930	454
Razem	1 350	1 587

11.4. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek wycenianych po zamortyzowanym koszcie	(19 531)	(17 944)
Odsetki od innych zobowiązań finansowych	(4 742)	(30)
Odsetki od rezerw aktuarialnych	(2 222)	(2 033)
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	(1 653)	(1 860)
Ujemne różnice kursowe	(12 895)	(1 261)
Koszty finansowe z tytułu przedterminowej spłaty kredytów bankowych	(3 517)	-
Strata na udziałach we wspólnych przedsięwzięciach	(4 209)	-
Pozostałe koszty finansowe	(3 424)	(6 547)
Razem	(52 192)	(29 676)

11.5. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Amortyzacja	(120 412)	(112 458)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(4 151)	-
Zmiana stanu produktów	(20 600)	17 546
Zmiany odpisu aktualizującego na zapasy	(2 490)	(2 366)
Zużycie materiałów i energii	(1 748 794)	(1 775 971)
Usługi obce	(429 203)	(407 982)
Podatki i opłaty	(12 541)	(12 626)
Koszty świadczeń pracowniczych	(404 132)	(395 810)
Pozostałe koszty rodzajowe	(109 027)	(103 370)
Wartość sprzedanych towarów	(11 988)	(27 388)
Koszty według rodzajów,		
w tym:	(2 863 338)	(2 820 425)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(2 543 312)	(2 490 533)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(250 257)	(266 296)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(69 770)	(63 597)

11.6. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	(117 644)	(109 016)
Utrata wartości rzeczowych środków trwałych	(1 384)	-
Utrata wartości aktywów niematerialnych	(2 767)	-
Odpisy zapasów	-	-
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	(1 344)	(2 427)
Utrata wartości rzeczowych środków trwałych	-	-
Utrata wartości aktywów niematerialnych	-	-
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		
Amortyzacja środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	(1 424)	(1 015)
Utrata wartości rzeczowych środków trwałych	-	-
Utrata wartości aktywów niematerialnych	-	-

Amortyzacja w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych zawiera dodatkowo wartość nakładów na rzeczowe aktywa trwałe dotyczące działalności zaniechanej i w całości umorzone w 2016 r. w wysokości 465 tys. PLN (2015 rok: 6.599 tys. PLN).

11.7. Koszty świadczeń pracowniczych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Koszty wynagrodzeń		(297 017)	(292 500)
Koszty ubezpieczeń społecznych		(82 058)	(76 827)
Koszty świadczeń emerytalnych	26.1	(31 413)	(19 722)
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem		(410 488)	(389 049)
w tym:			
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		(319 275)	(319 023)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		(18 098)	(17 829)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		(66 760)	(58 958)
Pozycje ujęte w pozostałych dochodach całkowitych		(6 356)	6 761

Łączna wartość świadczeń pracowniczych ujęta w pozostałych całkowitych dochodach za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wynosi - 9.281 tys. PLN (2015 rok: +8.271 tys. PLN) i obejmuje również zyski/starty aktuarialne dotyczące działalności zaniechanej wysokości -2.925 tys. PLN (2015 rok: +1.510 tys. PLN).

12. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku, które podlegają reklasyfikacji do zysku lub straty, przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
<i>Zabezpieczenia przepływów pieniężnych</i>		
Zyski (straty) za okres wynikające z kontaktów rozliczonych w trakcie okresu sprawozdawczego	22 615	(21 491)
Zyski (straty) za okres wynikające z kontaktów nie rozliczonych na dzień sprawozdawczy	21 409	5 398
Korekty wynikające z przeklasyfikowania do zysku (straty)	(343)	(170)
Razem inne całkowite dochody	43 681	(16 264)

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(2 364)	(3 196)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(469)	-
<u>Odroczony podatek dochodowy</u>		
Wynikający z powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	(12 536)	2 065
Korzyści/ (Obciążenie) podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(15 369)	(1 131)
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>		
Efekt podatkowy kosztów podniesienia kapitału akcyjnego	-	-
Korzyść podatkowa (obciążenie podatkowe) wykazana w kapitale własnym	-	-
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów		
<u>Odroczony podatek dochodowy</u>		
Podatek odroczone z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	(10 369)	3 609
Podatek odroczone z tytułu zysków/strat aktuarialnych	1 396	(1 963)
Korzyść podatkowa (obciążenie podatkowe) ujęte w innych całkowitych dochodach	(8 973)	1 646

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki

podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	74 198	72 150
Zysk (strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	1 191	(97 998)
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem	75 388	(25 848)
Podatek wg ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce w latach 2008-2016, wynoszącej 19%	(14 324)	4 911
Korekty podatku z lat ubiegłych ujęte w bieżącym podatku dochodowym	977	-
Różnica wynikająca ze stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	(1 206)	(1 484)
Straty podatkowe, na których nie naliczono aktywa z tytułu podatku odroczonego	(2 293)	(17 762)
Podatkowe ulgi inwestycyjne - działalność w KSSSE	-	10 137
Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanych strat podatkowych	2 913	10 214
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania	3 035	474
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(3 473)	(7 204)
Odpisanie aktywa z tytułu podatku odroczonego na różnicach przejściowych	-	-
Zmiana stawek podatkowych	8	(7)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 19% (rok 2015: -3%)	(14 362)	(722)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(15 369)	(1 131)
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	1 007	409

Wartość nierozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczy głównie strat podatkowych, w stosunku, do których oczekuje się, że wygasną zanim dojdzie do ich realizacji oraz tych różnic przejściowych, które zdaniem Grupy mogą nie zostać wykorzystane podatkowo.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku wynikające z nierozliczonych strat podatkowych są rozpoznawane, gdy realizacja wynikających z nich korzyści podatkowych poprzez wygenerowanie przez jednostkę w przyszłości dochodu do opodatkowania jest prawdopodobna.

Kwoty oraz terminy wygaśnięcia nierozliczonych strat podatkowych przedstawiają się następująco:

Polski system podatkowy przewiduje ograniczenia odnośnie kumulowania strat podatkowych przez osoby prawne będące jednostkami pod wspólną kontrolą, tak jak w przypadku jednostek należących do Grupy. W związku z tym, każda z jednostek zależnych Grupy może wykorzystać tylko własne straty podatkowe do obniżenia dochodu do opodatkowania w późniejszych latach.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Rok wygaśnięcia strat podatkowych		
bez ograniczenia czasowego	13 417	25 458
zakończony 31 grudnia 2016	-	7 905
zakończony 31 grudnia 2017	1 716	1 716
zakończony 31 grudnia 2018	1 716	1 716
zakończony 31 grudnia 2019	3 598	4 974
zakończony 31 grudnia 2020	9 626	4 974
zakończony 31 grudnia 2021 i później	6 028	-
Razem	36 101	46 743

13.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Skonsolidowany bilans na dzień		Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony	
	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Środki trwałe	13 317	18 207	4 890	9 228
Zapasy	-	-	-	-
Należności handlowe	-	-	-	-
Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy	-	-	-	-
Certyfikaty kogeneracji	2 649	1 635	(1 014)	(869)
Korekty do wartości godziwej z tytułu przejęcia jednostek zależnych	-	-	-	-
Straty wykorzystane na poziomie sprawozdań jednostkowych, nierozpoznane w konsolidacji	-	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające	3 547	-	(3 547)	-
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	19 513	19 842	329	8 359

	Skonsolidowany bilans na dzień		Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony	
	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Aktywo z tytułu podatku odroczonego				
Świadczenia po okresie zatrudnienia	6 408	4 247	2 160	(2 972)
Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy	3 187	4 942	(1 755)	1 708
Korekty do wartości godziwej z tytułu utraty wartości aktywów trwałych	-	-	-	-
Zapasy	1 224	1 143	81	84
Należności handlowe	3 816	4 343	(527)	729
Podatkowe ulgi inwestycyjne - działalność w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej	15 280	22 065	(6 785)	7 062
Różnice kursowe	-	-	-	(78)
Nieopodatkowane rezerwy (wg. regulacji szwedzkiego prawa podatkowego)	-	52	(52)	52
Instrumenty zabezpieczające	-	5 282	(5 282)	4 330
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	12 781	22 926	(10 145)	(14 417)
Aktywo brutto z tytułu podatku odroczonego	42 696	65 000	(22 304)	(3 502)
Różnice kursowe			465	(1 146)
Razem , w tym			(21 510)	3 711
Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowym ujęte w innych całkowitych dochodach			(8 973)	1 646
Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w rachunku zysków i strat w tym:			(12 536)	2 065
Zmiany z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w rachunku zysków i strat - działalność zaniechana			-	-
Aktywo / Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego				
w tym:				
- Korekta prezentacji	(7 662)	(17 374)		
- Aktywo z tytułu podatku odroczonego	35 034	47 625		
- Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	11 851	2 468		
w tym:				
- Aktywo z tytułu podatku odroczonego - działalność zaniechana	-	-		
- Rezerwa z tytułu podatku odroczonego - działalność zaniechana	-	-		

14. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, działalność zaniechana

Dnia 28 lipca 2015 roku Zarząd Arctic Paper S.A. ogłosił, że rozpoczął aktywne poszukiwanie nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen, a także równolegle poddał ocenie możliwość podjęcia działań w celu dalszej redukcji strat tej papierni, w tym związanych z wygaszaniem produkcji. Ze względu na istotną część działalności Grupy prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia

Papierni oraz ich wyodrębnienie operacyjne i geograficzne, Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną na dzień 31 grudnia 2015 roku. Grupa Mochenwangen obejmuje: Arctic Paper Mochenwangen GmbH, Arctic Paper Investment GmbH, Arctic Paper Verwaltungs GmbH oraz Arctic Paper Immobilienverwaltung GmbH Co&KG. W konsekwencji aktywa i zobowiązania Grupy

Mochenwangen zostały zaprezentowane odpowiednio jako aktywa związane z działalnością zaniechaną oraz zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną na dzień 31 grudnia 2016 roku, natomiast przychody i koszty tej Grupy zostały zaprezentowane jako zysk (strata) z działalności zaniechanej w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

W związku z kontynuacją poszukiwania nabywcy dla fabryki Arctic Paper Mochenwangen lub jej poszczególnych aktywów Zarząd uznał działalność Grupy Mochenwangen jako działalność zaniechaną również na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Tabele poniżej przedstawiają odpowiednie dane finansowe działalności zaniechanej:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015
Przychody i koszty działalności zaniechanej		
Przychody ze sprzedaży produktów	17 988	235 785
Koszt własny sprzedaży	(11 251)	(259 941)
Zysk (strata) ze sprzedaży	6 737	(24 156)
Koszty sprzedaży	(3 456)	(24 907)
Koszty ogólnego zarządu	(6 245)	(8 597)
Pozostałe przychody operacyjne	12 005	2 639
Pozostałe koszty operacyjne	(7 388)	(40 793)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 653	(95 814)
Przychody finansowe	-	-
Koszty finansowe	(463)	(2 184)
Zysk (strata) brutto	1 191	(97 998)
Podatek dochodowy	1 007	409
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	2 198	(97 588)
Zakumulowane inne całkowite dochody związane z działalnością zaniechaną		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(222)	(6 821)
Zyski/ straty aktuarialne	(2 924)	(2 153)
	(3 146)	(8 974)
Zysk (strata) na jedną akcję:		
– podstawowy z zysku/(straty) z działalności zaniechanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,03	(1,41)
– rozwodniony z zysku z działalności zaniechanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,03	(1,41)

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Aktywa netto związane z działalnością zaniechaną		
Aktywa związane z działalnością zaniechaną		
Zapasy i pozostałe aktywa rzeczowe	10 618	29 396
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	230	15 789
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	128	124
Pozostałe aktywa niefinansowe	-	12
Pozostałe aktywa finansowe	398	1 096
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 320	1 051
	12 694	47 467
Zobowiązania bezpośrednio związane z działalnością zaniechaną		
Rezerwy	15 406	55 484
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	699
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2 435	23 069
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	106	102
Rozliczenia międzyokresowe	142	1 909
	18 088	81 264
Aktywa netto związane z działalnością zaniechaną	(5 394)	(33 797)
	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015
Przepływy pieniężne związane z działalnością zaniechaną		
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(29 764)	(3 852)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	1 405	(6 303)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	28 585	(1 291)
	226	(11 446)

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami obejmująca swoim zakresem podmioty prowadzące działalność gospodarczą i podlegające przepisom prawa polskiego stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Arctic Paper Kostrzyn i Arctic Paper S.A. tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie

działalności socjalnej Spółek, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółki skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 2 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 30 tys. PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Środki pieniężne	14	47
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(12)	(32)
Wydatki z Funduszu pokryte ze środków własnych	-	15
Saldo po skompensowaniu	2	30
	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	607	604

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto lub zysku/(straty) netto z działalności kontynuowanej za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk /(strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	37 748	26 331
Zysk /(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	2 198	(97 588)
Zysk (strata) netto okresu sprawozdawczego przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	39 946	(71 258)
Liczba akcji zwykłych – seria A	50 000	50 000
Liczba akcji zwykłych – seria B	44 253 500	44 253 500
Liczba akcji zwykłych – seria C	8 100 000	8 100 000
Liczba akcji zwykłych – seria E	3 000 000	3 000 000
Liczba akcji zwykłych – seria F	13 884 283	13 884 283
Całkowita liczba akcji	69 287 783	69 287 783
Średnia ważona liczba akcji	69 287 783	69 287 783
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	69 287 783	69 287 783
Zysk (strata) na akcję (w PLN)		
– podstawowy z zysku/(straty) za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,58	(1,03)
– podstawowy z zysku/(straty) z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,54	0,38
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (w PLN)		
– z zysku/(straty) za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,58	(1,03)
– z zysku/(straty) z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,54	0,38

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie

wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidendy są wypłacane w oparciu o zysk netto wykazany w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym Arctic Paper S.A. po pokryciu strat z lat ubiegłych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka nie posiadała akcji uprzywilejowanych.

Możliwość wypłaty potencjalnej dywidendy przez Spółkę na rzecz akcjonariuszy jest uzależniona od poziomu wypłat otrzymanych od spółek zależnych. Ryzyko związane ze zdolnością Spółki do wypłaty dywidendy zostało opisane w części Czynniki ryzyka niniejszego raportu.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji, na podstawie

których Spółka w dniu 30 września 2016 roku wyemitowała obligacje oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w notcie 32.2 „Pozyskanie nowego finansowania”), możliwość wypłaty dywidendy przez Spółkę jest uzależniona od spełnienia przez Grupę określonych wskaźników finansowych w okresie dwóch poprzedzających wypłatę właściwych okresów (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych) oraz braku występowania przypadku naruszenia (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych).

W roku 2016 oraz 2015 Spółka Arctic Paper S.A. nie wypłaciła dywidendy.

18. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	194 741	476 720	54 987	726 448
Zwiększenia z tytułu nabycia	4 064	9 890	81 510	95 464
Zwiększenia z tytułu przeniesienia rzeczowych aktywów trwałych w budowie	7 903	60 367	(68 270)	0
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(59)	-	(59)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(259)	(72)	-	(331)
Odpis amortyzacyjny za okres	(14 314)	(96 326)	-	(110 640)
Różnice kursowe	2 028	5 464	1 408	8 900
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	194 162	455 984	69 636	719 782
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	194 162	455 984	69 636	719 782
Zwiększenia z tytułu nabycia	15 234	58 784	104 973	178 992
Zwiększenia z tytułu przeniesienia rzeczowych aktywów trwałych w budowie	12 285	72 983	(85 480)	(212)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(461)	-	(461)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(43)	(65)	-	(108)
Odpis amortyzacyjny za okres	(14 918)	(104 775)	-	(119 693)
Utrata wartości	-	(1 384)	-	(1 384)
Różnice kursowe	(463)	(1 355)	(281)	(2 098)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	206 258	479 712	88 849	774 818
Stan na dzień 1 stycznia 2015 roku				
Wartość bilansowa brutto	414 114	1 694 051	58 916	2 167 081
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(219 373)	(1 217 332)	(3 929)	(1 440 634)
Wartość bilansowa netto	194 741	476 720	54 987	726 448
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku				
Wartość bilansowa brutto	415 818	1 739 731	69 636	2 225 185
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(221 656)	(1 283 746)	-	(1 505 402)
Wartość bilansowa netto	194 162	455 984	69 636	719 782
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku				
Wartość bilansowa brutto	415 818	1 739 731	69 636	2 225 185
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(221 656)	(1 283 746)	-	(1 505 402)
Wartość bilansowa netto	194 162	455 984	69 636	719 782
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku				
Wartość bilansowa brutto	441 684	1 855 075	88 849	2 385 608
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(235 426)	(1 375 363)	-	(1 610 789)
Wartość bilansowa netto	206 258	479 712	88 849	774 818

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wyniosła 1.384 tys. PLN (za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku: 0 tys. PLN).

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 33.562 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 30.704 tys. PLN).

Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Rzeczowe aktywa trwale o wartości bilansowej 555.431 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 571.022 tys. PLN) objęte są hipoteką/zastawem ustanowionymi w celu zabezpieczenia kredytów bankowych (nota nr 32).

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego i różnic kursowych w roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wyniosła 362 tys. PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015: 644 tys. PLN).

19. Leasing

19.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa zawarła umowy leasingu operacyjnego obejmującego wybrane pojazdy oraz urządzenia techniczne. Zawarcie tych umów leasingowych nie nakłada na leasingobiorcę ograniczeń.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nie odwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
W okresie 1 roku	3 417	3 008
W okresie 1 do 5 lat	4 045	4 827
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	7 462	7 835

19.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych

umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016		Rok zakończony 31 grudnia 2015	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	5 941	4 306	4 774	3 065
W okresie 1 do 5 lat	33 844	30 082	17 488	12 375
Powyżej 5 lat	-	-	16 148	16 148
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	39 785	34 388	38 410	31 588
Minus koszty finansowe	(5 397)		(6 822)	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:				
- krótkoterminowe	34 387	34 388	31 588	31 588
- długoterminowe		4 306		3 065
		30 082		28 523

20. Nieruchomości inwestycyjne

	2016	2015
Bilans otwarcia na 1 stycznia	3 982	3 982
Zwiększenia (późniejsze nakłady)	-	-
Sprzedaż nieruchomości	-	-
Zysk z wyceny do wartości godziwej	92	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	4 074	3 982

Nieruchomości inwestycyjne zostały wykazane według wartości godziwej ustalonej w wyniku wyceny dokonanej przez akredytowanego rzeczoznawcę. Do wyceny zastosowano podejście porównawcze, metoda średniej skorygowanej.

Rzeczoznawca majątkowy posiada uprawnienia zawodowe w dziedzinie szacowania nieruchomości nadane przez Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i rozwoju Miast. Wartość rynkową nieruchomości stanowi najbardziej prawdopodobna jej cena, możliwa do uzyskania na rynku, określona z uwzględnieniem cen transakcyjnych przy przyjęciu następujących założeń:

- strony umowy były od siebie niezależne, nie działały w sytuacji przymusowej oraz miały stanowczy zamiar zawarcia umowy,

- upłynął czas niezbędny do wyeksponowania nieruchomości na rynku i do wynegocjowania warunków umowy.

Wartość rynkową dla aktualnego sposobu wykorzystania (WRU) oszacowano przy uwzględnieniu:

- celu wyceny,
- rodzaju i położenia nieruchomości,
- funkcji w planie zagospodarowania przestrzennego,
- stopnia wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej,
- stanu nieruchomości,
- dostępnych danych o cenach nieruchomości podobnych.

Do wyceny zastosowano podejście porównawcze, metodę korygowanej ceny średniej.

Skorygowana cena gruntu wyniosła 380 zł/m².

Według hierarchii wartości godziwej, metoda i podejście zastosowane do wyceny nieruchomości inwestycyjnych klasyfikuje ją do poziomu 3.

Na poniesione bieżące koszty w 2016 roku składał się koszt z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 10 tys. PLN (2015 rok: 10 tys. PLN).

Nieruchomości inwestycyjne o wartości bilansowej 4.074 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 0 tys. PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych (nota nr 32).

21. Aktywa niematerialne

	Stan na dzień 31 grudnia 2016					
	Relacje z klientami	Znaki handlowe	Certyfikaty kogeneracji	Certyfikaty CER i prawa do emisji	Inne*	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016	2 080	35 117	7 985	409	6 029	51 622
Zwiększenia	-	-	23 218	-	4 427	27 645
Zmniejszenia	-	-	(18 185)	(409)	85	(18 509)
Amortyzacja za okres	(495)	-	-	-	(224)	(719)
Utrata wartości	-	-	-	-	(2 767)	(2 767)
Różnice kursowe	(13)	(196)	(15)	-	(14)	(239)
Przeniesienie do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016	1 571	34 921	13 003	-	7 536	57 033
Na dzień 1 stycznia 2016 roku						
Wartość brutto	38 725	92 647	7 985	409	34 513	174 279
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(36 645)	(57 530)	-	-	(28 484)	(122 659)
Wartość netto	2 080	35 117	7 985	409	6 029	51 622
Na dzień 31 grudnia 2016 roku						
Wartość brutto	38 505	92 117	13 003	-	33 021	176 646
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(36 934)	(57 196)	-	-	(25 485)	(119 614)
Wartość netto	1 571	34 921	13 003	-	7 536	57 033

* - Pozycja Inne zawiera głównie programy komputerowe.

Stan na dzień 31 grudnia 2015

	Relacje z klientami	Znaki handlowe	Certyfikaty kogeneracji	Certyfikaty CER i prawa do emisji	Inne*	Razem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015	2 515	34 288	4 351	1 562	7 974	50 692
Zwiększenia	-	-	21 995	0	1 017	23 012
Zmniejszenia	-	-	(18 384)	(1 269)	(1 558)	(21 211)
Zmiana prezentacji w ramach grup rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja za okres	(481)	-	-	-	(1 338)	(1 818)
Różnice kursowe	45	829	22	116	(65)	947
Przeniesienie do działalności zaniechanej						-
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015	2 080	35 117	7 985	409	6 029	51 622
Na dzień 1 stycznia 2015 roku						
Wartość brutto	38 034	90 407	4 351	1 562	38 237	172 591
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(35 519)	(56 118)	-	-	(30 264)	(121 901)
Wartość netto	2 515	34 288	4 351	1 562	7 974	50 692
Na dzień 31 grudnia 2015 roku						
Wartość brutto	38 725	92 647	7 985	409	34 513	174 279
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	(36 645)	(57 530)	-	-	(28 484)	(122 659)
Wartość netto	2 080	35 117	7 985	409	6 029	51 622

* - Pozycja Inne zawiera głównie programy komputerowe.

Utrata wartości wartości niematerialnych za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wyniosła 2.767 tys. PLN (za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku: 0 tys. PLN).

W wyniku przeprowadzonej analizy wartości korporacyjnego znaku handlowego Arctic Paper w wysokości 1.319 tys. PLN potwierdzono brak konieczności dokonania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Kolejny test zaplanowano na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wartość aktywów trwałych Grupy Rottneros przyjęta do konsolidacji Grupy Arctic Paper wyceniona jest poniżej wartości prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Rottneros. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Rottneros za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wykazuje wzrost

odpisów aktualizujących dla rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 1.384 tys. PLN (3 miliony SEK) i wartości niematerialnych za 2016 rok w wysokości 2.767 tys. PLN (6 milionów SEK). Odpisy te dotyczą aktywów Grupy Rottneros (przede wszystkim wartości niematerialnych) ujętych w konsolidacji Grupy Arctic Paper w wartościach przyjętych w konsolidacji Grupy Rottneros i zostały rozpoznane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Rottneros za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku wykazuje odwrócenie odpisów na rzeczowe aktywa trwałe w wysokości 23 miliony SEK. Odpisy te dotyczą rzeczowych aktywów trwałych i zostały utworzone przed nabyciem Grupy Rottneros przez Arctic Paper S.A. Z tego względu odpisy te nie zostały ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Rottneros za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku nie wykazało wzrostu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości aktywów w 2015 roku. Na tej podstawie nie zidentyfikowano utraty wartości aktywów trwałych (w tym znaku handlowego) ujętych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Kolejny test zaplanowano na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wartości niematerialne o wartości bilansowej 19.087 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 0 tys. PLN) stanowią zabezpieczenie kredytów bankowych (nota nr 32).

22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności

W latach zakończonych 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała jednostek stowarzyszonych.

W dniu 1 października 2012 roku spółka Arctic Paper Munkedals AB nabyła 50% udziałów w spółce Kalltorp Kraft Handelsbolaget z siedzibą w Trollhattan w Szwecji. Spółka Kalltorp Kraft zajmuje się produkcją energii w posiadanej elektrowni wodnej, celem nabycia była realizacja strategii zwiększania własnych mocy energetycznych. Udziały w Kalltorp zostały rozpoznane jako wspólne przedsięwzięcie (wspólna działalność, joint

venture) i wycenione metodą praw własności na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku

Wartość udziałów we wspólnym przedsięwzięciu wyniosła 924 tys. PLN na 31 grudnia 2016 roku (31 grudnia 2015 roku: 5.169 tys. PLN). Strata z tytułu posiadania udziałów we wspólnym przedsięwzięciu wyniosła 4.209 tys. PLN w 2016 roku i została ujęta jako koszty finansowe (2015: zysk 4 tys. PLN). Różnice kursowe z przeliczenia wyniosły -36 tys. PLN na 31 grudnia 2016 roku (31 grudnia 2015 roku: +128 tys. PLN).

23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących

W ciągu 2016 roku Grupa nie dokonywała transakcji wpływających na zmianę jej udziałów w jednostkach zależnych.

24. Pozostałe aktywa

24.1. Pozostałe aktywa finansowe

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Instrumenty zabezpieczające	40.3.1.	16 040	944
Inwestycje w instrumenty kapitałowe		3 695	-
Pozostałe		2 396	1 017
Razem		22 132	1 960
- krótkoterminowe		11 218	944
- długoterminowe		10 913	1 017

24.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Koszty ubezpieczeń	3 841	3 465
Oplaty leasingowe	87	53
Koszty pozyskania nowego finansowania dotyczące transz nieruchomości do 31 grudnia 2016 roku	3 511	-
Przedpłaty na usługi	4 474	6 451
Oplaty z tytułu najmu	652	717
Należności od funduszu emerytalnego	1 092	926
Pozostałe	4 383	1 391
Razem	18 040	13 003
- krótkoterminowe	16 492	11 531
- długoterminowe	1 548	1 472

25. Test utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

25.1. Arctic Paper Mochenwangen

Działalność Grupy Mochenwangen prowadzoną przez AP Mochenwangen i spółki powstałe w celu nabycia Papierni uznano jako działalność zaniechaną na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2016 roku.

Wartość netto rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych Grupy Mochenwangen na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 0 tys. PLN a nakłady inwestycyjne

poniesione przez Grupę w 2016 roku w wysokości 465 tys. PLN (lata 2014-2015: 11.862 tys. PLN) zostały całkowicie umorzone i ujęte jako strata z działalności zaniechanej.

25.2. Arctic Paper Grycksbo

Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku został przeprowadzony w Arctic Paper Grycksbo test utraty wartości w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.

Przeprowadzenie testu utraty wartości w Arctic Paper Grycksbo związane było z osiągnięciem niższych wyników Papierni niż te, które były oczekiwane przez Zarząd Grupy odpowiednio w 2016 i 2015 roku. Wpływ

na to miały uwarunkowania rynkowe takie jak niekorzystne wahania ceny surowców, nasilenie konkurencji w segmencie papieru produkowanego przez Grycksbo.

W związku z powyższym została podjęta decyzja dotycząca przeprowadzenia testu utraty wartości przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów

pieniężnych. Przeprowadzony test utraty wartości nie skutkował utworzeniem dalszego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Poniżej opisano kluczowe założenia testu na utratę wartości przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku.

Kluczowe założenia zastosowane do obliczenia wartości użytkowej

Obliczenie wartości użytkowej ośrodka sprzedaży papieru w papierni Grycksbo jest najbardziej wrażliwe na następujące zmienne:

- Stopy dyskontowe;
- Zwiększenie cen surowców;
- Zwiększenie cen energii;
- Ryzyko walutowe.

Stopa dyskontowa – odzwierciedla dokonane przez kierownictwo oszacowanie ryzyka typowego dla ośrodka. Jest to wskaźnik stosowany przez kierownictwo w celu oszacowania efektywności (wyników) operacyjnych oraz przyszłych propozycji inwestycyjnych. W okresie budżetowanym przyjęta stopa dyskontowa wynosi 6,50%. Stopa dyskontowa została wyznaczona przy zastosowaniu wskaźnika: Średni ważony koszt kapitału (WACC).

Zmiany cen surowców (głównie celulozy) – szacunki dotyczące zmian cen surowców dokonywane są na

podstawie wskaźników, które opublikowane zostały na podstawie danych dotyczących cen celulozy. Głównym źródłem danych stanowiących podstawę przyjętych założeń jest strona: www.foex.fi. Należy mieć na uwadze, iż koszty celulozy charakteryzują się wysoką zmiennością.

Zmiany cen energii - wzrost cen energii, głównie energii elektrycznej notowanej na Nordpool, giełdzie towarowej w Szwecji oraz energii uzyskiwanej z biomasy, jako podstawowego źródła energii wynika z założeń przyjętych w projekcjach zatwierdzonych przez lokalne kierownictwo papierni Grycksbo.

Ryzyko walutowe - odnosi się w stosunku do kosztu zakupu surowców do produkcji papieru, w szczególności zakupu celulozy, gdzie koszty te ponoszone są głównie w USD. W prognozie na dzień 31 grudnia 2016 roku para USD/SEK została przyjęta na poziomie 9,05 w 2017 roku i 8,55 w pozostałych latach (31 grudnia 2015 roku: 8,45).

Poniższa tabela przedstawia główne założenia zastosowane do obliczenia wartości użytkowej na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku.

Główne założenia	2016	2015
Prognoza przyjęta w oparciu o lata	2017-2021	2016-2020
Stawka podatku dochodowego	22,00%	22,00%
Stopa dyskontowa przed efektem podatkowym	8,85%	8,33%
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	6,90%	6,50%
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	2,00%	2,00%

Łączny odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości dla Arctic Paper Grycksbo na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku wyniósł 300.235 tys. PLN.

Tabela poniżej prezentuje wrażliwość wartości użytkowej aktywów w zależności od zmian poszczególnych parametrów przyjętych do testu:

Parametr	Zmiana parametru o	Wpływ na wartość użytkową aktywów
<i>31 grudnia 2016 roku</i>		
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	+0,1 p.p.	(3 028)
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	+0,1 p.p.	2 265
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	7 689
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	10 464
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	-0,1 p.p.	3 153
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	-0,1 p.p.	(2 174)
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(7 689)
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(10 464)
<i>31 grudnia 2015 roku</i>		
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	+0,1 p.p.	(4 117)
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	+0,1 p.p.	3 280
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	9 262
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	+ 0,1%	12 452
Średni ważony koszt kapitału (WACC)	-0,1 p.p.	4 302
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	-0,1 p.p.	(3 137)
Wolumen sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(9 262)
Cena sprzedaży w pierwszym roku prognozy	- 0,1%	(12 452)

26. Świadczenia pracownicze

26.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez polski Kodeks Pracy w przypadku spółki Arctic Paper Kostrzyn S.A. oraz na podstawie obowiązujących umów ze związkami zawodowymi, w przypadku spółek Arctic Paper Munkedals AB, Arctic Paper Kostrzyn S.A. oraz

Arctic Paper Grycksbo AB, który tworzy także Fundusz Socjalny dla przyszłych emerytów.

W związku z tym Grupa na podstawie wycen dokonanych w każdym kraju przez profesjonalne firmy aktuarialne tworzy rezerwę na przyszłe świadczenia.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Grupa rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży,

kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów sprzedaży, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Kwotę kosztu netto świadczeń pracowniczych przedstawiono w poniższej tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Koszty bieżącego zatrudnienia	2 102	1 788
Koszty odsetek od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	2 222	2 026
(Zysk) / Strata aktuarialna	6 356	(6 761)
Łączne koszty świadczeń z tytułu programu	10 680	(2 947)
w tym:		
rozpoznane w rachunku zysków i strat	4 324	3 814
rozpoznane w pozostałych dochodach całkowitych	6 356	(6 761)

Powyższa tabela nie zawiera danych Arctic Paper Mochenwangen wykazanych jako działalność zaniechana.

Uzgodnienie, przedstawiające zmiany stanu rezerw za lata zakończone 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

	Program świadczeń w Szwecji (AP SA Oddział)	Program świadczeń w Szwecji (Munkedals)	Program świadczeń w Szwecji (Grycksbo)	Program świadczeń w Szwecji (Grupa Rottneros)	Program świadczeń w Polsce (Kostrzyn)	Program świadczeń w Niemczech (Mochenwangen)	Razem
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 151	25 826	46 783	1 162	6 540	-	81 461
Koszty bieżącego zatrudnienia	206	-	-	1 614	282	-	2 102
Koszty odsetek	-	727	1 303	-	192	-	2 222
Strata (Zysk) aktuarialny	-	3 181	3 073	-	102	-	6 356
Wyplacone świadczenia	-	(724)	(1 776)	-	(295)	-	(2 795)
Różnice kursowe z przeliczenia programów zagranicznych	-	(145)	(268)	(4)	-	-	(418)
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne na dzień 31 grudnia 2016 roku	1 356	28 864	49 115	2 771	6 821	-	88 928

	Program świadczeń w Szwecji (AP SA Oddział)	Program świadczeń w Szwecji (Munkedals)	Program świadczeń w Szwecji (Grycksbo)	Program świadczeń w Szwecji (Grupa Rotneros)	Program świadczeń w Polsce (Kostrzyn)	Program świadczeń w Niemczech (Mochenwangen)	Razem
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne na dzień 1 stycznia 2015 roku	866	27 410	49 540	-	7 412	11 726	96 954
Koszty bieżącego zatrudnienia	285	-	-	1 119	384	247	2 035
Koszty odsetek	-	634	1 211	-	181	259	2 285
Strata (Zysk) aktuarialny	-	(2 387)	(3 289)	-	(1 085)	(1 511)	(8 271)
Wypłacone świadczenia	-	(437)	(1 777)	-	(352)	(398)	(2 964)
Różnice kursowe z przeliczenia programów zagranicznych	-	605	1 099	43	-	(27)	1 720
Przeniesienie do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	(10 297)	(10 297)
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne na dzień 31 grudnia 2015 roku	1 151	25 826	46 783	1 162	6 540	-	81 461

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na poszczególne dni bilansowe do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Stopa dyskontowa (%)		
Program w Szwecji	2,3%	3,1%
Program w Polsce	3,0%	3,0%
Program w Niemczech	nd	2,4%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)		
Program w Szwecji	0,0%	0,0%
Program w Polsce	2,0%	2,0%
Program w Niemczech	nd	-
Pozostały okres zatrudnienia (w latach)		
Program w Szwecji	16,5	16,5
Program w Polsce	16,8	16,8
Program w Niemczech	nd	19,3

W tabeli poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych:

Zmiana przyjętej stopy procentowej o 1 punkt procentowy	Wzrost o 1 p.p. w tys. PLN	Spadek o 1 p.p. w tys. PLN
31 grudnia 2016 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(2 769)	1 992
31 grudnia 2015 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(14 404)	9 045
Zmiana przewidywanej stopy wzrostu wynagrodzeń o 1 punkt procentowy		
31 grudnia 2016 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	717	(601)
31 grudnia 2015 roku		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	904	(668)

26.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku Grupa nie rozpoznała rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

27. Zapasy

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Materiały (według ceny nabycia)	170 416	178 037
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	8 850	10 802
Wyroby gotowe, towary w tym:		
Według ceny nabycia / kosztu wytworzenia	179 960	192 389
Według wartości netto możliwej do uzyskania	1 109	9 403
Przedpłaty na poczet dostaw	18	-
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	360 353	390 631
Odpis aktualizujący wartość zapasów	4 323	6 813
Razem zapasy przed odpisem aktualizującym	364 676	397 445

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa rozwiązała odpisy aktualizujące wartość zapasów w wysokości 2.490 tys. PLN.

W roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku Grupa utworzyła odpisy aktualizujące w wysokości 2.366 tys. PLN oraz przeniosła do działalności zaniechanej odpisy w wysokości 3.514 tys. PLN.

Różnica na odpisie aktualizacyjnym odnoszona jest w rachunku zysków i strat do kosztu własnego sprzedaży. Odpis aktualizujący związany jest z wyrobami gotowymi i materiałami wolno rotującymi oraz obciążonymi ryzykiem uszkodzenia, niesprzedania bądź niewykorzystywania na własne potrzeby.

W roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała umowy zastawu na całym majątku ruchomym w wysokości 523.963 tys. PLN, 715.530 tys. SEK, częścią której są zapasy.

W roku finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała umowę zastawu na całym majątku ruchomym w wysokości 421.920 tys. SEK, 538. 500 tys. PLN, częścią której są zapasy.

Na dzień 31 grudnia 2016 zapasy wyrobów gotowych warte 1.109 tys. PLN były wycenione w cenie sprzedaży netto (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 9.403 tys. PLN).

28. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Należności z tytułu dostaw i usług	307 580	303 897
Należności budżetowe z tytułu VAT	28 419	23 641
Pozostałe należności od osób trzecich	4 622	6 056
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	2 875	2 905
Należności ogółem (netto)	343 496	336 499
Odpis aktualizujący należności	29 786	32 504
Należności brutto	373 282	369 003

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie nr 37.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 30 do 90 dni.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 29.786 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 32.504 tys. PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem.

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	32 504	20 157
Zwiększenie	676	13 785
Wykorzystanie	(952)	(67)
Odpisanie niewykorzystanych kwot	(2 187)	(1 046)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(254)	460
Przeniesienie do działalności zaniechanej	-	(785)
Odpis aktualizacyjny na dzień 31 grudnia	29 786	32 504

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne:

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 - 60 dni	60 - 90 dni	90 - 120 dni	>120 dni
Na dzień 31 grudnia 2016	307 580	261 822	38 462	4 291	508	1 648	848
Na dzień 31 grudnia 2015	303 897	263 087	33 626	4 322	434	481	1 946

Należności powyżej 120 dni w perspektywicznej ocenie kierownictwa spółki kwalifikują się do odzyskania i dlatego nie zostały objęte odpisem.

29. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 130.157 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 188.552 tys. PLN).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi w ramach kredytów bieżących w wysokości 80.955 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 117.480 tys. PLN).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała 95.632 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 48.384 tys. PLN) wykorzystany kredyt w rachunku bieżącym w kwocie PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Środki pieniężne w banku i w kasie	129 926	187 936
Lokaty krótkoterminowe	-	-
Środki pieniężne w drodze	231	617
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w skonsolidowanym bilansie	130 157	188 552
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	1 320	1 051
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	131 476	189 603

Środki pieniężne w wysokości 2.771 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku (31 grudnia 2015: 1.858 tys. PLN) stanowią zabezpieczenie zawartych kontraktów forward na zakup energii elektrycznej w spółkach Grupy Rottneros.

29.1. Przyczyny różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji a pozycjami w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych		
Bilansowa stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych	(6 996)	2 940
Bilansowa zmiana innych aktywów finansowych długoterminowych pomniejszych o aktywa z tytułu wyceny instrumentów pochodnych)	(4 988)	-
Działalność zaniechana	15 559	(15 789)
Różnice z przeliczenia	(781)	1 471
Zmiana stanu należności oraz pozostałych aktywów niefinansowych wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	2 793	(11 377)
Zmiana stanu zapasów		
Bilansowa zmiana stanu zapasów	30 279	(14 145)
Działalność zaniechana	17 471	(29 396)
Różnice z przeliczenia	(1 647)	6 816
Zmiana stanu zapasów wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	46 103	(36 725)

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(12 047)	47 306
Działalność zaniechana	(20 635)	23 069
Różnice z przeliczenia	797	(2 859)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(31 885)	67 516
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(13 604)	10 247
Działalność zaniechana	(1 756)	1 897
Różnice z przeliczenia	(415)	(1 149)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(15 775)	10 995
Zmiana stanu rezerw		
Bilansowa zmiana stanu rezerw	7 459	(26 119)
Rezerwa dotycząca zysków strat aktuarialnych	(9 281)	8 271
Działalność zaniechana	(40 079)	55 484
Rezerwa dla działalności kontynuowanej w części dotycząca odpisu na zapasy i rzeczowe aktywa	12 701	-
Różnice z przeliczenia	(1 288)	(2 916)
Zmiana stanu rezerw wykazana w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(30 488)	34 721
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		
Zwiększenia z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych według tabeli ruchu	(178 992)	(95 464)
Zwiększenia z tytułu nabycia wartości niematerialnych według tabeli ruchu	(27 645)	(23 012)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych w drodze leasingu finansowego	6 071	362
Certyfikaty kogeneracji	23 218	21 995
Zmiana w wycenie praw do emisji CO2	194	(349)
Działalność zaniechana	(458)	(6 479)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych	(177 612)	(102 946)

30. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe

30.1. Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	50	50
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	44 254	44 254
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 PLN każda	8 100	8 100
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 PLN każda	3 000	3 000
Akcje zwykłe serii F o wartości nominalnej 1 PLN każda	13 884	13 884
	69 288	69 288

	Data rejestracji podwyższenia kapitału	Ilość	Wartość w PLN
Akcje zwykłe wyemitowane i w pełni opłacone			
Wyemitowane w dniu 30 kwietnia 2008 roku	2008-05-28	50 000	50 000
Wyemitowane w dniu 12 września 2008 roku	2008-09-12	44 253 468	44 253 468
Wyemitowane w dniu 20 kwietnia 2009 roku	2009-06-01	32	32
Wyemitowane w dniu 30 lipca 2009 roku	2009-11-12	8 100 000	8 100 000
Wyemitowane w dniu 01 marca 2010 roku	2010-03-17	3 000 000	3 000 000
Wyemitowane w dniu 20 grudnia 2012 roku	2013-01-09	10 740 983	10 740 983
Wyemitowane w dniu 10 stycznia 2013 roku	2013-01-29	283 947	283 947
Wyemitowane w dniu 11 lutego 2013 roku	2013-03-18	2 133 100	2 133 100
Wyemitowane w dniu 6 marca 2013 roku	2013-03-22	726 253	726 253
Na dzień 31 grudnia 2016 roku		69 287 783	69 287 783

30.1.1. Zmiany kapitału zakładowego spółki Arctic Paper S.A.

W roku 2016 i 2015 nie miały miejsca zmiany w kapitale zakładowym Arctic Paper S.A.

30.1.2. Wartość nominalna akcji

Akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 PLN i zostały w pełni opłacone.

30.1.3. Nabywanie akcji własnych

W dniu 28 czerwca 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę (raport bieżący 12/2012), w której upoważnia Zarząd Spółki do nabywania akcji własnych przez Spółkę w celu ich umorzenia i obniżenia kapitału zakładowego lub w celu

dalszego przeniesienia lub odsprzedaży akcji własnych na warunkach i w trybie opisanych poniżej:

- łączna liczba nabywanych akcji nie przekroczy 5.500.000 akcji;

- b) łączna kwota, którą Spółka przeznaczy na nabycie akcji własnych nie może przekroczyć kwoty znajdującej się na utworzonym w tym celu kapitale rezerwowym, tj. kwoty 27.500.000 zł obejmującej oprócz ceny nabywanych akcji również koszty ich nabycia;
- c) cena, za którą Spółka nabędzie własne akcje, nie może być niższa niż 1,00 zł oraz wyższa niż 10,00 zł za akcję;
- d) upoważnienie do nabywania własnych akcji Spółki obowiązuje w okresie 60 (sześćdziesięciu miesięcy) od dnia podjęcia niniejszej uchwały;
- e) nabycie akcji własnych może nastąpić za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, w transakcjach giełdowych oraz pozagiełdowych.

Zarząd kierując się interesem Spółki może po zasięgnięciu opinii Rady Nadzorczej:

- a) zakończyć nabywanie akcji przed upływem terminu 60 dni od dnia podjęcia niniejszej uchwały lub przed wyczerpaniem całości środków przeznaczonych na ich nabycie,
- b) zrezygnować z nabycia w całości lub w części.

W przypadku podjęcia powyższych decyzji, zobowiązuje się Zarząd do podania informacji o nich do publicznej wiadomości w sposób określony w Ustawie o ofercie publicznej.

Warunki nabywania akcji własnych w celu ich umorzenia lub dalszego przeniesienia lub odsprzedaży będą

30.1.4. Prawa akcjonariuszy

Akcjom wszystkich serii przypada jeden głos na akcję i są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

zgodne z postanowieniami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2273/2003 z 22 grudnia 2003 roku.

Po zakończeniu procesu nabywania akcji własnych przez Spółkę następującego na warunkach określonych przez Walne Zgromadzenie Spółki, Zarząd zwoła Walne Zgromadzenie w celu powzięcia uchwały o umorzeniu akcji własnych Spółki i obniżeniu kapitału zakładowego, lub - w przypadku przeznaczenia nabywanych akcji do dalszego przeniesienia lub odsprzedaży - Zarząd Spółki podejmie decyzję, co do dalszego przeniesienia lub odsprzedaży akcji własnych. Dopuszczalne jest również umorzenie części nabytych przez Spółkę akcji własnych i odpowiednie obniżenie kapitału zakładowego przez zakończeniem procesu nabywania akcji własnych.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie, działając na podstawie art. 362 § 2 pkt 3 Kodeksu Spółek Handlowych, 348 § 1 w zw. z art. 396 § 4 i 5 Kodeksu Spółek Handlowych, celem sfinansowania nabycia przez Spółkę akcji własnych na podstawie i w granicach upoważnienia udzielonego niniejszą uchwałą, postanawia utworzyć kapitał rezerwowy pod nazwą „Fundusz Programu Odkupu” na nabycie akcji własnych. Wysokość Fundusz Programu Odkupu określa się na kwotę 27.500.000 PLN. Fundusz Programu Odkupu przeznacza się na nabycie akcji własnych wraz z kosztami ich nabycia. Zwyczajne Walne Zgromadzenie postanawia o wydzieleniu z kapitału rezerwowego Funduszu Programu.

Do dnia sporządzenia niniejszego raportu Zarząd Arctic Paper S.A. nie nabył żadnych akcji własnych Spółki.

30.1.5. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Thomas Onstad (bezpośrednio i pośrednio)		
Udział w kapitale zakładowym	68,13%	68,13%
Udział w ogólnej liczbie głosów	68,13%	68,13%
Nemus Holding AB (pośrednio Thomas Onstad)		
Udział w kapitale zakładowym	58,06%	57,74%
Udział w ogólnej liczbie głosów	58,06%	57,74%
Pozostali		
Udział w kapitale zakładowym	31,87%	31,87%
Udział w ogólnej liczbie głosów	31,87%	31,87%

30.2. Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej

Pozycja ta jest korygowana o różnice kursowe wynikające z przeliczania sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych, dla których waluta funkcjonalna jest inna niż PLN, do waluty prezentacji

niniejszego sprawozdania finansowego, czyli PLN. Zasady przeliczenia wraz z przyjętymi kursami wymiany opisane są w nocie 9.4.

30.3. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy obejmuje wartość emisji akcji Arctic Paper S.A. powyżej ceny nominalnej pomniejszonej o koszty związane z tymi emisjami mających miejsce w roku 2009, 2010 i 2013 w wysokości 134.257 tys. PLN, obniżenie ceny nominalnej akcji z 10 PLN do 1 PLN w

roku 2012 w wysokości 498.632 tys. PLN oraz część zysków i strat zatrzymanych wynikających z podziału wyniku Arctic Paper S.A. w wysokości -185.251 tys. PLN.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitale zapasowym w roku zakończonym 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2015 roku:

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Kapitał zapasowy na początek okresu	447 638	472 748
Dystrybucja zysku/straty	-	(25 110)
Kapitał zapasowy na koniec okresu	447 638	447 638

30.4. Pozostałe kapitały rezerwowe

Kapitał rezerwowy obejmuje część zysków i strat zatrzymanych wynikających z podziału wyniku Arctic Paper S.A. i kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitałach rezerwowych w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku:

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	127 976	136 557
<u>Zmiany dotyczące zabezpieczeń przepływów pieniężnych</u>		
Wycena instrumentów finansowych, w tym:	31 984	(11 049)
- FX forward	(247)	128
- Forward na energię elektryczną	33 394	(11 972)
- SWAP odsetkowy	(2 822)	795
- Forward na celulozę	1 659	-
Podatek odroczone, w tym:	(7 894)	2 468
- FX forward	47	(21)
- Forward na energię elektryczną	(7 370)	2 640
- SWAP odsetkowy	(334)	(151)
- Forward na celulozę	(237)	-
<u>Pozostałe zmiany</u>		
Podział wyniku	4 909	-
Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	156 975	127 976

30.5. Zyski/straty zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Pozycja zyski/straty zatrzymane obejmuje niepodzielone zyski/straty z lat ubiegłych, zysk/stratę danego roku obrotowego oraz zyski/straty aktuarialne wynikające z aktuarialnej wyceny rezerwy na odprawy emerytalne.

Zyski straty zatrzymane w skonsolidowanym sprawozdaniu może zawierać kwoty niepodlegające podziałowi, tj. takie, które nie podlegają wypłacie w formie dywidendy. Statutowe sprawozdania finansowe jednostek są przygotowywane zgodnie z lokalnymi standardami rachunkowości (z wyjątkiem Arctic Paper Kostrzyn S.A.) oraz statutami spółek. Dywidenda na rzecz jednostki dominującej może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych. Taka lokalna definicja niepodzielonego wyniku finansowego bardzo często różni się od definicji niepodzielonego wyniku wynikającej

z MSSF UE, co może być czynnikiem ograniczającym dystrybucję zysku. Lokalne regulacje prawne np. często wymagają tworzenia określonych kapitałów rezerwowych na rzecz możliwych przyszłych strat. Stosowanie różnych zasad rachunkowości może spowodować występowanie różnic pomiędzy statutowymi sprawozdaniami finansowymi, a pakietami sprawozdawczymi dla celów konsolidacji.

Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym Arctic Paper S.A. przygotowanym dla celów statutowych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się, co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu

spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie, co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji, na podstawie których Spółka w dniu 30 września 2016 roku wyemitowała obligacje oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie 32.2 „Pozyskanie nowego finansowania”), możliwość wypłaty dywidendy przez Spółkę jest uzależniona od spełnienia przez Grupę określonych wskaźników finansowych w okresie dwóch poprzedzających wypłatę właściwych okresów (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych) oraz braku występowania przypadku naruszenia (zgodnie z definicją tego terminu w umowie kredytów terminowych i odnawialnych).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Zyski/straty zatrzymane zaprezentowane w bilansie na dzień 31 grudnia 2016 roku składają się z następujących pozycji:

- a) strat/zysków zatrzymanych skonsolidowanych przypisanych akcjonariuszom jednostki dominującej za lata 2008-2016 w kwocie -224.606 tys. PLN; oraz z podziału zysku/pokrycia straty jednostkowej Arctic Paper SA za rok 2010-2015 w kwocie +62.143 tys. PLN (w tym przeniesienie zysku za 2015 rok w wysokości 4.909 tys. PLN na kapitał rezerwowy oraz pokrycie straty za 2014 rok kapitałem zapasowym w wysokości 25.110 tys. PLN);
- b) zysku na nabyciu akcji Rottneros AB od udziałowców niekontrolujących 29.353 tys. PLN oraz straty na zbyciu akcji Rottneros AB do udziałowców niekontrolujących -6.160 tys. PLN;
- c) Zysków/strat aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2016 roku w wysokości -12.280 tys. PLN (bez ujęcia zysków /strat aktuarialnych dotyczących działalności zaniechanej).

30.6. Udziały niekontrolujące

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Na początek okresu	200 744	181 458
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(17 502)	(26 556)
Udział w całkowitych dochodach jednostek zależnych	29 631	45 841
Na koniec okresu	212 874	200 744

Udziały niekontrolujące obejmują część kapitału własnego Grupy przypadającego przede wszystkim na akcjonariuszy niekontrolujących Rottneros AB. W tabeli poniżej przedstawiono główne dane finansowe dla Grupy Rottneros:

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przychody ze sprzedaży produktów	797 952	803 234
Koszty operacyjne	(719 540)	(685 546)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	78 411	117 688
Przychody/koszty finansowe	(3 229)	(1 790)
Zysk/(strata) brutto	75 183	115 898
Podatek dochodowy	(16 144)	(16 109)
Zysk/(strata) netto	59 039	99 789

Skonsolidowany bilans	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Aktywa trwałe	418 020	328 008
Aktywa obrotowe, w tym	269 750	315 928
Zapasy	128 408	124 048
Należności i pozostałe aktywa	133 951	113 362
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7 390	78 517
RAZEM AKTYWA	687 769	643 936
Kapitał własny	531 647	491 547
Zobowiązania długoterminowe	6 467	8 363
Zobowiązania krótkoterminowe	149 656	144 026
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	687 769	643 936

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	86 253	149 907
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(128 226)	(46 091)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(28 597)	(68 018)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(70 570)	35 799
Środki pieniężne na początek okresu	78 517	40 335
Różnice kursowe netto	(557)	2 384
Środki pieniężne na koniec okresu	7 390	78 517

W ciągu 2016 roku Rottneros AB wypłacił dywidendę, łącznie w wysokości 36.062 tys. PLN (76 milionów SEK) z czego 17.502 tys. PLN dotyczyło udziałowców niekontrolujących.

W ciągu 2015 roku Rottneros AB wypłacił dywidendę, łącznie w wysokości 54.528 tys. PLN (122 milionów SEK) z czego 26.556 tys. PLN dotyczyło udziałowców niekontrolujących.

31. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego

W 2016 roku i 2015 roku nie miało miejsca warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego.

32. Oprocentowane kredyty bankowe, obligacje i pożyczki oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe	Nota	Termin spłaty	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Pozostałe zobowiązania finansowe:				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	19.2	31-12-2017	4 306	3 065
Factoring w SHB w SEK			17 487	59 887
Instrumenty zabezpieczające	40.3		4 699	20 357
Pozostałe zobowiązania		31-12-2017	194	194
Razem krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe			26 686	83 503
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne:				
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym z banku Polska Kasa Opieki S.A. w PLN	40.2	20-12-2016	-	20 439
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym z banku mBank S.A. w PLN	40.2	20-12-2016	-	5 861
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym z banku BZ WBK w PLN	40.2	20-12-2016	-	9 418
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. (część krótkoterminowa) w PLN	40.2	07-11-2017*	-	8 548
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	07-11-2017*	-	4 337
Kredyt z banku mBank S.A. (część krótkoterminowa) w PLN	40.2	07-11-2017*	-	6 355
Kredyt z banku mBank S.A. (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	07-11-2017*	-	3 235
Kredyt z banku BZ WBK (część krótkoterminowa) w PLN	40.2	07-11-2017*	-	7 453
Kredyt z banku BZ WBK (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	07-11-2017*	-	3 786
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w SHB w SEK	40.2	31-03-2016	-	12 665
Kredyt z banku EBRD (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2022	9 941	-
Kredyt z banku BZ WBK (część krótkoterminowa) w PLN	40.2	31-08-2021	2 639	-
Kredyt z banku BNP (część krótkoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2021	2 535	-
Obligacje (naliczone odsetki)	40.2	31-08-2021	4 473	-
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym Danske Bank w SEK	40.2	31-12-2017	6 467	-
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR	40.2	09-07-2017	17 818	117
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR (część krótkoterminowa)	40.2	30-04-2020	11 495	668
Razem krótkoterminowe oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne			55 367	82 883
Razem krótkoterminowe zobowiązania finansowe			82 053	166 386

Zobowiązania długoterminowe	Nota	Termin spłaty	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Pozostałe zobowiązania finansowe:				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	19.2	04-01-2021	30 082	28 523
Instrumenty zabezpieczające	40.3	31-12-2021	-	12 534
Razem długoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe			30 082	41 057
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne:				
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR	40.2	09-07-2017	-	17 046
Pożyczka od właściciela głównego akcjonariusza w EUR	40.2	30-04-2020	33 130	43 579
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. (część długoterminowa) w PLN	40.2	07-11-2017*	-	42 355
Kredyt bankowy z Polska Kasa Opieki S.A. (część długoterminowa) w EUR	40.2	07-11-2017*	-	19 613
Kredyt z banku mBank S.A. (część długoterminowa) w PLN	40.2	07-11-2017*	-	31 316
Kredyt bankowy z mBank S.A. (część długoterminowa) w EUR	40.2	07-11-2017*	-	14 502
Kredyt z banku BZ WBK (część długoterminowa) w PLN	40.2	07-11-2017*	-	36 836
Kredyt bankowy z BZ WBK (część długoterminowa) w EUR	40.2	07-11-2017*	-	17 057
Kredyt z banku EBRD (część długoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2022	42 448	-
Kredyt z banku BZ WBK (część długoterminowa) w PLN	40.2	31-08-2021	8 741	-
Kredyt z banku BNP (część długoterminowa) w EUR	40.2	31-08-2021	8 825	-
Obligacje	40.2	31-08-2021	93 162	-
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN	40.2	31-08-2019	10 000	-
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w EUR	40.2	31-08-2019	39 822	-
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w PLN	40.2	31-08-2019	39 337	-
Razem długoterminowe oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne			275 464	222 305
Razem długoterminowe zobowiązania finansowe			305 546	263 362

* kredyty przedterminowo spłacone w czwartym kwartale 2016 roku

32.1. Kredyty bankowe, obligacje i pożyczki

Wartość długoterminowych i krótkoterminowych oprocentowanych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2016 roku zwiększyła się o 25.642 tys. PLN w porównaniu do 31 grudnia 2015 roku.

W czwartym kwartale 2016 roku Grupa Arctic Paper dokonała całkowitej spłaty dotychczasowego zadłużenia wynikającego z umowy z 2012 roku z konsorcjum Banków składającego się z Polskiej Kasy Opieki S.A., mBank S.A. i BZ WBK (więcej w nocie 32.4.) oraz spłaty zadłużenia z tytułu faktoringu w Svenska Handelsbanken (więcej w nocie 32.5.). W tym samym czasie Grupa zaciągnęła nowe finansowanie w konsorcjum banków składającym się z Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Zachodni WBK S.A. oraz Europejski Bank Odbudowy i

Rozwoju (więcej w nocie 32.2.) oraz wyemitowała obligacje (więcej w nocie 32.3.).

W ciągu 2016 roku Grupa Rottneros zaciągnęła kredyt odnawialny w Danske Bank, którego wartość na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 6.467 tys. PLN.

W grudniu 2016 roku Rottneros podpisał umowę kredytu bankowego 5-letniego w wysokości 120 milionów SEK finansującego nakłady na rzeczowe aktywa trwałe. Uruchomienie kredytu rozpocznie się w 2017 roku.

Wartość pożyczek udzielonych od właściciela głównego akcjonariusza nie zmieniła się na 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2015 roku i wynosi 61.886 tys. PLN (bez uwzględnienia niezapłaconych odsetek).

32.2. Pozyskanie nowego finansowania

W dniu 9 września 2016 roku:

1. Spółka podpisała umowę kredytów terminowych i odnawialnych, pod nazwą angielską term and revolving facilities agreement („Umowa Kredytowa”), która została zawarta pomiędzy Spółką jako kredytobiorcą, podmiotami zależnymi Spółki: Arctic Paper Kostrzyn S.A., Arctic Paper Munkedals AB oraz Arctic Paper Grycksbo AB, jako poręczycielami („Poręczyciele”) oraz konsorcjum banków w składzie: Bank BGŻ BNP Paribas S.A. („BGŻ BNP Paribas”), Bank Zachodni WBK S.A. oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju („EBOiR”) (razem: „Kredytodawcy”), na mocy której Kredytodawcy udzieliли Spółce kredytów terminowego i odnawialnego w wysokości nie przekraczającej 31.500.000 PLN (słownie: trzydzieści jeden milionów pięćset tysięcy złotych) oraz 52.400.000 EUR (słownie: pięćdziesiąt dwa miliony czterysta tysięcy euro) („Kredyty”).
2. Spółka podpisała z Haitong Bank, S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce („Haitong”) umowy związane z programem emisji obligacji do kwoty 150.000.000 PLN (słownie: sto pięćdziesiąt milionów złotych) („Obligacje”), m.in. umowę agencyjną („Umowa Agencyjna”) oraz umowę gwarantowania emisji obligacji pod nazwą angielską underwriting agreement („Umowa Gwarancyjna”).
3. Spółka, Pan Thomas Onstad, Bank Zachodni WBK S.A., Haitong, BGŻ BNP Paribas oraz inne strony zawarli umowę pomiędzy wierzycielami, pod nazwą angielską intercreditor agreement („Umowa Pomiedzy Wierzycielami”), na mocy

której ustanowiona została na rzecz BGŻ BNP Paribas (działającego jako agent zabezpieczeń) struktura długu równoległego, o kwocie równej, w odpowiednich walutach, sumie zobowiązań z Kredytów, Obligacji, transakcji zabezpieczających (hedging) oraz innych zobowiązań określonych w Umowie Pomiedzy Wierzycielami.

4. Dla zabezpieczenia wierzytelności BGŻ BNP Paribas z tytułu Umowy Pomiedzy Wierzycielami oraz innych roszczeń określonych w dokumentach zabezpieczeń, Spółka oraz Poręczyciele m.in. zawrą z BGŻ BNP Paribas umowy zastawów rejestrowych i finansowych na posiadanych akcjach i udziałach oraz rachunkach bankowych i umowy o ustanowienie hipotek na nieruchomościach, złożą na rzecz BGŻ BNP Paribas oświadczenia o poddaniu się egzekucji oraz udzielą BGŻ BNP Paribas pełnomocnictw do dysponowania posiadanymi rachunkami bankowymi (zgodnie z innymi umowami, wskazanymi powyżej).

Zarząd Arctic Paper S.A. raportem nr 9/2016 z dnia 4 maja 2016 r. poinformował inwestorów o podjęciu decyzji o rozpoczęciu prac w związku z planowanym przez Spółkę refinansowaniem istniejącego zadłużenia finansowego Spółki i jej spółek zależnych wynikającego z zawartych umów kredytów i pożyczek oraz pozyskaniem alternatywnego finansowania. Wspomniane powyżej umowy konstytuują pozyskanie alternatywnego finansowania oraz zmianę struktury finansowania grupy kapitałowej Spółki.

Scentralizowanie finansowania umożliwi bardziej efektywne zarządzanie płynnością finansową i

elastyczne dostosowanie poziomu finansowania poszczególnych spółek.

Poniżej Spółka przekazuje szczegółowe informacje dot. wskazanych powyżej punktów:

Ad 1 – Umowa Kredytowa

Zgodnie z Umową Kredytową Kredytodawcy udostępniłi Spółce następujące Kredyty:

- (A) kredyt terminowy, płatny w trzech transzach – transza 1 w wysokości 12.000.000 EUR (słownie: dwanaście milionów euro), która została wypłacona przez EBOiR, transza 2 w kwocie 2.600.000 EUR (słownie: dwa miliony sześćset tysięcy euro), która została wypłacona przez BGŻ BNP Paribas oraz transza 3 w kwocie 11.500.000 PLN (słownie: jedenaście milionów pięćset tysięcy złotych), która została wypłacona przez Bank Zachodni WBK S.A. ("Kredyt Terminowy"), a także wypłacane przez EBOiR terminowe kredyty inwestycyjne A i B, w wysokości odpowiednio 8.000.000 EUR (słownie: osiem milionów euro) oraz 10.000.000 EUR (słownie: dziesięć milionów euro) ("Kredyt Inwestycyjny"); oraz
- (B) kredyt odnawialny wypłacany przez BGŻ BNP Paribas i Bank Zachodni WBK S.A., płatny w dwóch transzach – Transza 1 w kwocie 19.800.000 EUR (słownie: dziewiętnaście milionów osiemset tysięcy euro), a także Transza 2 w kwocie 20.000.000 PLN (słownie: dwadzieścia milionów złotych) ("Kredyt Odnawialny").

Kredyt Terminowy został udostępniony, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Umowy Kredytowej, w celach:

- (i) refinansowania zobowiązań wewnątrzgrupowych Spółki wobec Arctic Paper Kostrzyn S.A. lub finansowania wewnątrzgrupowych pożyczek udzielanych przez Spółkę dla Arctic Paper Kostrzyn S.A. dla celów spłaty istniejącego zadłużenia, przy

czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji;

- (ii) refinansowania zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB, poprzez udzielenie przez Spółkę wewnątrzgrupowej pożyczki dla Arctic Paper Grycksbo AB;
- (iii) refinansowania zobowiązań Arctic Paper Munkedals AB poprzez udzielenie przez Spółkę wewnątrzgrupowej pożyczki dla Arctic Paper Munkedals AB;
- (iv) refinansowania wydatków kapitałowych spółek z grupy kapitałowej Spółki, w tym w szczególności nakładów inwestycyjnych Arctic Paper Kostrzyn S.A. do kwoty 4.750.000 EUR - pośrednio poprzez udzielenie przez Spółkę pożyczki wewnątrzgrupowej do odpowiedniego członka grupy, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji; oraz
- (v) finansowania lub refinansowania kosztów finansowania, o których mowa w Umowie Kredytowej.

Kredyt Inwestycyjny został udostępniony, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Umowy Kredytowej, w celu finansowania inwestycji w celu zwiększenia efektywnego wykorzystania zasobów i sprawności operacyjnej, jak również zdolności produkcyjnej w Polsce. Dzięki planowanym inwestycjom Spółka planuje w sposób znaczący zwiększyć swoją konkurencyjność, rozszerzyć zdolność produkcyjną oraz poprawiać efektywność energetyczną i gospodarowanie zasobami. Papiernia Spółki w Kostrzynie zostanie zmodernizowana dzięki inwestycjom w ramach programu EBOiR Green Economy Transition (GET) mającego na celu zwiększenie efektywności energetycznej oraz minimalizację ilości wytwarzanych odpadów.

Kredyt Odnawialny został udostępniony, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Umowy Kredytowej, w celach refinansowania wewnątrzgrupowych zobowiązań

Spółki lub finansowania wewnątrzgrupowych pożyczek, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji, w celu:

- (i) refinansowania zobowiązań z kredytu w rachunku bieżącym Arctic Paper Kostrzyn S.A. wynikających z istniejącego zadłużenia bankowego;
- (ii) refinansowania niespłaconych zobowiązań Arctic Paper Grycksbo AB wynikających z istniejących umów faktoringu zawartych ze Svenska Handelsbanken AB;
- (iii) refinansowania zobowiązań z kredytu w rachunku bieżącym Arctic Paper Grycksbo AB;
- (iv) refinansowania niespłaconych zobowiązań Arctic Paper Munkedals AB wynikających z istniejących umów faktoringu zawartych ze Svenska Handelsbanken AB; oraz
- (v) po spłacie istniejącego zadłużenia bankowego – realizacji ogólnych celów korporacyjnych lub związanych z kapitałem pracującym grupy kapitałowej Spółki (z wyłączeniem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH oraz Arctic Paper Investment GmbH i ich spółek zależnych), w tym udzielaniu wewnątrzgrupowych pożyczek, przy czym pożyczka może również zostać zastąpiona przez emisję obligacji.

Wypłata Kredytów (z zastrzeżeniem Kredytu Inwestycyjnego, przeznaczonego na cele inwestycyjne grupy kapitałowej Spółki, z wyłączeniem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH oraz Arctic Paper Investment GmbH i ich spółek zależnych, zgodnie z Umową Kredytową) uzależniona była od spełnienia przez Spółkę i Poręczycieli warunków zawieszających, w tym m.in. dostarczenia:

- (i) kopii Statutu Spółki oraz dokumentów korporacyjnych Poręczycieli;
- (ii) poświadczonych kopii wyciągów z rejestru przedsiębiorców (Rejestr Przedsiębiorców) Krajowego Rejestru Sądowego, dotyczących Spółki

- (iii) i każdego z Poręczycieli i w odniesieniu do spółek zarejestrowanych w Szwecji, świadectw rejestracji, w każdym przypadku z datą nie wcześniejszą niż na 7 dni przed datą wniosku wykorzystania dla wypłaty odpowiednich transz Kredytów;
- (iii) w zakresie wymaganym przez obowiązujące prawo i / lub statut albo umowę spółki, odpisów uchwał zgromadzenia, rady nadzorczej (jeśli jest) i zarządu Spółki i Poręczycieli;
- (iv) kopii uchwał zarządu i rady nadzorczej Spółki, dotyczących uruchomienia programu emisji obligacji;
- (v) kopii polis ubezpieczeniowych Spółki i Poręczycieli;
- (vi) Umowy Kredytowej, Umowy Pomiędzy Wierzycielami, umów w sprawie wynagrodzenia (ang. fee letters), umów z transakcji zabezpieczających (hedging) oraz innych dokumentów finansowych, określonych w Umowie Kredytowej;
- (vii) kopii złożonych wniosków o rejestrację zabezpieczeń wymagających dla ich ustanowienia rejestracji we właściwym rejestrze oraz dostarczenia odpisów z ksiąg wieczystych prowadzonych dla posiadanych nieruchomości;
- (viii) odpowiednich opinii prawnych, wystawionych m.in. na rzecz Kredytodawców; oraz
- (ix) dostarczenia innych dokumentów lub spełnienia innych warunków określonych przez Umowę Kredytową.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Kredytowej, Kredyty oprocentowane są według zmiennej stopy procentowej, na którą składa się stopa referencyjna WIBOR w przypadku finansowania w PLN oraz stopa referencyjna EURIBOR w przypadku finansowania w EUR oraz zmienna marża Kredytodawców uzależniona od wysokości wskaźników zadłużenia.

Zgodnie z Umową Kredytową, dane Kredyty zostaną spłacone do:

- (A) Kredyt Terminowy – transza 1 w terminie do 31 sierpnia 2022 r., transza 2 w terminie do 31 sierpnia 2021 r. oraz transza 3 w terminie do 31 sierpnia 2021 r., zaś Kredyt Inwestycyjny w terminie do 31 sierpnia 2022 r. (zarówno kredyt inwestycyjny A, jak i kredyt inwestycyjny B); oraz
- (B) Kredyt Odnawialny – transza 1 i 2 są płatne w terminie do 31 sierpnia 2019, z zastrzeżeniem możliwości wydłużenia tego terminu, zgodnie z Umową Kredytową.

Umowa Kredytowa została zawarta pod prawem angielskim i nie przewiduje płatności kar umownych. W przypadku wystąpienia i trwania któregośkolwiek z przypadków naruszenia, określonych w Umowie Kredytowej, Bank Zachodni WBK S.A. (lub inny podmiot działający jako agent, zgodnie z Umową Kredytów) może, zgodnie z Umową Kredytów, zawiadomić Spółkę o obowiązku natychmiastowej wcześniejszej spłaty Kredytów.

Ad 2 – umowy związane z emisją Obligacji

Spółka w dniu 9 września 2016 r. zawarła również, w związku z programem emisji oraz emisją Obligacji przez Spółkę Umowę Agencyjną, Umowę Gwarancyjną, oraz inne umowy mające charakter wyłącznie techniczny związane z realizacją programu emisji Obligacji. W ramach programu emisji Obligacji Spółka wyemituje w ramach pierwszej serii Obligacje serii A w kwocie 100.000.000 PLN (słownie: sto milionów złotych).

Przedmiotem Umowy Agencyjnej jest organizacja przez Haitong, który będzie działać, jako agent emisji, dealer, agent płatności, agent kalkulacyjny, agent techniczny, agent administracyjny i depozytariusz, programu emisji Obligacji.

Na mocy Umowy Gwarancyjnej dla emisji Obligacji Haitong zobowiązał się do nabycia Obligacji, które nie

zostaną uplasowane na rynku, do łącznej wartości 100.000.000 PLN (słownie: sto milionów złotych).

Umowy związane z emisją Obligacji zostały zawarte pod prawem polskim i nie przewidują płatności kar umownych. Umowa Agencyjna może zostać wypowiedziana przez Spółkę lub Haitong z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia. Zarówno Spółka, jak i Haitong, mogą również rozwiązać każdą z ww. umów z przyczyn w niej określonych.

Ad 3 – Umowa Pomędzy Wierzycielami

Spółka jednocześnie informuje, iż w dniu 9 września 2016 r. został spełniony jeden z warunków zawieszających przewidzianych w Umowie Kredytowej, to jest została podpisana Umowa Pomędzy Wierzycielami. Reguluje ona kolejność zaspokojenia wierzycieli (wierzycelności określone w Umowie Pomędzy Wierzycielami będą zaspokajane na zasadzie równorzędności – pari passu, z zastrzeżeniem wierzycelności wewnątrzgrupowych, które będą podporządkowane wobec wierzycelności Kredytodawców), zasady dochodzenia roszczeń, zasady egzekucji zabezpieczeń i zwalniania zabezpieczeń.

Na podstawie Umowy Pomędzy Wierzycielami zostały wykreowane wierzycelności z tytułu długu równoległego (ang. parallel debt), obejmujące:

- (i) dług równoległy Spółki
- (ii) dług równoległy wybranych spółek zależnych wobec Spółki – każdy będący samodzielną i niezależną wierzycelnością BGŻ BNP Paribas (działającego jako agent zabezpieczenia) wobec danego podmiotu.

Zobowiązania Spółki oraz każdego z Poręczycieli z tytułu długu równoległego, pokrywające m.in. zobowiązania z tytułu Umowy Kredytowej oraz Obligacji, zostały zabezpieczone poprzez ustanowienie pakietu zabezpieczeń. Na podstawie każdego z zobowiązań z długu równoległego każdy z powyższych podmiotów

jest zobowiązany do zapłaty na rzecz BGŻ BNP Paribas kwoty będącej sumą wszystkich zobowiązań takiego podmiotu z podstawowych stosunków prawnych objętych zakresem Umowy Pomiędzy Wierzycielami. Wymagalność którejkolwiek z podstawowych wierzytelności danego podmiotu powoduje automatyczną wymagalność długu równoległego w tożsamej kwocie. Płatność przez dany podmiot na rzecz BGŻ BNP Paribas jakiegokolwiek kwoty z tytułu długu równoległego powoduje automatyczną redukcję

wysokości zobowiązań podstawowych takiego podmiotu, których sumę stanowi dług równoległy o kwotę takiej płatności. Spłata zobowiązań podstawowych przez dany podmiot powoduje automatyczną redukcję wysokości długu równoległego takiego podmiotu o kwotę takiej płatności.

Umowa Pomiędzy Wierzycielami została zawarta pod prawem angielskim i nie przewiduje płatności kar umownych.

32.3. Emisja obligacji

W dniu 30 września 2016 roku ("Dzień Emisji") Spółka, w ramach programu emisji obligacji do wysokości 150.000.000 zł z dnia 9 września 2016r., dokonała w trybie oferty prywatnej emisji 100.000 obligacji serii A ("Obligacje").

Emisja Obligacji nastąpiła w oparciu o następującą podstawę prawną:

- (i) art. 33 pkt. 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach;
- (ii) uchwałę zarządu Spółki nr 1/05/2016 z dnia 4 maja 2016 r.;
- (iii) uchwałę rady nadzorczej Spółki nr 11/04/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r.;
- (iv) uchwałę zarządu Spółki nr 1/09/2016 z dnia 22 września 2016 r.; oraz
- (v) uchwałę zarządu Spółki nr 2/09/2016 z dnia 23 września 2016 r.

Cel emisji nie został wskazany w warunkach emisji Obligacji, natomiast Spółka przeznaczyła środki uzyskane z emisji Obligacji na refinansowanie istniejących zobowiązań.

Obligacje zostały wyemitowane, jako obligacje niezabezpieczone, na okaziciela i w formie zdematerializowanej. Łączna wartość nominalna Obligacji wynosi 100.000.000 zł, zaś wartość nominalna

każdej z Obligacji wynosi 1.000 zł. Cena emisyjna Obligacji jest równa wartości nominalnej. Obligacje zostaną wykupione 31 sierpnia 2021 roku lub w dacie wcześniejszego wykupu ("Dzień Wykupu").

Zabezpieczenie długu równoległego, dotyczącego, między innymi, wierzytelności obligatariuszy (którzy przystąpili do umowy pomiędzy wierzycielami) z tytułu Obligacji, zostało dokonane zgodnie z zawartą przez Spółkę umową pomiędzy wierzycielami. Obligacje zostały zarejestrowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A.

Obligacje są oprocentowane. Oprocentowanie Obligacji jest zmienne i równe sumie stawki WIBOR 6M i marży, której wysokość będzie zależna od wskaźnika długu netto do EBITDA. Odsetki od Obligacji będą wypłacane w okresach półrocznych. Warunki emisji Obligacji nie określają świadczeń niepieniężnych.

Warunki emisji Obligacji przewidują zgromadzenie obligatariuszy.

Obligacje zostały wprowadzone do obrotu w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A w dniu 16 grudnia 2016 roku.

32.4. Spłata zadłużenia przez Arctic Paper Kostrzyn S.A.

W dniu 25 października 2016 r. ("Data Spłaty") spółka zależna Spółki: Arctic Paper Kostrzyn S.A. ("Kredytobiorca") dokonała spłaty wymienionego poniżej zadłużenia (łącznie "Zadłużenie") z tytułu umowy kredytowej na kwotę w wysokości nie wyższej niż odpowiadająca kwocie 359 milionów PLN (słownie: trzysta pięćdziesiąt dziewięć milionów złotych) z dnia 6 listopada 2012 roku, z późniejszymi zmianami, zmienionej i ujednoliconej i po raz ostatni zmienionej na podstawie umowy zmieniającej nr 7 z dnia 15 grudnia 2015 roku, zawartej pomiędzy Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. ("Pekao") jako agentem zabezpieczenia i kredytodawcą, Bankiem Zachodnim WBK S.A. ("BZ WBK") jako kredytodawcą i mBankiem S.A. ("mBank") jako kredytodawcą oraz Kredytobiorcą, a także Arctic Paper Mochenwangen GmbH oraz Arctic Paper Investment GmbH jako gwarantami i Spółką jako solidarnym dłużnikiem wraz z Kredytobiorcą oraz agentem podmiotów zobowiązanych, na podstawie której Pekao, BZ WBK i mBank udostępniły Kredytobiorcy:

- wielowalutowy kredyt terminowy ("Kredyt Terminowy"); oraz

- kredyt w rachunku bieżącym ("Kredyt w Rachunku Bieżącym")

na warunkach określonych w Istniejącej Umowie Kredytowej, przy czym:

- w odniesieniu do zobowiązań denominowanych w EUR łączna kwota spłaty w EUR wyniosła 12,7 milionów EUR;
- w odniesieniu do zobowiązań denominowanych w PLN łączna kwota spłaty w PLN wyniosła 140,5 milionów PLN.

O zawarciu w/w umowy kredytowej i jej zmianach Spółka informowała raportami bieżącymi nr 19/2012 z dnia 6 listopada 2012 roku, nr 44/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku oraz nr 24/2014 z dnia 16 października 2014 roku.

Spłata Zadłużenia nastąpiła w związku ze zmianą struktury finansowania grupy kapitałowej Spółki, w szczególności jej centralizacją umożliwiającą bardziej efektywne zarządzanie płynnością finansową i elastyczne dostosowanie poziomu finansowania poszczególnych spółek, o czym Spółka informowała w raportach bieżących nr 9/2016 i 20/2016.

32.5. Spłata zadłużenia przez Arctic Paper Grycksbo AB

W związku z opisanym powyżej pozyskaniem nowego finansowania oraz zmianą struktury finansowania Grupy Arctic Paper, w dniu 19 grudnia 2016 r. spółka zależna Spółki: Arctic Paper Grycksbo AB (APG) dokonała spłaty zadłużenia w Svenska Handelsbanken AB z tytułu faktoringu na łączną kwotę około 41 milionów PLN. W celu spłaty powyższych zobowiązań wobec Svenska

Handelsbanken AB, a także utrzymania bieżącej płynności finansowej Arctic Paper Grycksbo AB, Spółka udzieliła APG pożyczek długo i krótkoterminowych w wysokości około 61 milionów PLN, których specyfikacja znajduje się w nocie numer 18.2 w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Arctic Paper SA.

32.6. Zabezpieczenia kredytów

2016 rok

W związku z podpisanymi w dniu 9 września 2016 roku umowami kredytów terminowych i odnawialnych, umowami związanymi z emisją obligacji oraz umową pomiędzy wierzycielami (szerzej opisanymi w nocie „Pozyskanie nowego finansowania”), w dniu 3 października 2016 roku Spółka podpisała umowy i oświadczenia, zgodnie z którymi na rzecz Banku BGŻ BNP Paribas S.A., działającego jako Agent Zabezpieczeń, zostaną ustanowione zabezpieczenia powyższych wierzytelności oraz innych roszczeń, tj.

1. pod prawem polskim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - zastawy finansowe i rejestrowe na wszystkich posiadanych przez Spółkę i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy Spółki (z wyjątkiem Rottneros AB, Arctic Paper Mochenwangen GmbH i Arctic Paper Investment GmbH), z wyjątkiem akcji Spółki;
 - hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Polsce i należących do Spółki i Poręczycieli;
 - zastawy rejestrowe na wszystkich prawach rzeczowych i aktywach ruchomych należących do Spółki i Poręczycieli, stanowiących zorganizowaną część przedsiębiorstwa i znajdujących się w Polsce (z wyjątkiem aktywów wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - oświadczenia Spółki i Poręczycieli o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, w formie aktu notarialnego;
2. pod prawem szwedzkim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - zastawy finansowe i zastawy rejestrowe na rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - pełnomocnictwa do polskich rachunków bankowych Spółki i Poręczycieli zarejestrowanych w Polsce;
 - podporządkowanie wierzytelności kredytodawców w ramach grupy (uwzględnionych w Umowie Pomędzy Wierzycielami).
2. pod prawem szwedzkim – Dokumenty Zabezpieczeń ustanawiające następujące Zabezpieczenia:
 - zastawy na wszystkich posiadanych przez Spółki i Poręczycieli akcjach lub udziałach zarejestrowanych w Polsce, należących do spółek z grupy, z wyjątkiem akcji Spółki, a także zastawy na akcjach Rottneros (z wyłączeniem pakietu bezpłatnych akcji Rottneros);
 - hipoteki na wszystkich nieruchomościach znajdujących się w Szwecji i należących do Spółki i Poręczycieli, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące akty hipoteczne;
 - korporacyjne hipoteki udzielone przez Poręczycieli zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że przedmiotem takiego zabezpieczenia będą tylko istniejące świadectwa hipoteczne;
 - cesja (istniejących i przyszłych) polis ubezpieczeniowych dotyczących aktywów Spółki i Poręczycieli (z wyjątkiem polis ubezpieczeniowych wymienionych w Umowie Kredytowej);
 - zastawy na szwedzkich rachunkach bankowych Spółki i Poręczycieli, zarejestrowanych w Szwecji, pod warunkiem, że takie zabezpieczenie nie ogranicza prawa do swobodnego dysponowania

środkami pieniężnymi zdeponowanych na tych rachunkach bankowych, aż do przypadku naruszenia opisanego w Umowie Kredytowej.

Poza opisanymi powyżej, Grupa wykazuje na dzień 31 grudnia 2016 roku:

1) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Grycksbo w banku Svenska Handelsbanken – są to:

- zastaw na aktywach na kwotę 85.000 tys. SEK (39.262 tys. PLN)
- hipoteka na nieruchomościach na kwotę 20.000 tys. SEK (9.238 tys. PLN)

2) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Munkedals w banku Svenska Handelsbanken – są to:

- zastaw na aktywach (należnościach objętych umową faktoringową) na kwotę 158.821 tys. SEK (73.359 tys. PLN)
- zastaw na ruchomościach na kwotę 160.000 tys. SEK (73.904 tys. PLN)

3) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Rottneros AB w banku Danske Bank – są to:

- zastaw na aktywach na kwotę 509.000 tys. SEK (235.107 tys. PLN);

4) zabezpieczenie na aktywach wynikający z umowy pożyczki na kwotę 4.000 tys. EUR zawartej przez Arctic Paper S.A. z Panem Thomasem Onstad

- zastaw na 39.900.000 akcji spółki Rottneros AB.

2015 rok

Wszystkie transze kredytu zaciągniętego w konsorcjum banków: Banku Polska Kasa Opieki S.A., Banku Zachodnim WBK S.A. oraz mBanku S.A. opisanego szerzej w nocie 32.1. podlegają następującym zabezpieczeniom i obejmują:

- zastawy na akcjach Arctic Paper Kostrzyn S.A., udziałach Arctic Paper Investment GmbH oraz na udziałach spółek holdingowych w Niemczech;
- zastawy na rachunkach bankowych wszystkich spółek;
- hipoteki na nieruchomościach Arctic Paper Kostrzyn S.A.,
- dług gruntowy na nieruchomościach Arctic Paper Mochenwangen GmbH;
- zastaw na składnikach majątku Arctic Paper Kostrzyn S.A.;
- przewłaszczenie majątku na zabezpieczenie w Arctic Paper Mochenwangen GmbH;
- cesję praw z polisy ubezpieczeniowej

- cesja należności z tytułu umów pożyczek w Grupie (Arctic Paper Kostrzyn S.A. i Arctic Paper Investment GmbH)
- poddanie się egzekucji w trybie art. 97 prawa bankowego (osobno na rzecz każdego banku) - Arctic Paper Kostrzyn S.A i Arctic Paper S.A

Poza opisanymi powyżej, Grupa wykazała na dzień 31 grudnia 2015 roku:

1) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Grycksbo w banku Svenska Handelsbanken – są to:

- zastaw na aktywach na kwotę 85.000 tys. SEK (39.491 tys. PLN)
- hipoteka na nieruchomościach na kwotę 20.000 tys. SEK (9.292 tys. PLN)
- zastaw na akcjach Arctic Paper Grycksbo AB wynikający z umowy faktoringowej z Svenska

Handelsbanken AB na kwotę na kwotę 106.245 tys. SEK (49.361 tys. PLN);

2) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Arctic Paper Munkedals w banku Svenska Handelsbanken – są to:

- zastaw na aktywach (należnościach objętych umową faktoringową) na kwotę 126.920 tys. SEK (58.967 tys. PLN)
- zastaw na ruchomościach na kwotę 160.000 tys. SEK (74.336 tys. PLN)

3) zabezpieczenia na aktywach z tytułu zaciągniętych zobowiązań spółki Rottneros AB w banku Danske Bank – są to:

- zastaw na aktywach na kwotę 509.000 tys. SEK (236.481 tys. PLN);

4) zabezpieczenie na aktywach wynikający z umowy pożyczki na kwotę 4.000 tys. EUR zawartej przez Arctic Paper S.A. z Panem Thomasem Onstad

- zastaw na 39.900.000 akcji spółki Rottneros AB.

33. Rezerwy

33.1. Zmiany stanu rezerw

Poniższa tabela prezentuje zmiany stanu rezerw w latach 2015-2016:

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Inne rezerwy	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	81 461	1 394	82 855
Utworzone w ciągu roku obrotowego	10 680	-	10 680
Wykorzystane	(2 795)	-	(2 795)
Rozwiązane	-	-	-
Korekta z tytułu różnic kursowych	(418)	(8)	(427)
Przeniesienie do działalności zaniechanej	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, w tym:	88 928	1 385	90 313
- krótkoterminowe	-	-	-
- długoterminowe	88 928	1 385	90 313
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	96 954	12 021	108 975
Utworzone w ciągu roku obrotowego	(3 951)	30 353	26 402
Wykorzystane	(2 964)	(7 123)	(10 087)
Rozwiązane	-	(2 092)	(2 092)
Korekta z tytułu różnic kursowych	1 720	473	2 193
Przeniesienie do działalności zaniechanej	(10 297)	(32 238)	(42 535)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w tym:	81 461	1 394	82 855
- krótkoterminowe	-	-	-
- długoterminowe	81 461	1 394	82 855

Inne rezerwy na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku obejmują rezerwę na udzieloną gwarancję.

33.2. Rezerwa na reklamacje oraz zwroty

Rezerwa na reklamacje i zwroty tworzona jest na podstawie reklamacji oraz zwrotów odnotowanych w latach ubiegłych. Ze względu na stałe nakłady na

podnoszenie jakości procesu produkcji i produktów Grupa nie rozpoznała rezerwy na reklamacje i zwroty na koniec roku 2016 i 2015.

34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

34.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:		
Wobec jednostek powiązanych	898	542
Wobec jednostek pozostałych	354 356	365 657
	355 254	366 199
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek VAT	6 404	8 238
Podatek akcyzowy	1 254	1 357
Podatek dochodowy od osób fizycznych	6 029	7 288
Podatek od nieruchomości	1 119	911
Zobowiązania z tytułu świadczeń socjalnych	7 810	8 378
	22 617	26 172
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 802	6 584
Zobowiązania emerytalne	5 013	2 969
Zobowiązania inwestycyjne	4 345	5 058
Zobowiązania z tytułu ochrony środowiska	529	588
Przedpłaty	4 713	3 749
Inne zobowiązania	454	456
	21 857	19 403
RAZEM	399 727	411 774

Zasady i warunki płatności zobowiązań finansowych prezentowanych powyżej:

- warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie nr 37.3;
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 60-dniowych;
- pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1-miesięcznym terminem płatności;
- kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

34.2. Rozliczenia międzyokresowe

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Rozliczenia międzyokresowe bierne		
Koszty pracownicze	65 084	61 251
Audyt i usługi prawne	552	505
Koszty transportu	3 906	4 466
Koszty reklamacji	1 390	1 668
Koszty mediów	1 279	3 076
Pozostałe	16 175	23 884
	88 386	94 850
Przychody przyszłych okresów		
Dotacje z Ekofunduszu	13 584	15 318
Dotacje z NFOŚiGW	10 061	11 316
Przedpłaty	-	-
Pozostałe	7 390	6 504
	31 035	33 138
RAZEM	119 421	127 988
- krótkoterminowe	98 498	104 074
- długoterminowe	20 924	23 914

Główne pozycje w rozliczeniach międzyokresowych biernych stanowią zobowiązania urlopowe i premie dla pracowników.

35. Plany inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa planuje ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w 2017 roku w kwocie nie mniej niż 60 milionów PLN. Kwoty te przeznaczone będą na zakup nowych maszyn i urządzeń szczególnie w Grupie Rottneros.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa planowała poniesienie nakładów na rzeczowe aktywa trwałe nie mniej niż 10 milionów PLN w 2016 roku.

36. Zobowiązania warunkowe

Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2016 roku następujące zobowiązania warunkowe:

- zobowiązanie warunkowe z tytułu gwarancji wobec FPG na rzecz towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na życie PRI na kwotę 1.448 tys. SEK (669 tys. PLN) w Arctic Paper Grycksbo AB oraz na kwotę 758 tys. SEK (350 tys. PLN) w Arctic Paper Munkedals AB ;

- zobowiązanie warunkowe Arctic Paper Munkedals AB z tytułu poręczenia zobowiązań Kalltorp Kraft HB na 1.624 tys. SEK (750 tys. PLN);
- gwarancję bankową na rzecz Skatteverket Ludvika na kwotę 135 tys. SEK (62 tys. PLN);

36.1. Sprawy sądowe

Nie toczą się istotne sprawy sądowe przeciwko Arctic Paper S.A. ani żadnej jednostce zależnej.

36.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmiotami powiązanymi wobec Grupy Arctic Paper S.A. są:

- Thomas Onstad – akcjonariusz większościowy,
- Nemus Holding AB – spółka dominująca wobec Arctic Paper SA,
- Progressio S.C. - od dnia 1 stycznia 2014 roku jednostka powiązana z Członkiem Zarządu,

Wyższą kadrę kierowniczą stanowią Prezes i Członkowie Zarządu Jednostki Dominującej oraz Przewodniczący i Członkowie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej w okresie pełnienia funkcji w organie Spółki.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi w latach 2016-2015:

Dane za okres od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 oraz na 31 grudnia 2016 (tys. PLN)

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Odsetki – przychody finansowe	Odsetki – koszty finansowe	Należności od podmiotów powiązanych	Należności z tytułu pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Nemus Holding AB	131	1 382	-	-	2 875	-	870
Thomas Onstad	-	-	-	4 275	-	-	62 442
Progressio S.C.	-	289	-	-	-	-	28
Razem	131	1 671	-	4 275	2 875	-	63 340

Należności od Nemus Holding AB są przeterminowane na dzień 31 grudnia 2016 roku, ale są one rozliczane w drodze kompensaty ze zobowiązaniami z tytułu świadczenia usług.

Dane za okres od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 oraz na 31 grudnia 2015 (tys. PLN)

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Odsetki – przychody finansowe	Odsetki – koszty finansowe	Należności od podmiotów powiązanych	Należności z tytułu pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Nemus Holding AB	128	1 370	-	-	2 905	-	517
Thomas Onstad	-	-	-	3 911	-	-	61 411
Progressio S.C.	-	211	-	-	-	-	25
Razem	128	1 581	-	3 911	2 905	-	61 953

37.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Jednostką dominującą Grupy jest Incarta Development S.A. W roku finansowym zakończonym 31 grudnia 2016

roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły transakcje pomiędzy Grupą a Incarta Development S.A.

37.2. Jednostka dominująca

Jednostką dominującą wobec Grupy Arctic Paper S.A. jest Nemus Holding AB, który według stanu na 31

grudnia 2016 roku jest właścicielem 58,06% akcji zwykłych Arctic Paper S.A.

37.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Należności i zobowiązania handlowe mają zazwyczaj 60-dniowy termin płatności dla podmiotów powiązanych. Transakcje z jednostkami powiązаныmi dokonywane są na warunkach rynkowych.

37.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki dominującej

37.4.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne Członkom Zarządu oraz Członkom Rady Nadzorczej Spółki dominującej

Kadra kierownicza Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku obejmuje 5 osób: Prezesa Zarządu oraz czterech Członków Zarządu. Wartość wynagrodzenia wypłaconego kadrze kierowniczej w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku wyniosła 7.848 tys. PLN (5.402 tys. PLN w roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku).

W okresie 2015-2016 spółki Grupy nie udzieliły pożyczek kadrze kierowniczej.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki dominującej:

Zarząd	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	7 504	5 112
Świadczenia emerytalne i medyczne po okresie zatrudnienia	344	290
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego wyższej kadrze kierowniczej	7 848	5 402
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	988	1 444

37.5. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W okresie 2015-2016 ani Jednostka Dominująca ani Spółki zależne nie udzieliły pożyczek Członkom Zarządu.

37.6. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca inne transakcje pomiędzy spółkami zależnymi a Członkami Zarządu.

38. Informacje o umowie i wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W dniu 25 sierpnia 2015 roku Arctic Paper S.A. zawarła umowę z Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w Warszawie na badanie jednostkowego sprawozdania finansowego Arctic Paper S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok 2015, która została przedłużona na rok 2016.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku w podziale na rodzaje usług:

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Rodzaj usługi		
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	325*	352*
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego (oddział AP S.A.)	32	25
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	3
Razem	357	380

* - odnosi się do Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k.

Opłaty nie zawierają usług świadczonych dla pozostałych spółek Grupy.

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, pożyczki, obligacje, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków na finansowanie działalności Grupy.

Grupa korzysta również z faktoringu z regresem w zakresie należności z tytułu dostaw i usług. Głównym celem tego instrumentu finansowego jest szybkie pozyskanie środków finansowych.

Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które

powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka.

W opinii Zarządu - w porównaniu do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka finansowego. Nie nastąpiły także zmiany celów i zasad zarządzania tym ryzykiem.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej

stopie procentowej). W wyliczeniach ujęto kredyty i leasingi o zmiennej stopie procentowej. Dla każdej waluty przyjęto taki sam wzrost stopy procentowej o 1 punkt procentowy. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pogrupowano wartości kredytów w określonej walucie i od wyliczonych kwot naliczono wzrost o 1 punkt procentowy. Zmiana stopy procentowej nie ma bezpośredniego wpływu na kapitały Grupy.

	Zwiększenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku		
PLN	+1%	(53)
EUR	+1%	(354)
SEK	+1%	(298)
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku		
PLN	+1%	(723)
EUR	+1%	(868)
SEK	+1%	(281)

Ze względu na objęcie zabezpieczeniem typu SWAP odsetkowy znacznej części zadłużenia Grupy wynikającego z umów kredytowych zawartych z konsorcjum banków w czwartym kwartale 2016 roku i obligacji nastąpiło zmniejszenia ryzyka Grupy na wahania stóp procentowych.

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną transakcji w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz całkowitych dochodów ogółem na racjonalnie możliwe wahania kursu dolara, euro, funta brytyjskiego oraz korony szwedzkiej przy założeniu niezmienności innych czynników. W wyliczeniach ujęto

wszystkie pozycje bilansowe wyrażone w walutach obcych, a następnie dla każdej waluty przyjęto wzrost lub spadek kursu o 5%. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pogrupowano aktywa i zobowiązania w tych samych walutach i od wyliczonego dla każdej waluty salda „aktywa minus zobowiązania” obliczono wzrost lub spadek o 5%. W ciągu roku aktywa i zobowiązania wyrażone w walutach obcych utrzymywały się na podobnym poziomie.

2016 rok				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
Wpływ zmiany kursów na wynik finansowy brutto				
PLN – EUR	+5%	(6 565)	-5%	6 565
PLN – USD	+5%	(2 952)	-5%	2 952
PLN – GBP	+5%	1 173	-5%	(1 173)
PLN – SEK	+5%	(301)	-5%	301
SEK – EUR	+5%	3 793	-5%	(3 793)
SEK – USD	+5%	(153)	-5%	153
SEK – GBP	+5%	1 276	-5%	(1 276)
Wpływ instrumentów finansowych na całkowite dochody ogółem (z tytułu różnic z przeliczenia jednostek zagranicznych)				
PLN – SEK	+5%	5 262	-5%	(5 262)
PLN – EUR	+5%	(1 600)	-5%	1 600
2015 rok				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
Wpływ zmiany kursów na wynik finansowy brutto				
PLN – EUR	+5%	(2 605)	-5%	2 605
PLN – USD	+5%	(2 208)	-5%	2 208
PLN – GBP	+5%	754	-5%	(754)
PLN – SEK	+5%	(361)	-5%	361
SEK – EUR	+5%	2 000	-5%	(2 000)
SEK – USD	+5%	(2 531)	-5%	2 531
SEK – GBP	+5%	1 151	-5%	(1 151)
Wpływ instrumentów finansowych na całkowite dochody ogółem (z tytułu różnic z przeliczenia jednostek zagranicznych)				
PLN – SEK	+5%	6 006	-5%	(6 006)
PLN – EUR	+5%	(654)	-5%	654

39.3. Ryzyko cen towarów

Grupa narażona jest na ryzyko spadku cen sprzedaży w związku ze wzrostem konkurencji na rynku oraz

ryzykiem wzrostu cen surowców ze względu na ograniczenia w dostępie surowca na rynku.

39.4. Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych

należności jest ograniczone. Grupa ocenia wszystkie należności, które nie są przeterminowane oraz nie są objęte odpisem aktualizacyjnym, jako możliwe do odzyskania.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a

maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów. W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji, jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością, a elastycznością finansowania poprzez

korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczki i obligacje, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne	-	11 775	49 433	303 256	9 039	373 503
Leasing finansowy	-	367	5 412	34 006	-	39 785
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1	432 331	55 959	-	-	488 291
Pozostałe zobowiązania finansowe	194	18 998	4 237	-	-	23 429
	195	463 471	115 042	337 262	9 039	925 008
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne	-	7 120	87 464	236 178	-	330 761
Leasing finansowy	-	72	4 702	17 488	16 148	38 410
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	283	463 474	49 651	-	-	513 407
Pozostałe zobowiązania finansowe	194	35 084	48 239	12 534	-	96 051
	477	505 749	190 056	266 200	16 148	978 630

Ponadto Grupa posiada zobowiązania warunkowe na łączną wartość 1.831 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku (31 grudnia 2015 roku: 7.931 tys. PLN).

40. Instrumenty finansowe

Spółka posiada następujące instrumenty finansowe: środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, kredyty, pożyczki, obligacje, należności, zobowiązania umowy leasingu finansowego oraz kontrakty SWAP

odsetkowy, forward walutowy, forward na sprzedaż celulozy i kontrakty forward na zakup energii elektrycznej.

40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Z uwagi na fakt, iż wartości księgowe instrumentów finansowych Grupy nie odbiegają znacząco od ich wartości godziwej, w tabeli poniżej przedstawiono

wszystkie instrumenty finansowe według ich wartości bilansowych, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Aktywa finansowe					
Pożyczki udzielone	<i>PiN</i>	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	<i>PiN</i>	315 077	324 706	315 077	324 706
Instrumenty zabezpieczające*	<i>WwWGpCD</i>	16 040	944	16 040	944
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)	<i>PiN</i>	6 092	1 017	6 092	1 017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<i>WwWGpCD</i>	130 157	188 552	130 157	188 552
Zobowiązania finansowe					
Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i obligacje w tym:	<i>PZFwgZK</i>	330 831	305 188	330 831	305 188
- długoterminowe oprocentowane	<i>PZFwgZK</i>	275 464	222 305	275 464	222 305
- krótkoterminowe oprocentowane	<i>PZFwgZK</i>	55 367	82 883	55 367	82 883
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu, w tym:		34 388	31 588	34 388	31 588
- długoterminowe		30 082	28 523	30 082	28 523
- krótkoterminowe		4 306	3 065	4 306	3 065
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	<i>PZFwgZK</i>	372 935	426 281	372 935	426 281
Instrumenty zabezpieczające*	<i>WwWGpCD</i>	4 699	32 890	4 699	32 890

* pochodne instrumenty zabezpieczające spełniające wymogi rachunkowości zabezpieczeń

Użyte skróty:

UdtW	-	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności
WwWGpCD	-	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez całkowite dochody
PiN	-	Pożyczki i należności

DDS	-	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
PZFwgZK	-	Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Hierarchia wartości godziwej instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku:

	Poziom	Poziom	Poziom
	1	2	3
31 grudnia 2016			
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez całkowite dochody			
Instrumenty pochodne	-	16 040	-
Pozostałe aktywa finansowe			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	-	-	315 077
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)	-	-	6 092
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	130 157
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez całkowite dochody	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	4 699	-
Pozostałe zobowiązania finansowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	330 831
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	-	34 388
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	372 935
	Poziom	Poziom	Poziom
31 grudnia 2015	1	2	3
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez całkowite dochody			
Instrumenty pochodne	-	944	-
Pozostałe aktywa finansowe			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	-	-	324 706
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)	-	-	1 017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	188 552
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez całkowite dochody			
Instrumenty pochodne	-	32 890	-
Pozostałe zobowiązania finansowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	305 188
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	-	31 588
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	381 885

Tabela poniżej przedstawia pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku:

Rok zakończony 31 grudnia 2016 roku	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych		Pozostałe	Razem
				Zyski/ (straty) z tytułu wyceny	Zyski/ (straty) z tytułu wyceny		
Aktywa finansowe							
Instrumenty pochodne	-	-	-	15 785	-	-	15 785
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	31	10 909	1 511	1 646	-	-	14 098
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)	-	-	-	(1 482)	-	4 527	3 046
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	177	(3 387)	-	-	-	-	(3 210)
Zobowiązania finansowe							
Instrumenty pochodne	-	(3 636)	-	343	-	(2 020)	(5 313)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	(19 531)	(2 222)	-	(2 254)	-	(5 987)	(29 994)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z c	(1 653)	-	-	-	-	-	(1 653)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(28)	(9 973)	-	(1 664)	-	(497)	(12 162)
Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku							
Aktywa finansowe							
Instrumenty pochodne	-	-	-	6 252	-	-	6 252
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	174	(4 690)	(12 739)	-	-	-	(17 255)
Pozostałe aktywa finansowe (z wyłączeniem pożyczek i instrumentów zabezpieczających)	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	265	(2 172)	-	-	-	-	(1 907)
Zobowiązania finansowe							
Instrumenty pochodne	-	-	-	(12 060)	-	-	(12 060)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	(17 944)	173	-	-	-	-	(17 772)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z c	(1 860)	-	-	-	-	-	(1 860)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(16)	184	-	-	-	-	168

40.2. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość na ryzyko stopy procentowej, w podziale na bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2016		<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Oprocentowanie zmienne								
Pozostałe zobowiązania finansowe:								
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		4 306	4 319	4 242	4 225	17 295	-	34 388
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne								
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN		-	-	5 000	-	-	-	5 000
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w EUR		-	-	17 923	-	-	-	17 923
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w PLN		-	-	17 438	-	-	-	17 438
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym Danske Bank w SEK		6 467	-	-	-	-	-	6 467
Suma kredyty, pożyczki i papiery dłużne		6 467	-	40 361	-	-	-	46 828
RAZEM		10 773	4 319	44 604	4 225	17 295	0	81 216
31 grudnia 2016								
Oprocentowanie stałe		<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne								
Kredyt z banku EBRD w EUR		9 941	9 587	9 030	8 477	7 960	7 394	52 389
Kredyt z banku BZ WBK w PLN		2 639	2 490	2 281	2 083	1 887	-	11 380
Kredyt z banku BNP w EUR		2 535	2 425	2 279	2 135	1 986	-	11 360
Obligacje		4 473	12 158	18 180	16 434	46 376	14	97 635
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w PLN		-	-	5 000	-	-	-	5 000
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BNP w EUR		-	-	21 899	-	-	-	21 899
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w BZ WBK w PLN		-	-	21 899	-	-	-	21 899
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w EUR		17 818	-	-	-	-	-	17 818
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w EUR		11 495	11 043	11 043	11 043	-	-	44 624
RAZEM		48 900	37 703	91 611	40 172	58 209	7 408	284 003

31 grudnia 2015							
Oprocentowanie zmienne	<1rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Pozostałe zobowiązania finansowe:							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 065	3 122	3 127	3 040	3 087	16 148	31 589
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne							
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym z banku Polska Kasa Opieki S.A. w PLN	20 439	-	-	-	-	-	20 439
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym z banku mBank S.A. w PLN	5 861	-	-	-	-	-	5 861
Kredyt odnawialny w rachunku bieżącym z banku BZ WBK w PLN	9 418	-	-	-	-	-	9 418
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. w PLN	4 330	21 186	-	-	-	-	25 516
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. w EUR	1 377	5 887	-	-	-	-	7 264
Kredyt z banku mBank S.A. w PLN	6 355	31 316	-	-	-	-	37 671
Kredyt z banku mBank S.A. w EUR	3 235	14 502	-	-	-	-	17 737
Kredyt z banku BZ WBK w PLN	3 984	19 444	-	-	-	-	23 428
Kredyt z banku BZ WBK w EUR	1 320	5 618	-	-	-	-	6 938
Kredyt w banku SHB w SEK	6 363	-	-	-	-	-	6 363
Kredyt w banku SHB w SEK	6 303	-	-	-	-	-	6 303
Suma kredyty, pożyczki i papiery dłużne	68 984	97 953	-	-	-	-	166 938
RAZEM	72 050	101 075	3 127	3 040	3 087	16 148	198 527
31 grudnia 2015							
Oprocentowanie stałe	<1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty, pożyczki i papiery dłużne							
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w EUR	117	17 046	-	-	-	-	17 163
Pożyczka od właściciela/głównego akcjonariusza w EUR	668	-	-	43 579	-	-	44 248
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. w PLN	4 218	21 168	-	-	-	-	25 386
Kredyt z banku Polska Kasa Opieki S.A. w EUR	2 960	13 726	-	-	-	-	16 686
Kredyt z banku BZ WBK w PLN	3 469	17 392	-	-	-	-	20 861
Kredyt z banku BZ WBK w EUR	2 466	11 440	-	-	-	-	13 906
RAZEM	13 898	80 772	-	43 579	-	-	138 250

40.3. Zabezpieczenia

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) dla następujących powiązań zabezpieczających:

- spółka Arctic Paper S.A. desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu SWAP mające na celu zabezpieczenie płatności odsetek w EURO od kredytu bankowego w EURO,
- spółka Arctic Paper S.A. desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu SWAP

mające na celu zabezpieczenie płatności odsetek w PLN od kredytu bankowego w PLN,

- spółki Arctic Paper Munkedals AB, Arctic Paper Grycksbo AB i spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu forward na energię elektryczną mające na celu zabezpieczenia przyszłych zakupów energii,
- spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu FX forward mające na celu zabezpieczenie części wpływów

walutowych w EURO związanych ze sprzedażą celulozy,

- spółki z Grupy Rottneros desygnowały do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu FX forward mające na celu zabezpieczenie części wpływów w USD związanych ze sprzedażą celulozy,

- spółka Arctic Paper S.A. desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych instrumenty pochodne typu opcja floor dająca prawo do obniżenia EURIBOR dla oprocentowania części kredytu bankowego w EUR do poziomu rynkowego, w przypadku gdy poziom rynkowy EURIBOR jest poniżej 0%.

40.3.1. Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku jako zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych Grupa posiadała kontrakty walutowe typu forward, kontrakt forward na

zakup energii elektrycznej, kontrakt forward na sprzedaż celulozy, kontrakt typu SWAP odsetkowy oraz opcje floor.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu walutowej działalności handlowej z wykorzystaniem transakcji FX forward

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących sprzedaży EUR za SEK:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z planowaną sprzedażą w walucie obcej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży eksportowej
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje FX forward, w których Spółka zobowiązuje się sprzedać EUR za SEK
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktów	2 016
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 31.01.2017
Kwota zabezpieczenia	1 mln EUR
Kurs terminowy	9,73 SEK/EUR

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących sprzedaży USD za SEK:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z planowaną sprzedażą w walucie obcej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży eksportowej
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje FX forward, w których Spółka zobowiązuje się sprzedać USD za SEK
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktów	2 016
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 31.01.2017
Kwota zabezpieczenia	4 mln USD
Kurs terminowy	8,66 SEK/USD

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży celulozy

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących sprzedaży celulozy:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze sprzedażą celulozy
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży celulozy
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje forward, w których Spółka zobowiązuje się sprzedać celulozę w SEK
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2 016
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 31.12.2017
Zabezpieczona ilość celulozy	24.000 ton
Cena terminowa	7 150 SEK/tona

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu zakupu energii elektrycznej z wykorzystaniem transakcji forward

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych związanych z zakupem energii elektrycznej:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych z zakupem energii elektrycznej
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu zakupu energii
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje forward na zakup energii elektrycznej zawarte na Gieldzie Nord Pool
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	w zależności od kontraktu; od 01.01.2014
Data wymagalności	w zależności od kontraktu; do 31.12.2021
Zabezpieczona ilość energii	1.444.000 MWh
Cena terminowa	od 16,50 do 33,75 EUR/MWh

Rachunkowość zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego z wykorzystaniem transakcji typu SWAP

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych związanych z płatnością odsetek w EURO od kredytu w EURO:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2022-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 12 mln. EURO

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2021-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 2,6 mln. EURO
Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytów odnawialnych długoterminowych denominowanych w EURO
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EURO związane z płatnością odsetek od kredytu w EURO kalkulowanych na bazie 3M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w EURO od kredytu denominowanego w EURO na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2019-08-30
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 9,9 mln. EURO

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych związanych z płatnością odsetek w PLN od kredytu w PLN:

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytu długoterminowego denominowanego w PLN
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w PLN związane z płatnością odsetek od kredytu w PLN kalkulowanych na bazie 6M WIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w PLN od kredytu denominowanego w PLN na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2021-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 11,5 mln. PLN

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową kredytów odnawialnych długoterminowych denominowanych w PLN
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w PLN związane z płatnością odsetek od kredytu w PLN kalkulowanych na bazie 3M WIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w PLN od kredytu denominowanego w PLN na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2019-08-30
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 10 mln PLN
Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych związanych ze zmienną stopą procentową obligacji denominowanych w PLN
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w PLN związane z płatnością odsetek od obligacji w PLN kalkulowanych na bazie 6M WIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu SWAP, w której Spółka zobowiązuje się płacić odsetki w PLN od obligacji denominowanych w PLN na bazie stałej stopy procentowej
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy o emisję obligacji; do 2021-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat odsetek od obligacji w wysokości 100 mln. PLN
Rachunkowość zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych związanych z opcją floor	
Typ zabezpieczenia	Prawo do zmniejszenia przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetek od kredytów w EUR na skutek spadku EURIBOR poniżej 0%
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowią przyszłe przepływy przenieżne w EUR związane z płatnością odsetek od kredytu w EUR kalkulowanych na bazie 6M EURIBOR
Instrumenty zabezpieczające	Pozycję zabezpieczającą stanowi transakcja typu opcja floor, w której Spółka nabywa prawo do płatności odsetek w EUR na bazie EURIBOR mniejszego niż 0%
Parametry kontraktu:	
Data zawarcia kontraktu	2016-11-21
Data wymagalności	każdy dzień płatności odsetek zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej; do 2022-08-31
Zabezpieczona wartość	wartość odsetek płatnych zgodnie z harmonogramem spłat kredytu w wysokości 12 mln EUR
Oprocentowanie terminowe	rynkowa w przypadku EURIBOR mniejszego niż 0%

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą pochodnych instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz dane porównywalne:

	Stan na dzień 31 grudnia 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
FX forward	-	462	944	-
Forward na sprzedaż celulozy	3 695	-	-	-
SWAP	-	4 580	-	2 001
Opcja typu floor		(343)		
Forward na energię elektryczną	12 345	-	-	30 889
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	16 040	4 699	944	32 890

Poniższa tabela przedstawia wartość nominalną pochodnych instrumentów zabezpieczających na dzień 31 grudnia 2016 roku:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
FX forward:				
Waluta sprzedana (w tys. EUR)	1 000	-	-	1 000
Waluta sprzedana (w tys. USD)	4 000	-	-	4 000
Forward na energię elektryczną:				
Kupiona energia (w tys. PLN)	42 309	110 097	-	152 407
Forward na sprzedaż celulozy				
Sprzedana celuloza (w tonach)	24 000	-	-	24 000
SWAP odsetkowy				
spłaty rat kapitałowych (w tys. PLN)	62 246	153 794	8 848	224 888

Poniższa tabela przedstawia kwoty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jakie w 2016 roku zostały rozpoznane przez Grupę w rachunku wyników i w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Kapitał z aktualizacji wyceny na 31 grudnia 2016 - zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadające skuteczemu zabezpieczeniu	5 001
Niefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, ujęta w przychodach lub kosztach finansowych	343
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczona	1 stycznia 2017 - 31 grudnia 2021

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w 2016 roku:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016
Kapitał z aktualizacji wyceny na dzień 1 stycznia 2016 roku	(19 089)
Odroczenie zmian wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadającej skutecznemu zabezpieczeniu	31 984
Kwota odroczonej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i przeniesiona do przychodów lub kosztów finansowych	(7 894)
Kapitał z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2016 roku	5 001

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie

wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony, jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 0,10-0,55. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

Grupa Arctic Paper S.A.	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Oprocentowane kredyty, pożyczki i instrumenty dłużne oraz pozostałe zobowiązania finansowe	387 599	429 749
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	399 727	407 128
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(130 157)	(188 552)
Zadłużenie netto	657 169	648 324
Kapitał własny	742 902	676 856
Kapitał i zadłużenie netto	1 400 071	1 325 180
Wskaźnik dźwigni	0,47	0,49

W porównaniu do sprawozdania rocznego za rok 2015 nastąpił spadek wskaźnika dźwigni finansowej z 0,49 do 0,47.

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku kształtowało się następująco:

	Na dzień 31 grudnia 2016	Na dzień 31 grudnia 2015
Zarząd Jednostki Dominującej	5	5
Zarządy Jednostek z Grupy	27	25
Administracja	108	127
Dział sprzedaży	152	170
Pion produkcji	1 291	1 292
Pozostali	171	151
Razem	1 754	1 770

43. Prawa do emisji CO2

Arctic Paper Kostrzyn S.A., Arctic Paper Munkedals AB, Arctic Paper Grycksbo AB i spółki grupy Rottneros są częścią Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. Poprzedni okres korzystania z praw do emisji trwał od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2012 roku. Nowe przydziały obejmują okres od

1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2020 roku. Tabela poniżej specyfikuje przydział za lata 2013-2020 i wykorzystanie praw do emisji w każdej z czterech jednostek za lata 2013-2016.

(w tonach) dla Arctic Paper Kostrzyn S.A	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział*	108 535	105 434	102 452	99 840	97 375	94 916	92 454	90 009
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	348 490	306 448	263 932	203 917				
Emisja	(150 577)	(147 950)	(162 467)	(170 696)				
Ilość zakupiona	-	-	-	-				
Ilość sprzedana	-	-	-	-				
Ilość niewykorzystana	306 448	263 932	203 917	133 061				
(w tonach) dla Arctic Paper Munkdals AB	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział	44 238	43 470	42 692	41 907	41 113	40 311	39 499	38 685
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	24 305	67 262	107 325	17 559				
Emisja	(1 281)	(3 407)	(32 465)	(21 038)				
Ilość zakupiona	-	-	7	-				
Ilość sprzedana	-	-	(100 000)	(50 000)				
Ilość niewykorzystana	67 262	107 325	17 559	(11 572)**				
(w tonach) dla Arctic Paper Grycksbo AB	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział	77 037	75 689	74 326	72 948	71 556	70 151	68 730	67 304
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	69 411	111 448	734	60				
Emisja	-	-	-	-				
Ilość zakupiona	-	-	-	-				
Ilość sprzedana	(35 000)	(186 403)	(75 000)	(72 000)				
Ilość niewykorzystana	111 448	734	60	1 008				
(w tonach) dla spółek z Grupy Rottneros	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przydział	30 681	30 484	29 938	29 387	28 830	28 268	27 698	27 127
Ilość niewykorzystana z poprzednich lat	72 888	90 522	101 986	104 991				
Emisja	(13 047)	(19 020)	(26 933)	(21 293)				
Ilość zakupiona	-	-	-	-				
Ilość sprzedana	-	-	-	-				
Ilość niewykorzystana	90 522	101 986	104 991	113 085				

* - wielkości te są szacunkiem AP Kostrzyn dokonany na podstawie informacji na temat przydziału uprawnień do emisji dla podmiotów objętych systemem EU ETS, wyliczonych w oparciu o postanowienia art. 10a Dyrektywy ETS. Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania nie ma obowiązujących Rozporządzeń krajowych.

** - niedobór praw do emisji na dzień 31 grudnia 2016 roku zostanie pokryty z nowego przydziału za 2017 rok dostępnego przed okresem rozliczenia praw za rok 2016

44. Certyfikaty w kogeneracji

W roku 2014 w oparciu o art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne z późniejszymi zmianami AP Kostrzyn uzyskał prawa majątkowe do Świadectw Pochodzenia będących potwierdzeniem wyprodukowania energii elektrycznej w wysokosprawnej jednostce kogeneracji opalanej paliwami gazowymi.

Z tytułu wyprodukowania energii elektrycznej w kogeneracji w roku 2016 Spółka otrzymała prawa w wysokości: żółte certyfikaty 192 360,272 MWh (2015 rok: 189 134,404 MWh), czerwone certyfikaty 41 802,763 MWh (2015 rok: 48 550,979 MWh). W 2016 roku przychód uzyskany z tytułu przyznania certyfikatów wyniósł 23.618 tys. PLN (2015 rok: 22.527 tys. PLN).

Prawa majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wyprodukowania energii elektrycznej w Kogeneracji posiada także AP Grycksbo i spółki z Grupy Rottneros.

Z tytułu wyprodukowania energii elektrycznej w kogeneracji w roku 2016 AP Grycksbo otrzymał prawa w wysokości: zielone certyfikaty 15 297 MWh (2015 rok: 15 901 MWh). W 2015 roku przychód uzyskany z tytułu sprzedaży certyfikatów wyniósł 628 tys. PLN (2015 rok: 735 tys. PLN).

Z tytułu wyprodukowania energii elektrycznej w kogeneracji w roku 2016 spółki Grupy Rottneros otrzymały prawa w wysokości: zielone certyfikaty 124 870 MWh (2015 rok: 138 580 MWh). W 2016 roku przychód uzyskany z tytułu sprzedaży certyfikatów wyniósł 1.153 tys. PLN (2015 rok: 1.461 tys. PLN).

Przychody z tytułu certyfikatów w kogeneracji rozpoznawane są jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży w rachunku zysków i strat.

45. Dotacje i działalność w SSE

45.1. Dotacje

Od 2016 roku Rottneros jest liderem projektu PULPACKTION finansowanego w 74% z funduszy Unii Europejskiej. Projekt o łącznej wartości 120 milionów SEK ma na celu dalszy rozwój ekologicznej produkcji opakowań. Beneficjentami projektu jest 12 podmiotów z Unii Europejskiej. Środki z funduszu w całości będą

wypłacane do Rottneros a następnie dystrybuowane do pozostałych beneficjentów. Udział Rottnerosa w dotacji z Unii Europejskiej wyniesie 25 milionów SEK. Projekt rozpoczął się w październiku 2016 roku i ma potrwać 4 lata.

45.2. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Arctic Paper Kostrzyn S.A. prowadzi działalność w Kostrzyńsko-Stubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (KSSSE). Na podstawie zezwolenia wydanego przez Kostrzyńsko-Stubicką Specjalną Strefę Ekonomiczną S.A. korzysta ze zwolnienia z podatku dochodowego od

osób prawnych w zakresie działalności gospodarczej objętej zezwoleniem.

Zwolnienie to ma charakter warunkowy. Przepisy Ustawy o Specjalnych Strefach Ekonomicznych przewidują możliwość utraty zwolnienia, jeżeli nastąpi choćby jedna z okoliczności:

- Spółka zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze strefy, na którą posiada zezwolenie,
- Spółka rażąco uchybi warunkom określonym w zezwoleniu,
- Spółka nie usunie uchybień stwierdzonych w toku kontroli w terminie do ich usunięcia wyznaczonym w wezwaniu ministra właściwego do spraw gospodarki,
- Spółka przeniesie w jakiegokolwiek formie własność składników majątkowych, z którymi było związane zwolnienie od podatku w okresie krótszym niż 5 lat od dnia wprowadzenia do ewidencji,
- Maszyny i urządzenia zostaną oddane do prowadzenia działalności poza terenem strefy,
- Spółka otrzyma zwrot wydatków inwestycyjnych w jakiegokolwiek formie,
- Spółka zostanie postawiona w stan likwidacji lub ogłoszona zostanie jej upadłość.

Na podstawie zezwolenia wydanego w dniu 25 sierpnia 2006 roku Spółka może korzystać ze zwolnienia do dnia 15 listopada 2017 roku. Punkt I zezwolenia odnoszący się do dnia, do którego Spółka mogła korzystać z zezwolenia został wykreślony Decyzją Ministra Gospodarki NR 321/IW/14 z dnia 6 listopada 2014 roku. Obecnie Spółka uprawniona jest do korzystania z zezwolenia do roku 2026, czyli do daty istnienia SSE w Polsce na podstawie obowiązujących przepisów. Warunkiem korzystania ze zwolnienia jest poniesienie na terenie Strefy wydatków inwestycyjnych, w porozumieniu par. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, będących

podstawą obliczenia pomocy publicznej zgodnie z par. 3 Rozporządzenia o wartości przewyższającej 40.000 tys. EUR w terminie do dnia 31 grudnia 2013 roku, Obliczonej przy zastosowaniu średniego kursu EUR ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia faktycznego poniesienia wydatku. Utworzenie na terenie Strefy, co najmniej 5 nowych miejsc pracy w rozumieniu przepisów par. 3 ust. 3 i ust. 6 Rozporządzenia, do dnia 31 grudnia 2011 roku i utrzymanie zatrudnienia na poziomie, co najmniej 453 pracowników od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku.

Warunki przyznania pomocy nie zmieniły się w okresie sprawozdawczym. Grupa nie była przedmiotem kontroli ze strony upoważnionych do tego organów.

W okresie od 25 sierpnia 2006 roku do 31 grudnia 2016 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne kwalifikowane jako nakłady (niezdyskontowane) w KSSSE w wysokości 227.102 tys. PLN. Kwota zdyskontowana wykorzystanej pomocy publicznej z tego tytułu w tym okresie wyniosła 57.213 tys. PLN.

Jeżeli poniesione nakłady inwestycyjne kwalifikowane nie znajdują pokrycia w dochodzie za rok bieżący wówczas od nadwyżki Spółka tworzy aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Wartość rozpoznanego aktywa z tytułu podatku odroczonego na wydatkach poniesionych w KSSSE wyniosła 15.280 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku.

46. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

46.1. Zawarcie umowy faktoringowej przez Arctic Paper Munkedals AB

W zawiązaniu do procesu refinansowania istniejącego zadłużenia finansowego Spółki oraz jej spółek zależnych oraz zmianą struktury finansowania grupy kapitałowej Spółki, w tym planowaną spłatą zadłużenia spółki Arctic Paper Munkedals AB ("AP Munkedals") z tytułu umowy faktoringowej wobec Svenska Handelsbanken AB, w dniu 8 lutego 2017 roku spółka Arctic Paper Munkedals AB oraz Spółka zawarły umowę faktoringową z cesją wierzytelności z umowy ubezpieczenia („Umowa Faktoringowa”), która została zawarta pomiędzy AP Munkedals jako zbywcą, Spółką jako gwarantem oraz BGŻ BNP Paribas Faktoring sp. z o.o. ("Faktor") jako faktorem.

Przedmiotem umowy jest świadczenie przez Faktora na rzecz AP Munkedals usług faktoringowych obejmujących nabywanie wierzytelności pieniężnych przysługujących AP Munkedals wobec jego kontrahentów, przy czym maksymalny limit faktoringowy udzielony AP Munkedals wynosi 35 milionów PLN. Na podstawie Umowy Faktoringowej Spółka zobowiązała się wykonać zobowiązania AP Munkedals z tytułu Umowy Faktoringowej, jeżeli AP Munkedals nie wykona ich w całości lub części w terminie określonym w Umowie Faktoringowej. Zobowiązanie Spółki pozostaje w mocy do czasu spełnienia wszystkich zobowiązań wynikających z Umowy Faktoringowej, jednakże nie później niż 36 miesięcy od dnia jej rozwiązania oraz jest ograniczone do kwoty 52,5 milionów PLN.

Umowa Faktoringowa przewiduje ustanowienie standardowych dla tego typu umów następujących zabezpieczeń:

- cesja obecnych i przyszłych wierzytelności kontrahentów zgłoszonych Faktorowi przez AP Munkedals;
- weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową; oraz
- pełnomocnictwo do rachunków AP Munkedals w Banku BGŻ BNP Paribas S.A.

Umowa Faktoringowa nie odbiega od standardów rynkowych stosowanych w podobnych umowach faktoringowych.

Z wyjątkiem umowy faktoringowej opisanej wyżej nie miały miejsca po dniu bilansowym do dnia niniejszego raportu inne istotne zdarzenia.

Podpisy Członków Zarządu

Stanowisko	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Prezes Zarządu Dyrektor Zarządzający	Per Skoglund	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor Finansowy	Małgorzata Majewska-Śliwa	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor Zakupów	Jacek Łoś	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor ds.Strategii	Wolfgang Lübbert	20 marca 2017	
Członek Zarządu Dyrektor Sprzedaży	Michał Sawka	20 marca 2017	

